

ข้อเสนอ

เรื่อง “โครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง
ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ”

เสนอต่อ

นายกรัฐมนตรี

โดย

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตาม

มาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อเสนอ

เรื่อง “โครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ”

เสนอต่อ นายกรัฐมนตรี

โดย คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

	หน้า
1. ความเป็นมา	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. กรอบแนวคิดและกระบวนการทำงาน	
3.1 กรอบแนวคิด	2
3.2 กระบวนการทำงาน	3
4. ผลการดำเนินงาน	4
5. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระยะต่อไป	4

ภาคผนวก ก สรุปจำนวนรายการโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง
ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

ภาคผนวก ข รายการโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้าน
คุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

ภาคผนวก ค รายการโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้าน
คุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ พร้อมข้อสังเกตและเหตุผล

ภาคผนวก ง รายการโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้าน
คุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ที่เสนอใหม่แต่ไม่กำหนด

ภาคผนวก จ รายการโครงการหรือกิจการที่เคยอยู่ในร่างโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อ
ชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและ
สุขภาพเดิม (19 ประเภท) แต่ไม่ได้กำหนดหรือชะลอไว้ก่อน

ภาคผนวก ฉ ข้อสังเกต ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันสืบเนื่องมาจากการจัดทำร่างประเภทโครงการ
หรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

1. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 67 วรรคสอง กำหนดให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้จัดให้มีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อกำหนดรายชื่อโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ และได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” ดำเนินการจัดทำรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาข้อมูลจากการผลศึกษาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาด้วย ดังนี้

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ “โครงการศึกษาเพื่อกำหนดโครงการ (กิจการ) ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญต้องให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการ” โดยเป็นการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนกรกฎาคม 2549 ซึ่งเป็นการเตรียมการไว้สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาไปดำเนินการต่อไป

จากผลการศึกษาดังกล่าว มีบัญชีรายชื่อประเภทและขนาดโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวม 12 ประเภท ดังนี้ เป็นโครงการที่ตั้งในเขตพื้นที่อ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 โครงการ โครงการกลุ่มเหมืองแร่ จำนวน 1 โครงการ โครงการกลุ่มอุตสาหกรรม จำนวน 4 โครงการ โครงการกลุ่มคมนาคม จำนวน 2 โครงการ โครงการกลุ่มแหล่งน้ำ จำนวน 1 โครงการ และโครงการกลุ่มพลังงาน จำนวน 2 โครงการ

2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ (คำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ 94/2551 ลงวันที่

9 เมษายน 2551 และคำสั่งที่ 144/2551 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2551) เพื่อทำหน้าที่ในการศึกษาและกำหนดประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จากผลการศึกษาดังกล่าว ได้ร่างบัญชีรายชื่อประเภทและขนาดโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวม 19 ประเภท

2. วัตถุประสงค์

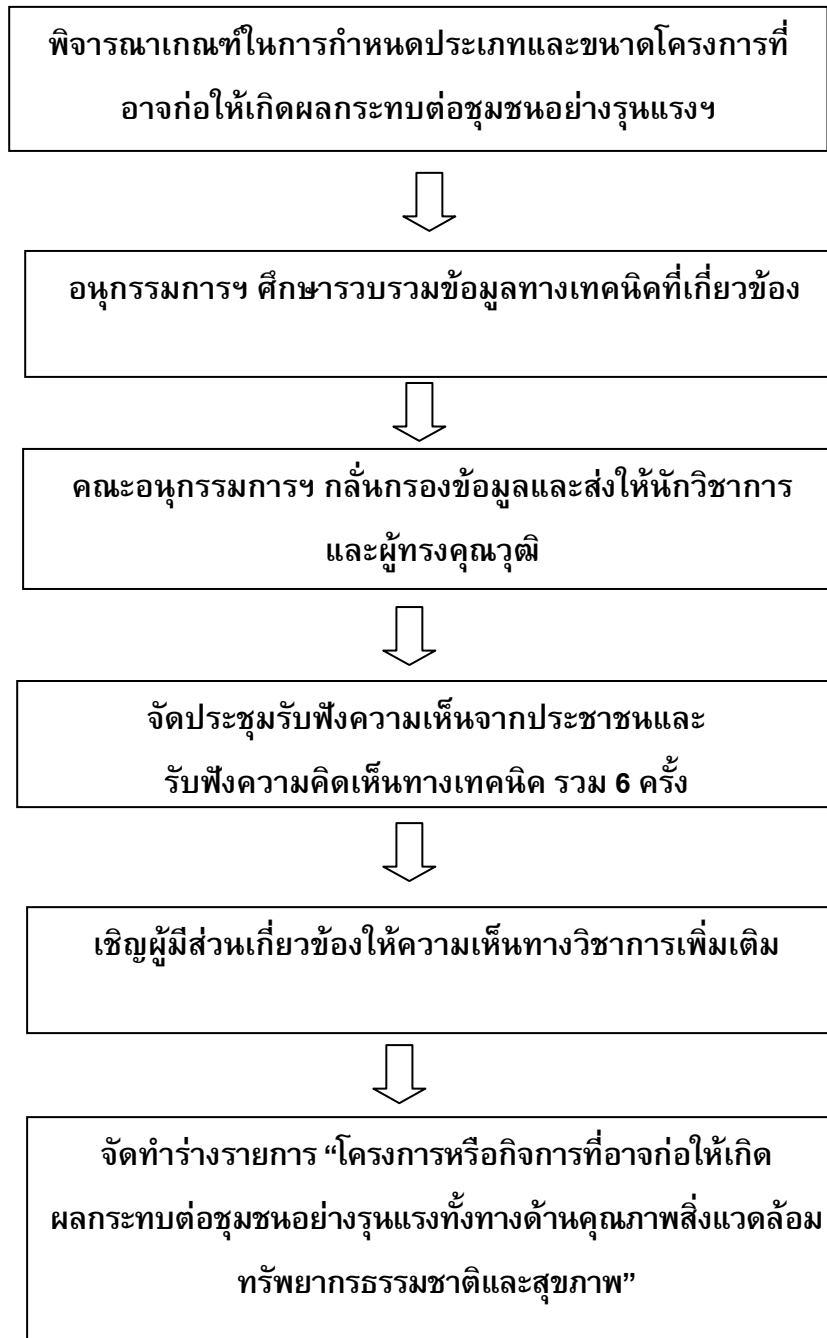
เพื่อจัดทำรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” เสนอต่อนายกรัฐมนตรี

3. กรอบแนวคิดและกระบวนการทำงาน

3.1 กรอบแนวคิด

คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” ได้พิจารณาข้อมูลจากการผลศึกษาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา ประกอบกับพิจารณาข้อมูลทางวิชาการจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นทางเทคนิคและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวม 6 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ประกอบการศึกษาและวิเคราะห์ตลอดจนก่อกำหนดข้อสรุปเพื่อจัดทำรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ”

3.2 กระบวนการทำงาน

4. ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” ได้จัดประชุมคณะอนุกรรมการรวม 26 ครั้ง และจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและรับฟังความคิดเห็นทางเทคนิค รวม 6 ครั้ง ดังนี้

1. ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553 ณ โรงแรม โลตัส ปางสวนแก้ว จ.เชียงใหม่
2. ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2553 ณ โรงแรม พูลแมน ราชา ออร์คิด จ.ขอนแก่น
3. ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2553 ณ โรงแรม แอมบาสเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน พัทยา จ.ชลบุรี
4. ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2553 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช
5. ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2553 ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร
6. ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2553 ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร

สรุปได้ว่า เห็นควรเสนอให้โครงการหรือกิจการจำนวน 18 รายการเป็น “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” ทั้งนี้ เป็นโครงการตามร่างประเภทและขนาดโครงการตามผลการศึกษาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 17 รายการ โดยคงตามร่างเดิม 4 รายการ มีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดจากร่างเดิมหรือเพิ่มเติมข้อยกเว้น 13 รายการ นอกจากนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและรับฟังความคิดเห็นทางเทคนิค รวม 6 ครั้ง ที่ประชุมเสนอให้มีการเพิ่มเติมโครงการหรือกิจการจำนวน 25 รายการ คณะอนุกรรมการเห็นควรกำหนดเป็นโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง 7 รายการ ไม่กำหนด 18 รายการ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่ให้เหมาะสม จึงเห็นควรเสนอ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” จำนวน 18 รายการ รายละเอียดดังภาคผนวก ก – จ

5. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระยะต่อไป

เพื่อให้ผลการดำเนินการจัดทำรายชื่อ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” ทั้ง 18 รายการ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ จึงเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการออกประกาศกระทรวงเพื่อกำหนดให้โครงการดังกล่าวเป็นโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ รวมทั้งมีข้อสังเกต ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันสืบเนื่องมาจากการจัดทำร่างประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ รายละเอียดดังภาคผนวก จ

สรุปจำนวนรายการประเภทโครงการ/กิจการ ตามมติที่ประชุมร่วม ของ คณะอนุกรรมการ
รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบ
ต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ และ
คณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการวินิจฉัยโครงการ กิจการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบ
ต่อชุมชนอย่างรุนแรงทางด้านสุขภาพ (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2553)

	กำหนด	ไม่กำหนด	ชะลอประกาศ	รวม
19 ประเภทเดิม	17	1 สนามกอล์ฟ	1 GMOs	19
คงตามร่างเดิม	4 <ul style="list-style-type: none"> • การผลิต หรือ กำจัด หรือปรับแต่ง สารกัมมันตรังสี • เชื้อนกกักเก็บน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ หรือ ฝาย หรือเขื่อนทดน้ำ • การชลประทาน • โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ (ขยับไปอยู่ที่หมวดโรงไฟฟ้า) 			
ปรับเปลี่ยนจากร่างเดิม หรือเพิ่มข้อยกเว้น	13 ^a			
เสนอใหม่ 25 ประเภท	7 <ul style="list-style-type: none"> • สิ่งก่อสร้างกั้นขวางการไหล ของน้ำ ในแม่น้ำสายหลัก * • การสูบน้ำเกลือใต้ดิน * • เตาเผาขยะติดเชื้อ * 	18	-	25
	<ul style="list-style-type: none"> • พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่าง ประเทศ ** (ขยับไปอยู่ที่ลำดับที่ 1) • เขื่อนกั้นน้ำ ** (ขยับไปอยู่ที่หมวดเขื่อน) • เขื่อนแร่ในทะเล ** (ขยับไปอยู่ที่หมวดเขื่อน) • โรงไฟฟ้าชีวมวล ** (ขยับไปอยู่ที่หมวดโรงไฟฟ้า) 			
รวม	24	19	1	44

หมายเหตุ : a ได้แก่ ลำดับที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 15, 17 (หมายเลขนี้ตามลำดับของร่าง 19 ประเภทเดิม, 2551)

* เป็นประเภทใหม่ ในร่าง(ใหม่)รายการประเภทโครงการฯ (18 ประเภท, 2553)

** ขยับไปเป็นหมวดย่อยในหมวดหลักที่เกี่ยวข้อง ในร่าง(ใหม่)รายการประเภทโครงการฯ (18 ประเภท, 2553)

โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จำนวน ๑๘ ประเภท รวมสรุปโดยคณะกรรมการรับฟังความเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ และคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการวินิจฉัยโครงการ กิจการ หรือกิจกรรมที่อาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงด้านสุขภาพ (สรุปเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
๑	<p>โครงการหรือกิจการที่ต้องทำ EIA* และอยู่ในพื้นที่ หรืออาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - แหล่งมรดกโลกที่ขึ้นบัญชีตามอนุสัญญาระหว่าง ประเทศ - อุทยานประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณสถาน โบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ตามกฎหมาย - พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า สวน พฤษศาสตร์ สวนรุกขชาติ) - พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม ตามมติกรม. - พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ - พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ <p>ยกเว้น โครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมเดิมใน พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ ที่ขอประทานบัตรใหม่ใน พื้นที่เดิมที่เคยได้รับอนุญาตมาก่อน เว้นแต่ โครงการนั้นมีผลกระทบต่อชุมชนเป็นที่ ประจักษ์ในระยะเวลา ๓ ปี นับถึงวันที่ยื่นขอ ประทานบัตรใหม่</p>	<p>* โครงการหรือกิจการที่ต้องทำ EIA หมายถึงโครงการตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒</p> <p>ยกเว้น โครงการลำดับที่ ๓๔ ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
๒	<p>การถมทะเล หรือทะเลสาบ นอกเขตชายฝั่งเดิม ไม่รวมการฟื้นฟูสภาพชายหาด</p> <p>๒.๑ กรณีที่ตั้งในพื้นที่ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ๒) แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ๓) แหล่งท่องเที่ยว* ๔) แหล่งอาชีพท้องถิ่น* <p>(หมายเหตุ : *ต้องจัดทำประกาศเพิ่มเติม)</p> <p>๒.๒ กรณีที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ข้อ ๒.๑</p>	<p>ทุกขนาด</p> <p>๓๐๐ ไร่ ขึ้นไป</p>
๓	<p>การก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างถาวรนอกชายฝั่งทะเลเดิมเพื่อกั้นคลื่นหรือกระแสน้ำในทะเล ในพื้นที่ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ๒) แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ๓) แหล่งท่องเที่ยว* ๔) แหล่งอาชีพท้องถิ่น* <p>(หมายเหตุ : *ต้องจัดทำประกาศเพิ่มเติม)</p>	<p>ทุกขนาด ยกเว้น กำแพงริมชายฝั่ง ติดแนวชายฝั่ง (seawall) ที่มีขนาดความยาวน้อยกว่า ๒๐๐ เมตร</p>
๔	<p>เหมืองต่างๆ ดังต่อไปนี้</p> <p>๔.๑ เหมืองแร่ใต้ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่ ยกเว้นเหมืองที่อยู่ในชั้นหินแข็งที่มีความแข็งตั้งแต่ ๘๐ เมกะปาสคาล ขึ้นไป</p> <p>๔.๒ เหมืองตามกฎหมายว่าด้วยการทำเหมืองแร่สำหรับแร่ตะกั่ว แร่สังกะสี แร่ทองคำ</p>	<p>ทุกขนาด</p> <p>ทุกขนาด</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
	หรือ เหมืองแร่โลหะอื่นที่ใช้ไซยาไนด์หรือปรอทหรือตะกั่วไนเตรต ในกระบวนการผลิต หรือ เหมืองแร่โลหะอื่นที่มีอาร์เซนไพไรต์ (arsenopyrite) เป็นแร่ประกอบ (associated mineral)	
	๕.๓ เหมืองถ่านหิน เฉพาะกรณีลำเลียงออกนอกพื้นที่โครงการด้วยรถยนต์	ขนาดตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ ตัน/เดือน หรือตั้งแต่ ๒,๔๐๐,๐๐๐ ตัน/ปี ขึ้นไป
	๕.๔ เหมืองแร่ในทะเล	ทุกขนาด
๕	นิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับนิคมอุตสาหกรรม (เขตประกอบการอุตสาหกรรม/สวนอุตสาหกรรม) หรือโครงการจัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม ๕.๑ นิคมฯ ที่จัดตั้งเพื่อรองรับโรงงานปิโตรเคมี หรือโรงงานถลุงแร่เหล็ก ตามที่กำหนดไว้ในโครงการหรือกิจกรรมลำดับที่ ๖ และ ๗ (ลำดับย่อยที่ ๗.๑ และ ๗.๒) มากกว่า ๑ โรงงานขึ้นไป ๕.๒ นิคมฯ ที่มี จำนวนโครงการหรือกิจกรรมลำดับที่ ๖ และ ๗ (ลำดับย่อยที่ ๗.๑ และ ๗.๒) มาเพิ่มภายหลังเกินกว่าจำนวนขณะขอจัดตั้งนิคม	ทุกขนาด ทุกขนาด
๖	โรงงานปิโตรเคมี	

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
	<p>๖.๑ โรงงานปิโตรเคมีต้นน้ำ (upstream)</p> <p>๖.๒ โรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำ (intermediate) ดังต่อไปนี้</p> <p>๖.๒.๑ โรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำ (intermediate) ที่ผลิตสารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 หรือใช้สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 เป็นวัตถุดิบ</p> <p>๖.๒.๒ โรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำ (intermediate) ที่ผลิตสารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 2A หรือใช้สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 2A เป็นวัตถุดิบ</p> <p>หมายเหตุ :</p> <p>๑. สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 และ 2A ประกาศโดย International Agency for Research on Cancer (IARC)</p> <p>๒. นิยามปิโตรเคมีต้นน้ำและปิโตรเคมีกลางน้ำ กำหนดโดย สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย</p>	<p>ทุกขนาด หรือขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p> <p>ขนาดกำลังการผลิต ๑๐๐ ตันต่อวันขึ้นไป หรือขยายขนาดกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p> <p>ขนาดกำลังการผลิต ๗๐๐ ตันต่อวันขึ้นไป หรือขยายขนาดกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p> <p>คณะกรรมการฯ เสนอให้สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ปรับเปลี่ยนคำว่า ปิโตรเคมี “ขั้นต้น” และ “ขั้นกลาง” ให้เป็นปิโตรเคมี “ต้นน้ำ” และ “กลางน้ำ” เพื่อให้สอดคล้องกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “upstream” และ “intermediate” petrochemical industry</p>
๗	<p>โรงงานกลู่งแร่หรือหลอมโลหะ</p> <p>๗.๑ โรงกลู่งแร่เหล็ก</p>	<p>ขนาดกำลังการผลิตที่มีปริมาณแร่ป้อน (input)</p> <p>ก. ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ</p> <p>ข. มีการขยายกำลังการผลิตแล้วมีกำลังผลิตที่มีปริมาณแร่ป้อนตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ</p> <p>ค. โรงงานในข้อ ก หรือ ข ที่มีการขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
	๗.๒ โรงถลุงแร่เหล็กที่มีการผลิตถ่าน coke หรือ ที่มีกระบวนการ sintering	ทุกขนาด
	๗.๓ โรงถลุงแร่ ทองแดง ทองคำ หรือ สังกะสี	ขนาดกำลังการผลิต ก. ที่มีปริมาณแร่ป้อน (input) ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ ข. มีการขยายกำลังการผลิตแล้วมีกำลังผลิตที่มีปริมาณแร่ป้อนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ ค. โรงงานในข้อ ก หรือ ข ที่มีการขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป
	๗.๔ โรงถลุงแร่ตะกั่ว	ทุกขนาด
	๗.๕ โรงหลอมโลหะ (ยกเว้นเหล็ก และอลูมิเนียม)	ขนาดกำลังการผลิต (output) ก. ตั้งแต่ ๕๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ ข. มีการขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป
	๗.๖ โรงหลอมตะกั่ว	ขนาดกำลังการผลิต (output) ก. ตั้งแต่ ๑๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ ข. มีการขยายกำลังการผลิตแล้วมีกำลังผลิตรวมตั้งแต่ ๑๐ ตัน/วัน ขึ้นไป
๘	การผลิต หรือ กำจัด หรือปรับแต่ง สารกัมมันตรังสี ยกเว้น ในส่วนของโรงพยาบาล โรงพยาบาลสัตว์ การวิจัยและพัฒนา ในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัย	ทุกขนาด
๙	โรงงานฝังกลบหรือเผาของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ยกเว้น การเผาในหม้อเผาซีเมนต์ที่ใช้ของเสียอันตรายเป็นวัตถุดิบทดแทน หรือเป็นเชื้อเพลิงเสริม	ทุกขนาด

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
๑๐	เตาเผาขยะติดเชื้อ	ทุกขนาด
๑๑	สนามบิน และสนามบินที่มีการขยายทางวิ่ง	ที่มีความยาวทางวิ่งตั้งแต่ ๑,๑๐๐ เมตรขึ้นไป
๑๒	ท่าเทียบเรือ ๑๒.๑ ที่มีความยาวหน้าท่าที่เรือเข้าเทียบได้ (berth length) ๑๒.๒ ที่มีพื้นที่หน้าท่า ๑๒.๓ ที่มีการขุดลอกร่องน้ำ ยกเว้นการขุดลอกร่องน้ำเพื่อการบำรุงรักษา ๑๒.๔ ที่มีการขนถ่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีวัตถุอันตรายหรือกากของเสียอันตราย (ตามรายการท้ายประกาศ) เป็นส่วนประกอบ	ตั้งแต่ ๓๐๐ เมตร ขึ้นไป ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตร.ม. ขึ้นไป ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ขนาดรวมกันปริมาณตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตัน/เดือน ขึ้นไป หรือรวมกันทั้งปีตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ ตัน ขึ้นไป (‘ตัน’ ที่ว่านี้ ให้หมายถึง สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่มีวัตถุอันตรายหรือของเสียอันตรายเป็นส่วนประกอบ มีจำกัดเฉพาะวัตถุอันตรายอย่างเดียวย้อยละ ๑๐๐)
	หมายเหตุ : ๑. ส่วนประกอบดังกล่าวไม่หมายรวมถึง ส่วนประกอบที่เป็นสิ่งแปลกปลอม (impurity) ๒. รายการสารเคมี ๓๙ ชนิด ตามท้ายประกาศนี้	(รายการสารเคมี ๓๙ ชนิด เทียบเคียงมาจาก World Bank guideline, US EPA และ HAPs)
๑๓	เขื่อนเก็บกักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ ๑๓.๑ ปริมาตรเก็บกักน้ำ ๑๓.๒ พื้นที่เก็บกักน้ำ	ตั้งแต่ ๑๐๐ ล้าน ลบ.ม.ขึ้นไป ตั้งแต่ ๑๕ ตร.กม. ขึ้นไป
๑๔	การชลประทาน	ที่มีพื้นที่การชลประทานตั้งแต่ ๘๐,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป
๑๕	โรงไฟฟ้า	

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
	๑๕.๑ โรงไฟฟ้าถ่านหิน ๑๕.๒ โรงไฟฟ้าชีวมวล ๑๕.๓ โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ ๑๕.๔ โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติที่ใช้ระบบพลังความร้อนร่วมชนิด combined cycle หรือ cogeneration ๑๕.๕ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๑๐๐ เมกะวัตต์ ขึ้นไป ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๑๕๐ เมกะวัตต์ ขึ้นไป ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๗๐๐ เมกะวัตต์ขึ้นไป ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๑,๐๐๐ เมกะวัตต์ขึ้นไป ทุกขนาด
๑๖	การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำหลัก* หรือ การผันน้ำระหว่างประเทศ ยกเว้น กรณีภัยพิบัติหรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ที่เป็นการดำเนินการชั่วคราว	ทุกขนาด <u>หมายเหตุ</u> * ลุ่มน้ำหลักให้หมายถึง ลุ่มน้ำหลัก ๒๕ ลุ่มน้ำ ตามการกำหนดของคณะกรรมการลุ่มน้ำ
๑๗	สิ่งก่อสร้างกั้นขวางการไหลของน้ำในแม่น้ำสายหลัก* *คำว่า “แม่น้ำสายหลัก” ให้ใช้นิยาม ๒๕ ลุ่มน้ำสายหลักของคณะกรรมการลุ่มน้ำ	ทุกขนาด
๑๘	การสูบน้ำเกลือใต้ดิน	ทุกขนาด

หมายเหตุ : รายชื่อโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงฯ นี้ ควรมีการทบทวนทุก ๒ ปี

รายการท้ายประกาศ

รายการสารเคมี ๓๙ ชนิดสำหรับร่างโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ (ปรับแก้ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓) ลำดับที่ ๑๒ ทำเทียบเรือ

1. Phosgene
2. Chlorine
3. Hydrogen fluoride
4. Sulphur trioxide
5. Acrylonitrile
6. Hydrogen cyanide
7. Carbon disulphide
8. Bromine
9. Ammonia (anhydrous or as solution containing more than 50% by weight of ammonia)
10. Hydrogen
11. Ethylene oxide
12. Propylene oxide
13. tert – Butyl peroxyacetate
14. tert – Butyl peroxyisobutylate
15. tert – Butyl peroxy maleate
16. tert – Butyl peroxy isopropyl carbonate
17. Dibenzyl peroxydicarbonate
18. 2,2 – Bis (tert – butylperoxy) butane
19. 1,1 - Bis (tert – butylperoxy) cyclohexane
20. Di – sec – butyl peroxydicarbonate
21. 2,2 – Dihydroperoxy propane
22. Di – n – propyl peroxydicarbonate
23. Methyl ethyl ketone peroxide
24. Sodium chlorate
25. Liquid oxygen
26. Nitrocellulose compounds
27. Ammonium nitrates
28. Arsenic compounds (A)
29. Asbestos (A)
30. Benzene (A)

31. Benzidine (A)
32. Vinyl chloride (A)
33. Nickel compounds (A)
34. Bis (Chloromethyl) ether (A)
35. Coke oven emissions (A)
36. Chloromethyl methyl ether (A)
37. Beryllium compounds (B1)
38. Cadmium compounds (Cd) (B1)
39. Formaldehyde (B1)

หมายเหตุ : US.EPA Cancer Classification :

(A) สารที่ก่อให้เกิดมะเร็งชัดเจน (Human Carcinogen)

(B1) สารที่อาจก่อให้เกิดมะเร็ง โดยมีผลการวิจัยแล้ว (Probable Human Carcinogen)

อ้างอิง : World Bank. Guidelines for Identifying Analysing and Controlling Major Hazard Installations in Developing Countries 1985, Office of Environmental and Scientific Affairs, Washington, DC. 1985

โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จำนวน ๑๘ ประเภท ร่วมสรุปโดยคณะกรรมการรับฟังความเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ และคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการวินิจฉัยโครงการ กิจการ หรือกิจกรรมที่อาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงด้านสุขภาพ (สรุปเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
๑	โครงการหรือกิจการที่ต้องทำ EIA* และอยู่ในพื้นที่หรืออาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ต่อไปนี้ - แหล่งมรดกโลกที่ขึ้นบัญชีตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ - อุทยานประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณสถาน โบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ตามกฎหมาย - พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ) - พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม ตามมติกรม. - พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ - พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ ยกเว้น โครงการเหมืองแร่หิน	* โครงการหรือกิจการที่ต้องทำ EIA หมายถึงโครงการตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ ยกเว้น โครงการลำดับที่ ๓๔ ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ	สำหรับข้อยกเว้นกรณีเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมมีคำอธิบายดังต่อไปนี้ :- - พื้นที่เดิมหลังการทำเหมืองฯ ได้เปลี่ยนสภาพไปแล้ว ไม่ได้มีสภาพของธรรมชาติดั้งเดิมแล้ว - อย่างไรก็ตาม การขอประทานบัตรใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ (จะเดิมหรือใหม่ก็ตาม) ยังจำเป็นต้องมีการทำ EIA และต้องนำเสนอ กก.วล. และ กรม. เพื่อพิจารณาอนุมัติทุกครั้งไป - พื้นที่ดังกล่าวมักอยู่ห่างไกลชุมชน จึงมักไม่มีปัญหาในประเด็นตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - อย่างไรก็ตาม หากมีผลกระทบต่อชุมชนเป็นที่ประจักษ์ ก็ต้องให้ทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - <u>เหตุผลกรณีเงื่อนไข ๓ ปี</u> : การที่ไม่กำหนด ๓ ปีนับถึงวันที่ประทานบัตรหมดอายุ เป็นเพราะในบางกรณีจำเป็นต้องขออนุญาตใหม่ ๓-๕ ปี ก่อนหมดอายุประทานบัตร คำอธิบาย ‘เขตควบคุมมลพิษ’ - ไม่กำหนด “เขตควบคุมมลพิษ” ไว้เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่อ่อนไหวในลำดับที่ ๑ นี้ (ตามที่คณะกรรมการ HIA ได้เสนอไว้) เนื่องจากการกำหนดดังกล่าว มีผลกระทบต่อกิจการหลายประเภทที่อยู่ในพื้นที่แต่ไม่ได้เป็นต้นเหตุของปัญหา - ยกตัวอย่างเช่น เมืองสมุทรปราการซึ่งเป็นเขตควบคุมมลพิษ หากกำหนดให้กิจกรรมที่ต้องทำ EIA ปกติ ต้องมาทำ EHIA ตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง นั้นหมายความว่า

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<ul style="list-style-type: none"> - จึงเห็นควรพักการประกาศเขตควบคุมมลพิษไว้ในรายชื่อประเภทโครงการที่ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ไว้ก่อน และอาจประกาศเขตควบคุมมลพิษหนึ่ง ๆ ขึ้นเป็นการเฉพาะในอนาคต - นอกจากนี้ หากมีการประเมินผล (โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสผ.) แล้วพบว่ามาตรการที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษไม่สามารถควบคุมและขจัดมลพิษได้ ก็สามารถพิจารณาประกาศพื้นที่นั้นเป็น “พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม” ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๕ ของ พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕ จะสามารถกำหนดให้ประเภทโครงการหรือกิจการใด ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ได้ - ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตาราง ‘โครงการหรือกิจการที่เสนอใหม่ แต่ไม่กำหนด’
๒	การถมทะเล หรือทะเลสาบ นอกเขตชายฝั่งเดิม ไม่รวมการฟื้นฟูสภาพชายหาด		<ul style="list-style-type: none"> - ในร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนดบังคับตั้งแต่ ๕๐ ไร่ ขึ้นไป (พิจารณาจากกรณีถมทะเลที่พัทยา ประมาณ ๕๐ ไร่) ในทุกพื้นที่ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
	<p>๒.๑ กรณีที่ตั้งในพื้นที่ดังต่อไปนี้</p> <p>๑) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม</p> <p>๒) แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์</p> <p>๓) แหล่งท่องเที่ยว*</p> <p>๔) แหล่งอาชีพท้องถิ่น*</p> <p>(หมายเหตุ : *ต้องจัดทำประกาศเพิ่มเติม)</p> <p>๒.๒ กรณีที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ข้อ ๒.๑</p>	<p>ทุกขนาด</p> <p>๓๐๐ ไร่ ขึ้นไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนรายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ กำหนดไว้ทุกขนาด ในทุกพื้นที่ - การกำหนด ‘ทุกขนาด’ ใน ‘ทุกพื้นที่’ นั้น มีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง โดยเฉพาะหากต้องการแก้ปัญหาเร่งด่วนที่เกิดจากการกัดเซาะรุนแรงในพื้นที่นั้นๆ - พื้นที่ทั้ง ๔ ประเภทได้ถูกเสนอมาจากที่ประชุมรับฟังทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นประเภทพื้นที่อ่อนไหวที่จะกำหนดไว้ในลำดับที่ ๑ แต่คณะอนุฯ เห็นว่าจะทำให้ภาระงานเกิดขึ้นอย่างมาก ยากต่อการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเบื้องต้นจึงกำหนดใช้เฉพาะประเภทโครงการลำดับที่ ๒ และ ๓ ก่อน หากมีความพร้อมหรือมีเหตุผลอันสมควรจึงค่อยประกาศเพิ่มเติมในภายหลังในลำดับที่ ๑ ก็ยังกระทำได้ - การถมทะเลหรือทะเลสาบสามารถมีผลกระทบต่อนิเวศชายฝั่ง นิเวศทะเล สัตว์หน้าดิน การกัดเซาะ, ตะกอนขุ่น (ขณะก่อสร้าง) แหล่งจับสัตว์น้ำ แหล่งเพาะพันธุ์ วิถีชีวิต อาชีพ รวมทั้งอาจจำเป็นต้องมีการอพยพคนออก - ผลกระทบขึ้นกับชนิดของโครงสร้าง (เช่น กำแพงกันทรายถล่ม) และชนิดวัสดุที่ใช้ถม (ทราย, หิน, คอนกรีต ฯลฯ) ด้วย - การถมทะเล อาจใช้/ไม่ใช้ ทำเทียบเรือ หรือสิ่งก่อสร้างในทะเล (ซึ่งโครงสร้างอาจมีลักษณะโปร่ง) - ความลึก/ตื้น ของการถม ไม่เป็นตัวบอกความรุนแรงของผลกระทบ - การถมในพื้นที่สาธารณะก็เพื่อต้องการได้แผ่นดินมาใช้งาน หน่วยงานรัฐอาจถมได้ เอกชนถมไม่ได้ แม้จะขออนุญาตได้ ก็ต้องให้รัฐเป็นคนถม (แต่อาจไปว่าจ้างคนอื่นมาถมได้) - ขนาด (ไร่) อาจไม่ใช่ตัวบอกขนาดผลกระทบ ความรุนแรงขึ้นกับความอ่อนไหวของพื้นที่ จึงได้กำหนดไว้ใน ๒ ลักษณะ คือ ในพื้นที่อ่อนไหว (๔ ประเภทพื้นที่) ทุกขนาด และนอกพื้นที่อ่อนไหว เฉพาะขนาด ๓๐๐ ไร่ขึ้นไป - เหตุผลของขนาด ๓๐๐ ไร่ <ul style="list-style-type: none"> • ต่ำกว่า ๓๐๐ ไร่ ☐ ต้องทำ EIA(+HIA) อยู่แล้ว (ไม่ใช่เป็นโครงการอิสระไป

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> • ญี่ปุ่น และ มาเลเซีย :- กำหนดที่ขนาด ๓๑๒.๕ ไร่ และทำแค่ EIA ปกติ • เกาหลีใต้ :- กำหนดที่ขนาด ๖๒๕ ไร่ ทำแค่ EIA ปกติ • สหภาพยุโรป :- ไม่กำหนด ให้พิจารณาเป็นรายกรณี (พื้นที่ท้องถิ่น) • คานาดา :- ไม่กำหนดเลย <p>- <u>สิ่งสำคัญ</u> คือ ในรายการนี้ใช้คำว่า “นอกชายฝั่งทะเลเดิม” ซึ่งไม่รวมพื้นที่ที่มีโฉนดหรือเอกสารสิทธิ (หมายเหตุ: การออกเอกสารสิทธิแบบผิดกฎหมายที่หลายคนเป็นห่วงว่าเป็นช่องโหว่ของการบังคับใช้มาตรา ๖๗ วรรคสอง ต้องฟ้องศาล และเพิกถอน ซึ่งเป็นคนละกรณีกับงานนี้)</p> <p>- ไม่รวมการฟื้นฟูสภาพชายหาด (ทำให้หาดสวยงาม/ดีขึ้น เป็นผลเชิงบวก) หากมีกฎหมายอยู่แล้ว ให้ใช้กฎหมายนั้นบังคับใช้</p> <p>- ไม่รวม ‘พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะ’ ตามที่มีผู้ขอเสนอเพิ่มเติม เนื่องจากพื้นที่นั้น ๆ จำเป็นต้องรีบดำเนินการป้องกันความเสียหายโดยด่วน</p> <p>- ไม่รวม ‘พื้นที่ป่าชายเลนที่เสี่ยงต่อการถูกทำลาย’ ตามที่มีผู้ขอเสนอเพิ่มเติม เนื่องจากยากต่อการระบุพื้นที่ เพราะเป็นพลวัต</p> <p>- การปลูกป่าชายเลนไม่ใช่การถมทะเล มีเจตนาป้องกันตลิ่งและสร้างความอุดมสมบูรณ์ ถึงแม้ต่อมาดินจะออกก็ตาม การปลูกป่าชายเลนจึงไม่อยู่ในข่ายต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง</p>
๓	<p>การก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างถาวรนอกชายฝั่งทะเลเดิมเพื่อกันคลื่นหรือกระแสน้ำในทะเล ในพื้นที่ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดลอม ๒) แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ 	<p>ทุกขนาด ยกเว้น กำแพงริมนอกชายฝั่ง ติดแนวชายฝั่ง (seawall) ที่มีขนาดความยาวน้อยกว่า ๒๐๐ เมตร</p>	<p>- ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ขนาดความยาวทั้งหมดตั้งแต่ ๒๐๐ ม. ขึ้นไปในทุกพื้นที่ ส่วนรายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ กำหนดขนาดความยาวตั้งแต่ ๒๐๐ ม. ขึ้นไปในทุกพื้นที่เช่นกัน</p> <p>- ผลกระทบต่อการกัดเซาะ ระบบนิเวศ คุณภาพน้ำทะเล พื้นที่ทำกินของชุมชนท้องถิ่น ประมงชายฝั่ง ฯลฯ แต่สิ่งก่อสร้างนี้มีข้อดีคือทำให้อวนรุน/อวนลากเข้าใกล้ฝั่งไม่ได้</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
	๓) แหล่งท่องเที่ยว* ๔) แหล่งอาชีพท้องถิ่น* (หมายเหตุ : *ต้องจัดทำประกาศเพิ่มเติม)		<ul style="list-style-type: none"> - การกั้นคลื่นแบบปักไม้ไผ่ของชาวบ้าน สผ. ถือว่าไม่ใช่สิ่งก่อสร้าง, ไม่ต้องทำ EIA - ใ้กรอก geotextile tube ภายในบรรจุทราย สผ. ถือว่าใช้วัสดุธรรมชาติ (อย่างไรก็ตาม หากใช้กับพื้นที่เลนและหากทะเลหรือฉีกขาดทรายจะไหลลงพื้นที่เลน ซึ่งทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเปลี่ยนสภาพ จึงกระทบต่อสัตว์หน้าดินได้) - เชือกกันคลื่นและทรายปกติห่าง ๕๐-๑๐๐ ม. จากชายฝั่ง (ทำให้หาดไม่สวย) หากคลื่นแรง (พายุ) อาจโถมข้ามเชือกแล้วไปม้วนตัวหลังเชือก เกิดการกัดเซาะได้ - การก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างกันคลื่นมี ๒ แบบ คือ <ul style="list-style-type: none"> ๑) เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ประสบอยู่ และ ๒) เพื่อพัฒนาพื้นที่ เช่น กำบังคลื่นลมให้ทำเทียบเรือ หรือป้องกันการตกตะกอนในร่องน้ำ - ชายฝั่งทะเลมีความเป็นพลวัต (ไม่คงตัว) เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการกัดเซาะ หรือพื้นที่งอกตลอดเวลา (ขึ้นอยู่กับแนวหาด) - สิ่งก่อสร้างกันคลื่นที่ใช้เพื่อหยุดการกัดเซาะชายฝั่ง มีไว้เพื่อช่วยป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน พื้นฟูสภาพหาดกลับคืน หากปล่อยให้มีการกัดเซาะไปมาก จะเสียค่าใช้จ่ายมากในการฟื้นฟู - หากเป็นหินทิ้งในทะเล โครงสร้างนั้นเป็นที่พักอาศัยของสัตว์น้ำ เป็นแหล่งประมง ข้อมูลภาคสนามช่วง ๓ เดือน หลังจากสร้างสิ่งก่อสร้างกันคลื่นในทะเล พบว่ามีแพลงก์ตอนและสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นในบริเวณ - ด้านหลังของสิ่งก่อสร้างกันคลื่น ใช้เป็นที่จอดเรือหลบคลื่นของเรือประมงของประชาชนได้ - ใช้เป็นที่พักผ่อน นันทนาการ เช่น ตกปลาได้ - หากไม่ดำเนินการป้องกันการกัดเซาะ ก็มีผลกระทบ HIA ต่อวิถีชีวิตและอาชีพชุมชนในอีกรูปแบบหนึ่ง เช่น กัดเซาะ บ้านพัง ถนนพัง ร่องน้ำตื้นเขิน ล่องเรือไม่ได้ ฯลฯ ซึ่งเทียบได้กับเป็นการรอนสิทธิของประชาชน

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพกาย สุขภาพจิตดีขึ้น จากการใช้ชีวิตที่ไม่ต้องระแวงภัยน้ำกัดเซาะ ไม่ต้องอพยพย้ายออก - ปกติดำเนินการโดยกรมเจ้าท่า หรือหากเป็นเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ จะต้องได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า - ถ้าอยู่นอกพื้นที่อ่อนไหว ให้ดูแลโดย EIA ปกติ ตามขนาดที่กำหนดไว้ใน subset ของประเภท EIA ตามประกาศของกระทรวงทรัพยากรฯ (๒๐๐ ม.) - หลายประเทศไม่กำหนดให้ทำ EIA (ญี่ปุ่น, มาเลเซีย, เกาหลีใต้) - สหภาพยุโรปกำหนดให้ทำเฉพาะ EIA ปกติ โดยพิจารณาเป็นรายกรณี ยกเว้น การบำรุงรักษา หรือการสร้างใหม่ (ในที่เดิม) ไม่ต้องทำ - คานาดากำหนดให้ทำ EIA หากสิ่งก่อสร้างอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหรืออุทยานประวัติศาสตร์ ยกเว้น หากไม่มีการปล่อยสารมลพิษ (ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสารพิษ) ก็ไม่ต้องทำ - ในที่นี้จึงกำหนดให้ต้องทำ EHIA ตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง เฉพาะในพื้นที่อ่อนไหว/เปราะบาง เท่านั้น - ข้อสำคัญ คือ ในรายการนี้ใช้คำว่า “สิ่งก่อสร้างถาวร” ซึ่งไม่รวมการใช้ไม้ไผ่ปักกันคลื่น และใช้คำว่า “นอกชายฝั่งทะเลเดิม” ซึ่งไม่รวมพื้นที่ที่มีโหนดหรือเอกสารสิทธิรูปแบบอื่นๆ - เหตุผลของกรณียกเว้น เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกับโครงการหรือกิจการที่ต้องทำ EIA และอยู่ในพื้นที่อ่อนไหวในลำดับที่ ๑ (โดยในรายการประเภทโครงการหรือกิจการที่ต้องทำ EIA ในลำดับที่ ๒๕ ลำดับย่อยที่ ๒๕.๑ ของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและฯ (๑๖ มิย. ๒๕๕๒) กำหนดกำแพงริมชายฝั่ง ติดแนวชายฝั่ง ขนาด ๒๐๐ เมตร ขึ้นไป)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
๔	<p>เหมืองต่าง ๆ ดังต่อไปนี้</p> <p>๔.๑ เหมืองแร่ใต้ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่ ยกเว้นเหมืองที่อยู่ในชั้นหินแข็งที่มีความแข็งตั้งแต่ ๘๐ เมกาปาสคาล ขึ้นไป</p>	ทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - ในร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘ตามกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่’ ทุกขนาด รวมทั้งรายการประเภทที่ต้องทำ EIA ก็กำหนดไว้ทุกขนาดเช่นกัน - การทำเหมืองมีผลกระทบต่อทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน การปนเปื้อนในน้ำบาดิน/ใต้ดิน รวมทั้ง ปัญหาฝุ่นละออง และกากแร่ - หากเป็นการให้ประทานบัตรแก่คนต่างชาติ เป็นการเอาทรัพย์สินแผ่นดินให้คนต่างชาติตีดวงผลประโยชน์ โดยประเทศไทยได้ไม่คุ้มประโยชน์จากการที่ต้องควบคุมผลกระทบ - อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีข้อมูลที่คัดค้านภาพแร่ทองคำครอบคลุม ๔ จังหวัด แต่ไม่สามารถระบุในรายละเอียดได้ (ไม่มีผู้ลงทุนสำรวจ เพราะต้องใช้เงินมาก และไม่ทราบว่าพบแร่ที่คุ้มทุนหรือไม่) จึงได้เชิญชวนนักลงทุนต่างประเทศให้มาลงทุน โดยร่วมกับบริษัทใหญ่ของไทย ซึ่งบริษัทของไทยได้ถอนตัว (เพราะมีแต่การลงทุน ไม่เห็นรายรับที่จะได้) ต่อมาเมื่อสำรวจแล้วจึงพบแหล่งทองคำที่สามารถทำเหมืองได้ ส่วนสิทธิประโยชน์ที่ให้กับต่างชาติเป็นเรื่องของนโยบายรัฐบาล - มีข้อสังเกตว่าทรัพย์สินในดินหากไม่นำมาใช้ สามารถเก็บไว้ให้ลูกหลานได้โดยไม่เน่าเสีย - แต่เราไม่ทราบว่าแหล่งแร่ที่ใด จนกว่าจะมีการลงทุนสำรวจ นอกจากนี้ ในประวัติศาสตร์มนุษยยุคหินก็มีความคิดที่จะพัฒนาความเป็นอยู่ จึงได้คิดค้นที่จะนำแร่โลหะมาใช้ และมีการพัฒนาจนถึงปัจจุบัน - ปัญหาเรื่องการยุบตัวของพื้นดินมีผลกระทบต่อชุมชนสูงมาก หากไม่มีการจัดการที่ดี - อย่างไรก็ตาม เหมืองใต้ดินสามารถออกแบบให้ไม่ทรุดได้ และจะไม่ทรุดหากบริเวณนั้นมีโครงสร้างทางธรณีวิทยาแข็งแรงพอ - การทรุดตัวอาจไม่เกี่ยวกับขนาดเหมือง เช่น เหมืองบิล็อก (ขนาดเล็ก) ไม่ทรุดตัว เพราะอยู่ในโครงสร้างหินแข็ง ในที่นี้จึงได้ใช้ค่าความแข็งของชั้นหินประกอบในการกำหนดฯ (เพื่อให้มั่นใจว่าไม่เกิดการทรุดตัว) - การทำเหมืองใต้ดินมักจะอยู่ต่ำกว่าชั้นน้ำใต้ผิวดิน (subsurface) ประเด็นการปนเปื้อนน้ำใต้ผิวดินมีความเป็นไปได้น้อย

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ยกเว้น “พื้นที่เหมืองในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ผู้มีสิทธิยินยอมให้ทำเหมือง” ตามที่มีผู้ขอยกเว้น เนื่องจากชุมชนยังไม่เชื่อมั่นเรื่องผลกระทบ และอาจทำให้เกิดการกวนซื้อที่ดิน เกิดการเปลี่ยนมือของเจ้าของที่ดิน จนสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง - ปัญหาที่ประสบอยู่เกิดจากการสื่อสารข้อมูลทางเทคนิคให้กับประชาชนไม่ดีพอ ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นทางเทคโนโลยี และเกิดความกังวลต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งทำให้ผู้คนในชุมชนเกิดความแตกแยกทางความคิดเห็นเป็นปัญหาทางสังคม ซึ่งก็ถือว่าเป็น HIA ในรูปแบบหนึ่ง - เหมืองแร่โพแทชที่เป็นประเด็นทางสังคมอย่างรุนแรง หากจะดำเนินการก็เข้าข่ายต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง อยู่แล้ว (เพราะมีการทุดตัว) ส่วนกรณีที่ชาวบ้านปฏิเสธเหมืองแร่โพแทชโดยสิ้นเชิงนั้นเป็นคนละประเด็นกับการกำหนดขนาดของเหมืองแร่ได้ดินซึ่งเป็นการมองในระดับประเทศ - ถึงแม้เป็นเหมืองใต้ดิน (กรณีเหมืองโพแทช) แต่ก็อาจมีผลกระทบจากฝุ่นเกลือที่เก็บกองบนพื้นดินได้ - อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านไม่ยอมรับ พรบ.แร่ เหมืองใต้ดิน ในประเด็นการทำเหมืองที่ระดับลึกกว่า ๑๐๐ เมตร ไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน - ปัญหาเหมืองถ่านหินใต้ดินถล่มดังเช่นในประเทศจีนไม่มีในประเทศไทย เพราะไม่มีเหมืองถ่านหินใต้ดินในประเทศไทย - สารซิลิกาที่เป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจเป็นปัญหาในเหมืองประเภทเหมืองหินปูน (ซึ่งไม่มีการทำเป็นเหมืองใต้ดิน) อีกทั้งหินปูนในประเทศไทยก็มีซิลิกาน้อย ไม่น่าส่งผลกระทบรุนแรง - ยากที่จะพบผลกระทบจากนิเกิลและปรอทจากเหมืองใต้ดินในประเทศไทย เพราะไม่มีเหมืองแร่โลหะดังกล่าว อีกทั้ง เหมืองใต้ดินที่มีศักยภาพในการดำเนินงานในปัจจุบันมีเพียงเหมืองตะกั่วที่ จ.กาญจนบุรี, เหมืองโพแทช (ยังไม่ดำเนินการ) และเหมืองดีบุก

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<p>- สำหรับสารหนูมักพบในเหมืองแร่โลหะเป็นส่วนใหญ่ (ไม่เจาะจงว่าเป็นเพื่อนแร่ของแร่โลหะใด) จึงไปกำหนดเป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมในประเภทเหมืองในลำดับที่ ๔.๒</p> <p>- เหมืองแร่ใต้ดิน ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ในประเทศ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> • เหมืองแร่ตะกั่ว (กาญจนบุรี, สภาพปัจจุบัน ได้แก่ โรงแต่งแร่เคมีโก้ ที่ได้สินแร่จากเหมืองสองท่อ ดำเนินการต่อไม่ได้ เพราะติดปัญหาเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่ประกาศเพิ่มเติม, โรงแต่งแร่คลิตี้ ที่ได้สินแร่จากเหมืองบ่องามและถูกสั่งปิดดำเนินการเพราะปัญหาปนเปื้อนสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการแต่งแร่ (ไม่ใช่ถลุงแร่) • เหมืองดีบุก (ตอนใต้ของประเทศ, สภาพปัจจุบัน เหมืองที่มีอยู่ได้ปิดกิจการไปหมดแล้ว แต่สินแร่ยังอยู่) • เหมืองแร่โพแทช (อุดรธานี , มีโอกาสหลุดตัว จึงต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง) • เหมืองแร่ทองคำ (โตะโมะ เลิกไป ๑๐ ปีแล้ว, ทุ่งคำ (เลย) ยังดำเนินการอยู่, อัครา (พิจิตร) ยังดำเนินการอยู่) • หมายเหตุ เหมืองเกลือใต้ดิน ไม่ใช่เหมืองใต้ดิน (คนลงไปเหมืองไม่ได้) แต่เป็นการทำเหมืองแบบ solution mining คือ เอน้ำลงไปละลายเกลือ แล้วสูบน้ำเกลือขึ้นมาผลิตเกลือ <p>- คณะอนุกรรมการ HIA ให้ข้อสังเกต สำหรับโครงการประเภทเหมือง โดยให้ในภาพรวม ทั้งเหมืองที่อยู่บนดิน และ ใต้ดิน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ผลกระทบทางระบบนิเวศ ๒. มีมลพิษ / สิ่งปนเปื้อน ต่อน้ำและอากาศ ๓. มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุ เช่น เหมืองถ่านหินถล่มที่จีน ๔. อาจมีซิลิกาปนเปื้อนต่อสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>๕. มีสารพิษ เช่น สารหนู, นิกเกิล, ปรัต ฯลฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการรับฟังฯ มีความเห็นต่อข้อสังเกตของอนุ HIA ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๑. เป็นผลกระทบที่มีทั้งเมืองบนดินและเมืองใต้ดิน แต่หากมองเฉพาะส่วนใต้ดิน จะไม่มีมลพิษปนเปื้อนเพิ่มเติม เพราะสารเหล่านั้นเป็นสารที่อยู่ใต้ดิน ที่มีอยู่แต่เดิม ทั้งนี้ การดูแลนั้น จะดูได้ด้วยระบบ EIA ซึ่งต้องทำเป็นปกติอยู่แล้ว ๒. มีปัญหาลักษณะเดียวกับเมืองบนดิน ซึ่งดูแลได้ด้วยมาตรการ EIA ปกติ ๓. นี่จึงต้องกำหนดความแข็งแรงของเมือง (๘๐ เมกกะปาสกาล) ไว้ในข้อกำหนด (หมายเหตุ ประเทศไทยไม่มีเมืองถ้ำหินใต้ดิน) ๔. ซิลิกา เป็นสารปนอยู่ในแร่หินปูน แต่สินแร่หินปูนในไทยมีเปอร์เซ็นต์ซิลิกาต่ำ ความรุนแรงปัญหาจึงต่ำ ๕. ดูข้อ ๑ <p>สรุป มีข้อยุติระหว่างคณะอนุกรรมการรับฟังฯ และคณะอนุกรรมการ HIA เห็นควร กำหนดตามที่กำหนดไว้ในตารางนี้</p>
	<p>๔.๒ เหมือนตามกฎหมายว่าด้วยการทำเหมืองแร่ สำหรับแร่ตะกั่ว แร่สังกะสี แร่ทองคำ หรือ เหมืองแร่โลหะอื่นที่ใช้ไซยาไนด์ หรือปรอทหรือตะกั่วไนเตรต ในกระบวนการผลิต หรือ เหมืองแร่โลหะอื่นที่มีอาร์เซนไพไรต์ (arsenopyrite) เป็นแร่ประกอบ (associated mineral)</p>	<p>ทุกขนาด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ในร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด “เหมืองแร่โลหะทุกขนาด” - รวมทั้งรายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติก็กำหนดไว้ทุกขนาดเช่นกัน - มีผลกระทบเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่น เหมืองแร่ตะกั่วที่คลิตี้, เหมืองแร่สังกะสีที่แม่ตาว - เหมืองทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างถาวร เกิดการกัดเซาะการระบายน้ำ และมีความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ - เพิ่มโอกาสการกระจายตัวของโลหะหนักสู่สิ่งแวดล้อมและอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน - ที่กำหนดไว้ในตารางหรือข้อเสนอนี้เป็นเพียงการปรับนิยามเพื่อให้ตรงกับปัญหาที่มีต่อชุมชนจริงและเหมาะสมกับวิธีการปฏิบัติจริง แต่หลักการยังคงดูแลปัญหาของชุมชนอยู่เช่นเดิม - ในเขตพื้นที่เหมือง โดยปกติแล้วไม่มีชุมชนหรือมีอยู่น้อย ปัญหาตามมาตรา ๖๗ วรรค

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - แร่โลหะมีหลายชนิด มีสมบัติต่างกัน ความเสถียรแตกต่างกัน, บางชนิด เช่น แร่เหล็ก ไม่มีพิษ - อย่างไรก็ตาม บางแร่ไม่มีพิษ แต่เพื่อนแร่อาจมีพิษ จึงต้องดูเป็นกรณีไป เช่น สังกะสีมีเพื่อนแร่คือแคดเมียมซึ่งเป็นพิษ - นอกจากนี้ แร่บางชนิดไม่มีพิษ เช่น แร่ทองคำ แต่กระบวนการผลิตใช้สารที่เป็นพิษ เช่น ไซยาไนด์ ปรอต จึงเป็นปัญหาต่อชุมชนได้ - ในประเทศไทย เหมือนแร่โลหะที่มีเพื่อนแร่เป็นพิษ มีเพียงเหมือนสังกะสีที่มีแร่แคดเมียมเป็นเพื่อนแร่ - เหมือนแร่โลหะอื่น ๆ ที่ดำเนินการในประเทศไทย ได้แก่ เหล็ก พลวง แมงกานีส เป็นแร่ไม่มีพิษและไม่มีเพื่อนแร่ที่เป็นพิษ - เหมือนแร่ทองคำมักเป็นเหมืองขนาดใหญ่ รวมทั้งมีการใช้สารเคมีเป็นพิษในกระบวนการผลิต จึงมีผลกระทบต่อชุมชนได้มาก - โครงการเหมืองอาจทำลายธรรมชาติในชุมชน อาจมีการรั่วไหลของสารเคมี ทำให้เกิดฝุ่นละออง สารปนเปื้อนและโลหะหนักในแหล่งน้ำของชุมชน - ในประเทศไทย มีกรณีการทำเหมืองแร่ทองคำที่ทำให้เกิดการปนเปื้อนลงสู่ น้ำบาดาล - จึงกำหนดเป็น ‘เหมืองแร่ตะกั่ว สังกะสี ทองคำ หรือ โลหะอื่นที่ใช้ไซยาไนด์ ปรอต หรือ ตะกั่วไนเตรต (Pb(NO₃)₂) ในการผลิต’ <p>ทั้งนี้ ให้เพิ่ม “หรือ เหมือนแร่โลหะอื่น ๆ ที่มีแร่ arsenopyrite เกิดร่วมอยู่ด้วย”</p> <p>คำอธิบาย - arsenopyrite เป็นแร่เสี่ยงอันตราย (hazardous) ที่อาจเกิดร่วมกับสินแร่อื่น ๆ (ทั้งนี้ arsenopyrite มีอยู่ได้ทั่วไป) โดยไม่จำเป็นต้องเกิดคู่กับแร่หนึ่ง ๆ (กล่าวคือ ไม่ใช่เพื่อนแร่) แต่หากมี arsenopyrite อยู่ในสินแร่ การทำเหมืองก็อาจทำให้เกิดมลพิษปนเปื้อนที่อันตรายต่อสภาพแวดล้อมและชุมชนได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการ HIA มีความเห็นว่า ควรกำหนดเป็นเหมืองแร่โลหะทุกชนิด, ทุก

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการรับฟังฯ เห็นว่ารายชื่อหรือข้อกำหนดที่คณะอนุฯ กำหนดนั้น ตรงกับแนวปฏิบัติจริง รวมทั้งมีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้กระชับและชัดเจน จึงเห็นควรยืนตามมติเดิม และ เพิ่มประเภทเหมืองที่มี arsenopyrite เป็นแร่ประกอบ เพื่อให้ครอบคลุมและรัดกุมมากขึ้น <ul style="list-style-type: none"> - หากในอนาคต พบว่ามีเหมืองแร่โลหะประเภทอื่นที่ต้องกำกับดูแลเป็นพิเศษ ก็ให้พิจารณาประกาศเพิ่มเติมในภายหลัง <p>สรุป มีข้อยุติระหว่างคณะอนุกรรมการรับฟังฯ และคณะอนุกรรมการ HIA เห็นควรกำหนดตามที่กำหนดไว้ในตารางนี้</p>
	<p>๔.๓ เหมืองถ่านหิน เฉพาะกรณีลำเลียงออกนอกพื้นที่โครงการด้วยรถยนต์</p>	<p>ขนาดตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ ตัน/เดือน หรือตั้งแต่ ๒,๕๐๐,๐๐๐ ตัน/ปี ขึ้นไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลกระทบจากการดำเนินการเหมืองถ่านหินคือ ปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพ ปัญหาการอพยพย้ายชุมชนออกจากพื้นที่ที่จะดำเนินการ และปัญหาการลุดตีไฟ - ปัญหาฟ้องร้องเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสุขภาพที่ผ่านมา (ในกรณีของแม่เมาะ) จบลงในช่วงศาลด้วยการไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นมีที่มาจากดำเนินการของเหมืองถ่านหินเป็นสำคัญ (นี้ไม่นับรวมการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าถ่านหิน ซึ่งเป็นอีกรกรณี) - ส่วนปัญหาการอพยพชุมชนที่แม่เมาะเป็นเรื่องของการไม่ปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบที่ระบุไว้ในรายงาน EIA - ปัญหาร้องเรียนอื่น ๆ ที่มี ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน - สำหรับปัญหาการลุดตีไฟได้เองนั้นเป็นประเด็นที่ผู้ประกอบการต้องควบคุมเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดของตนเองอยู่แล้ว กล่าวคือ การตีไฟและลุดตีไฟไป นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรและรายได้ - สำหรับเหมืองที่ลำเลียงด้วยสายพาน จะขนส่งออกไปไม่ได้ไกล จึงก่อผลกระทบต่อบริเวณนอกเหมืองไม่รุนแรง และฝุ่นกระจายไปได้ไม่ไกล และมีมาตรการควบคุมป้องกันฝุ่น ได้แก่ การมีหลังคาปิด การฉีดน้ำอยู่แล้ว

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - แต่การขนส่งถ่านหินออกนอกพื้นที่ผ่านชุมชนโดยใช้รถยนต์ขนส่งลำเลียง เป็นกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนมากที่สุด ซึ่งต้องทำ EHIA ควบคู่ไปกับการทำเหมือง - ปัญหาอื่น (เช่น ที่แม่เมาะ) เกิดจากกระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง ไม่ใช่จากกระบวนการทำเหมือง - สำหรับผลกระทบที่เกิดกับพนักงานในพื้นที่เหมือง (ที่คณะอนุกรรมการ HIA มีความเป็นห่วง) ได้รับการดูแลภายใต้ พรบ.คุ้มครองแรงงานแล้ว และกลุ่มพนักงานไม่อาจถือได้ว่าเป็นชุมชน จึงไม่เข้าข่ายที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - ขนาดที่ระบุไว้ในตาราง(ข้อเสนอ)นี้กำหนดจากการประเมินจากกรณีเหมืองถ่านหินที่เวียงแหง จ.ลำปาง (ซึ่งเป็นระดับโครงการที่ควรมีการทำ HIA และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น) ประเมินว่ามีถ่านหินที่จะนำมาใช้ได้ประมาณ ๑๖ ล้านตัน คาดว่าสามารถขนนำไปใช้ได้ใช้อัตราปีละ ๒.๕ ล้านตัน เฉลี่ยเดือนละ ๒๐๐,๐๐๐ ตัน - คณะอนุกรรมการรับฟังฯ ไม่กำหนดเหมืองถ่านหินใต้ดิน เพราะในประเทศไทยไม่มีการดำเนินการเหมืองถ่านหินใต้ดินอย่างไรในประเทศจีน (ที่เคยมีรายงานเกิดอุบัติเหตุเหมืองถล่มและมีผู้เสียชีวิต) <p>สรุป มีข้อยุติระหว่างคณะอนุกรรมการรับฟังฯ และคณะอนุกรรมการ HIA เห็นควรกำหนดตามที่กำหนดไว้ในตารางนี้</p>
	๔.๔ เหมืองแร่ในทะเล	ทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - เหมืองแร่ในทะเลที่มีอยู่เดิมและในปัจจุบันเป็นเหมืองดีบุก - มีผลกระทบเป็นที่ประจักษ์ จนสังคมบีบบังคับให้เลิกไป เพราะมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวที่ทำรายได้ได้มากกว่า - ความขุ่น (ระหว่างตักตะกอนดิน) กระจายในวงกว้าง - มีผลกระทบต่อสัตว์หน้าดิน หญ้าทะเล นิเวศ การประมง - มีการสกัดแร่บนเรือและปล่อยของเสียอันตรายลงสู่ทะเลโดยตรง - ขอบเขตพื้นที่การทำเหมืองในทะเลระบุด้วยตาเปล่าไม่ชัดเจน ทำให้ติดตามตรวจสอบ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
๕	<p>นิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับนิคมอุตสาหกรรม (เขตประกอบการอุตสาหกรรม/สวนอุตสาหกรรม) หรือโครงการจัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม</p> <p>๕.๑ นิคมฯ ที่จัดตั้งเพื่อรองรับโรงงานปิโตรเคมี หรือโรงงานกลู่งแร่เหล็ก ตามที่กำหนดไว้ในโครงการหรือกิจกรรมลำดับที่ ๖ และ ๗ (ลำดับย่อยที่ ๗.๑ และ ๗.๒) มากกว่า ๑ โรงงานขึ้นไป</p> <p>๕.๒ นิคมฯ ที่มีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมลำดับ ที่ ๖ และ ๗ (ลำดับย่อยที่ ๗.๑ และ ๗.๒) มาเพิ่มภายหลังเกินกว่าจำนวนขอจัดตั้งนิคม</p>	<p>ทุกขนาด</p> <p>ทุกขนาด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘นิคมอุตสาหกรรมที่มีโรงงานปิโตรเคมี ๑๐๐ ต้น/วัน ขึ้นไป หรือมีโรงงานผลิตเหล็กขั้นต้น ๕๐ ต้น/วัน ขึ้นไป’ - ไม่นับรวมนิคมฯ ปกติทั่วไป (ไม่มี ๒ ประเภทโรงงานนั้นอยู่ในนิคมฯ) ซึ่งหากต้องการให้ทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ต้องเสนอเป็นประเภทโครงการใหม่ในอนาคต แต่ขณะนี้ยังไม่กำหนดด้วยเห็นว่านิคมฯ บางประเภทไม่มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง เช่น นิคมฯ เสื้อผ้าสำเร็จรูป นิคมฯ อุตสาหกรรมอาหาร ฯลฯ ทั้งนี้ นิคมฯ เหล่านี้เป็นแหล่งงานแหล่งอาชีพของชุมชนท้องถิ่นด้วย - ปัจจุบัน นิคมอุตสาหกรรมที่มีโรงงานปิโตรเคมีอยู่ที่มาบตาพุด ส่วนนิคมฯ ที่มีโรงงานกลู่งเหล็ก ยังไม่มีในประเทศไทย <p><u>ข้อมูลพื้นฐาน :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - นิคมฯ ก่อนขออนุญาตจากการนิคมอุตสาหกรรม (กนอ.) ต้องแจ้งว่าจะห้ามมีโรงงานประเภทใดในนิคมฯ ของตนเอง และอุตสาหกรรมเป้าหมายคืออะไร ฯลฯ จึงสามารถรู้ประเภทนิคมฯ ได้ตั้งแต่ต้น - นิคมฯ มีข้อได้เปรียบเรื่องโลจิสติกส์ และต้นทุนเฉลี่ยของแต่ละโรงงานถูกกว่าโรงงานแยกเดี่ยว - ในระยะ ๓๐ ปีที่ผ่านมา มีนิคมฯ ๓๖ แห่ง ๓๒๐๐ โรงงาน เทียบกับโรงงานทั่วประเทศกว่า ๓ แสนโรงงาน - เคยมีปัญหาเรื่องผลกระทบต่อชุมชนที่ จ.ลำพูน (โรงงานชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์) - ปัจจุบันกำลังมีปัญหาที่มาบตาพุด <p><u>ข้อดี ข้อด้อย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - นิคมฯ ใช้พื้นที่สำหรับขายได้ไม่เกินร้อยละ ๗๐ อีกร้อยละ ๒๕ ต้องจัดเป็นสาธารณูปโภค พื้นที่สีเขียว และแนวป้องกัน (protection strip) <ul style="list-style-type: none"> • แนวป้องกัน ต้องไม่ต่ำกว่า ๕ เมตร

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> • คชก. มักกำหนดในการพิจารณา EIA ว่าต้องทำอย่างน้อย ๑๐ เมตร • ผนังอาคารโรงงานต้องห่างรั้วอีก ๕ เมตร • รวมมีพื้นที่แนวป้องกัน ๑๐+๕ = ๑๕ เมตร เป็นอย่างน้อย • สิบห้าเมตรนี้ หากมองในประเด็น วิโอซี ก็ไม่มีความหมาย (แคบไป) <p>- เขตกันชนควรมี ๒ เขต</p> <ul style="list-style-type: none"> • เขตกันชนนอกนิคมฯ (ควบคุมโดยผังเมือง) • แนวป้องกันในนิคมฯ (ตั้งข้างต้น) <p>- เขตกันชนนอกนิคมฯ กำหนดโดยผังเมือง ให้ชาวบ้านอยู่ห่างจากขอบรั้วนิคมฯ ซึ่งเป็นไปได้ไม่ง่ายในทางปฏิบัติ อาจต้องมีการซื้อคืน หรือจ่ายค่ารอนสิทธิ</p> <p>- มาบตาพุด เมื่อเริ่มต้นมีโรงงานปิโตรเคมีเพียง ๑ โรง แต่นโยบายรัฐทำให้เกิดเป็นกลุ่มโรงงานปิโตรเคมี</p> <p style="padding-left: 40px;">ข้อดี :- จัดการง่าย ต้นทุนต่ำ</p> <p style="padding-left: 40px;">ข้อด้อย :- ปัญหามลพิษรวมสูงขึ้น และความเสี่ยงเพิ่มขึ้น</p> <p>- นิคมฯ ที่พื้นที่มาบตาพุด ไม่ใช่ตัวแทนของนิคมฯ ทั่วประเทศ</p> <p>- ปัจจุบันมีการศึกษาแบบผลกระทบรวม(ไม่ใช่เฉพาะรายโรงงาน) ที่มาบตาพุดแล้ว โดย กนอ. เป็นผู้ดูแล โดยใช้สถานการณ์จริงในปัจจุบันเป็นฐาน แล้วคำนวณกลับหาอัตราที่อนุญาตให้ปล่อยของเสีย</p> <p>- ยังมีขีดจำกัดในการใช้แบบจำลองสำหรับการหา carrying capacity สำหรับกรณีวิโอซี, น้ำใต้ดิน ฯลฯ</p> <p>- หากกำหนดให้นิคมฯ เกิดขึ้นได้ยาก โรงงานจะถูกบังคับให้กระจายไปตามสะดวกของแต่ละโรงงาน ทำให้กำกับดูแลยาก ซึ่งเป็นปัญหาต่อชุมชน โดยเฉพาะ HIA อีกรูปแบบหนึ่ง</p> <p>- การกำกับดูแล (ในที่เดียว) จึงทำได้ยาก</p> <p>- เกิดการสับสนเคลื่อนย้ายในด้านขนส่ง ด้านการจัดการสาธารณสุข (น้ำใช้, ไฟฟ้า, ระบบ</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	งเกิดและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - อย่างไรก็ตาม หากเอาโรงงานใหญ่/โรงงานเคมี/โรงงานที่มีความเสี่ยง มาอยู่ร่วมกันในที่เดียวกัน ความเสี่ยง(ของปัญหาลูกโซ่)ก็จะสูงขึ้น ผลกระทบมากขึ้น นอกจากนี้ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น มักชี้ชัดได้ยากกว่าปัญหาเกิดจากโรงงานใด - อาจมีปัญหาเรื่อง C/C (ขีดความสามารถในการรองรับ) <u>กนอ. กับ กรอ.</u> - กรอ. มีกฎหมายโรงงานฉบับเดียว ส่วนการก่อสร้างอาคารต้องขออนุญาตจากท้องถิ่น - กนอ. มีกฎหมาย ๓ ฉบับ (อำนาจค่อนข้างเบ็ดเสร็จ) : <ul style="list-style-type: none"> ๑. การจัดสรรที่ดิน (ไม่ต้องขอที่ดินจังหวัด) ๒. ควบคุมอาคาร (ไม่ต้องขอ อปท.) ๓. การอนุญาตโรงงาน (ไม่ต้องผ่าน กรอ.) - เป็นความพยายามให้เกิดความคล่องตัวในการทำธุรกิจ แต่อาจขาดการถ่วงดุล และการกำกับดูแลจากบุคคลที่สาม - เมื่อก่อสร้างเสร็จ โรงงานไม่ต้องขออนุญาตดำเนินการ เพียงแต่แจ้งเพื่อให้ กนอ. หรือ กรอ. ไปตรวจสอบว่าได้ทำตามที่ขออนุญาตแล้วหรือไม่ จึงมีข้อสังเกตว่าการแทรกแซงจากเมืองจึงทำได้ง่าย - มีตัวอย่างนิคมฯ ที่เกิดขึ้น แล้วไม่ประสบความสำเร็จ (มีเพียง ๒-๓ โรงงานในนิคมฯ) - กนอ. ต้องดูผังเมืองก่อนเป็นอันดับแรก หากไม่มีข้อขัดข้อง จึงเดินหน้าได้ - กนอ. เป็นองค์กรการค้า (พัฒนาที่ดินขาย) ไม่ใช่เป็นผู้ประกอบการโรงงาน - กนอ. มีแนวโน้มที่จะจัดหาผู้อื่นมาทำการแทน เช่น ขนขยะ กำจัดกากสารอันตราย จัดหาน้ำประปา ฯลฯ กนอ. จึงเป็นเพียงบริษัทเชี่ยวชาญการจัดการ <p><u>ข้อคิดเห็นจากคณะอนุกรรมการ HIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - มะเร็งเป็นโรคที่รักษาไม่ได้ - สารก่อมะเร็งไม่มีระดับการสัมผัสที่ปลอดภัย

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>- เสนอเพิ่ม : ‘นิคมฯ ที่มีโรงงานที่มีการใช้หรือระบายสารก่อมะเร็ง กลุ่ม 1 หรือ 2A ตาม IARC’</p> <p>หมายเหตุ : การใช้สารก่อมะเร็งปริมาณน้อย เช่น ในห้องปฏิบัติการ อยู่ในขอบข่ายหรือไม่ จะกำหนดได้อย่างไร(หากจะกำหนด)ให้รัดกุม</p> <p><u>ข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการ</u></p> <p>- เสนอให้กำหนดเป็นโรงงานที่มีการใช้/หรือระบาย สารก่อมะเร็ง ออกเป็นอีกประเภทต่างหาก เพื่อให้ตรงประเด็นและเหมาะสม รวมทั้งมีประโยชน์มากกว่า เนื่องจากสารก่อมะเร็งมีมากมาย จึงต้องพิจารณาเป็นเฉพาะราย</p> <p><u>ข้อคิดเห็นจากภาคประชาชน</u></p> <p>- ให้เพิ่มข้อความ “ที่มีสถานที่เก็บวัตถุดิบอันตราย” ไว้ในหัวข้อนี้ด้วย</p> <p><u>ปัญหา :</u></p> <p>- การทำ EHIA ชำซ้อนของนิคมฯ และตัวโรงงานเอง ซึ่งไม่ควรให้เกิดความซ้ำซ้อน เพราะเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรและเวลาของทุกฝ่าย</p> <p>- หากให้โรงงานทำ EHIA ตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง (สมมติว่าโรงงานนั้นต้องทำอยู่แล้ว) แต่นิคมฯ ไม่ต้องทำ ก็จะมีปัญหาไม่มีการมองภาพรวมของนิคมฯ จึงยังควรต้องกำหนดให้นิคมฯ ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ด้วยเช่นกัน</p> <p>- โจทย์ คือ ทำอย่างไร จึงจะไม่ทำซ้อน ทั้งโดยนิคมฯ และโรงงานเอง</p> <p>- คำตอบ คือ ต้องมีโรงงาน (ลำดับที่ ๖, ๗.๑ และ ๗.๒) มากกว่า ๑ โรงขึ้นไป ถึงควรเป็นภาระของนิคมฯ ที่ต้องทำ EHIA ตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ซึ่งในที่นี้ก็ได้กำหนดไว้แล้วในข้อ ๕.๑ และ ๕.๒ ส่วนกรณีมีเพียงโรงงาน (ลำดับที่ ๖, ๗.๑ และ ๗.๒) อยู่เพียงโรงเดียว ก็ให้เป็นหน้าที่เฉพาะของโรงงานนั้นที่ต้องทำ EHIA โดยนิคมฯ ไม่ต้องทำซ้ำซ้อน</p> <p>สรุป มีข้อยุติระหว่างคณะกรรมการรับฟังฯ และคณะกรรมการ HIA เห็นควรกำหนดตามที่กำหนดไว้ในตารางนี้</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
๖	<p>โรงงานปิโตรเคมี</p> <p>๖.๑ โรงงานปิโตรเคมีต้นน้ำ (upstream)</p> <p>๖.๒ โรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำ (intermediate) ดังต่อไปนี้</p> <p>๖.๒.๑ โรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำ (intermediate) ที่ผลิตสารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 หรือใช้สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 เป็นวัตถุดิบ</p> <p>๖.๒.๒ โรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำ (intermediate) ที่ผลิตสารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 2A หรือใช้สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 2A เป็นวัตถุดิบ</p>	<p>ทุกขนาด หรือขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p> <p>ขนาดกำลังการผลิต ๑๐๐ ตันต่อวันขึ้นไป หรือขยายขนาดกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p> <p>ขนาดกำลังการผลิต ๗๐๐ ตันต่อวันขึ้นไป หรือขยายขนาดกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p>	<p>- ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘โรงงานปิโตรเคมีต้นน้ำหรือกลางน้ำ ทุกขนาด’</p> <p>- รายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ กำหนดขนาดตั้งแต่ ๑๐๐ ตัน/วันขึ้นไป (ไม่ว่าจะเป็นต้นน้ำหรือกลางน้ำ)</p> <p>- โรงงานปิโตรเคมีต้นน้ำขนาดเชิงพาณิชย์ในปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ ๑ ล้านตัน/ปี ต่อโรง (เดิมอาจมีขนาดเล็กกว่านี้ ซึ่งสามารถคุ้มทุนในสมัยนั้นได้)</p> <p>- โรงงานปิโตรเคมีต้นน้ำในเขตมาบตาพุดในปัจจุบันมีขนาดเฉลี่ยมากกว่า ๑ ล้านตัน/ปี ต่อโรง</p> <p>- โรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำขนาด ๒๕๐,๐๐๐ ตัน/ปี เป็นขนาดต่ำสุดที่ต้องทำ EIA (ปกติ) ของแคนาดา (เทียบเท่ากับประมาณ ๗๐๐ ตัน/วัน)</p> <p>- ขนาด ๗๐๐ ตัน/วัน ในโรงงานปิโตรเคมีกลางน้ำลำดับที่ ๖.๒.๒ เทียบมาจาก ๒๕๐,๐๐๐ ตัน/ปี</p> <p>- สารก่อมะเร็ง ๔,๐๐๐ ตัน ไม่ใช่ปริมาณมากในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เพราะใช้ได้เพียง ๓-๔ วัน</p> <p>- ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า หากมีการใช้หรือผลิตสารมลพิษอากาศที่อันตราย หรือมีพิษรุนแรง เช่น เบนซีน มากกว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วัน ให้ถือว่า ‘อาจรุนแรง’ ต่อชุมชน</p> <p>ข้อคิดเห็นของผู้ประกอบการ</p> <p>- การกำหนดเป็นกฎหมายควรมีความชัดเจน มีเหตุผล และอ้างอิงได้กับมาตรฐานสากล</p> <p>- ควรระบุกำลังการผลิตและเกณฑ์ด้านสุขภาพในการกำหนดประเภทเป็นโครงการ “อาจ</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
	<p>หมายเหตุ :</p> <p>๑. สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 และ 2A ประกาศโดย International Agency for Research on Cancer (IARC)</p> <p>๒. นิยามปิโตรเคมีต้นน้ำและปิโตรเคมีกลางน้ำ กำหนดโดย สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย</p>	<p>คณะอนุกรรมการฯ เสนอให้สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ปรับเปลี่ยนคำว่า ปิโตรเคมี “ขั้นต้น” และ “ขั้นกลาง” ให้เป็นปิโตรเคมี “ต้นน้ำ” และ “กลางน้ำ” เพื่อให้สอดคล้องกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “upstream” และ “intermediate” petrochemical industry</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เหตุผลตามร่างเดิม: ปัญหาคุณภาพอากาศ / คุณภาพน้ำ / โลหะหนัก / ความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ ฯลฯ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ครอบคลุมกว้างๆ ไม่สามารถชี้ได้ชัดถึงกิจกรรมหรือโครงการตามเกณฑ์นั้นๆ ได้ - สารเคมีก่อมะเร็งชนิด 2A มีความไม่ชัดเจนในความเป็นพิษที่จะเกิดมะเร็งในมนุษย์ มีการใส่เข้า ถอดออกจากรายการ โดย IARC อยู่เป็นประจำ ไม่ควรกำหนดเป็นข้อกำหนด เพราะจะทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการบังคับใช้ <u>ข้อสังเกตทั่วไป</u> - โครงการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ ควรมี ขนาดใหญ่กว่าขนาดโครงการ ‘EIA ปกติ’ หรืออย่างน้อยต้องเท่ากัน - ขนาด ๑๐๐ ตัน/วัน เล็กมาก (ไม่คุ้มทุนสำหรับกลุ่มโรงงานปิโตรเคมีต้นน้ำ) แต่อาจมีได้สำหรับโรงงานปิโตรเคมีปลายน้ำเฉพาะด้านบางชนิด <p><u>ข้อเสนอของคณะอนุกรรมการ HIA เสนอเพิ่มเติม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงงานที่มีหรือใช้สารก่อมะเร็ง ชนิด 1 และ 2A ตามรายการของ IARC ควรต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง <p><u>ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงงานที่ผลิตหรือใช้สารที่ก่อให้เกิดสารมลพิษทางอากาศที่เป็นอันตราย ๑๔ ชนิดตามประกาศฯ ในปริมาณ ๑,๐๐๐ ตัน/วัน (๓๖๕ วัน = ๓๖๕,๐๐๐ ตัน/ปี (ศึกษาจากข้อมูลด้านสารพิษจากขนาด)) หรือขยายการผลิตหรือใช้สาร ในปริมาณ ๑,๐๐๐ ตันต่อวันเช่นกัน - มีสารพิษรุนแรงตามประกาศของ กรอ. (ใช้เกณฑ์ LD50, LC50 ตามประกาศ) สรุป มีข้อยุติระหว่างคณะอนุกรรมการรับฟังฯ และคณะอนุกรรมการ HIA เห็นควรกำหนดตามที่กำหนดไว้ในตารางนี้ ดังนี้ - โรงงานต้นน้ำ ปกติมีขนาดใหญ่มาก ผลกระทบจึงมีได้มาก จึงสมควรกำหนด ‘ทุก

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<ul style="list-style-type: none"> - โรงงานกลางน้ำ ถ้าผลิตหรือใช้สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 (ซึ่งถือว่าอาจอันตรายต่อชุมชน) และมีขนาดเท่ากับหรือใหญ่กว่าขนาดตาม EIA ปกติ ก็ให้ทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - ส่วนโรงงานกลางน้ำที่ผลิตหรือใช้สารเคมีที่เป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 2A ซึ่งมีจำนวนชนิดสารเคมีมากกว่ากลุ่ม 1 มาก (มีเป็นร้อยชนิด) รวมทั้งยังไม่ชัดเจนในความเป็นพิษของสารกลุ่ม 2A นี้ (มีการใส่เข้า/ถอดออกจาก list โดย IARC อยู่เป็นประจำ) จึงขยับขนาดขึ้นไปเป็น ๗๐๐ ตัน/วัน
๗	โรงงานถลุงแร่หรือหลอมโลหะ		<ul style="list-style-type: none"> - ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘โรงงานถลุงหรือหลอมโลหะ รวมเหล็กหรือเหล็กกล้า กำลังการผลิตตั้งแต่ ๕๐ ตันต่อวันขึ้นไป’ - ประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ กำหนดให้ (ขนาดเตา) เป็น <ul style="list-style-type: none"> • อุตสาหกรรมเหล็ก หรือเหล็กกล้า ๑๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป • อุตสาหกรรมถลุง หรือแต่งแร่ หรือหลอมโลหะ(ซึ่งไม่ใช่อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้า) ๕๐ ตัน/วัน ขึ้นไป (หมายเหตุ : นี้เป็นกำลังการผลิต (output) ของเตา) - อุตสาหกรรมโลหะปกติมี ๓ ขั้นตอน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑) การถลุงแร่ (เพื่อให้ได้โลหะ) ๒) การหลอมโลหะ (เพื่อกำจัดสิ่งแปลกปลอม หรือสิ่งสกปรก หรือเพื่อการรีไซเคิลโลหะ) ๓) การหล่อ/การรีดโลหะ (เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์) - ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีวิธีการและกระบวนการแตกต่างกัน รวมทั้งมีมลพิษที่แตกต่างกันอย่างมาก จึงควรแยกกิจการต่างๆ นี้ออกจากกัน <p>สรุป มีข้อยุติระหว่างคณะอนุกรรมการรับฟังฯ และคณะอนุกรรมการ HIA เห็นควร</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
	๗.๑ โรงถลุงแร่เหล็ก	<p>ขนาดกำลังการผลิตที่มีปริมาณแร่ป้อน (input)</p> <p>ก. ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ</p> <p>ข. มีการขยายกำลังการผลิตแล้ว มีกำลังการผลิตที่มีปริมาณแร่ป้อนตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ</p> <p>ค. โรงงานในข้อ ก หรือ ข ที่มีการขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p>	<p>- ปรับแก้ใหม่ โดยแยกเป็นประเด็นย่อยลงเพื่อให้ตรงกับสภาพปัญหาจริง โดยแยกโรงถลุงและโรงหลอมจากกัน เนื่องจากโรงถลุงคือการนำสินแร่มาถลุงให้ได้โลหะ ส่วนโรงหลอมคือการเอาโลหะมาหลอมเพื่อกำจัดมลทิน</p> <p>- กำหนดขนาดโรงถลุงแร่เหล็กโดยให้ใหญ่กว่าขนาดที่ต้องทำ EIA ปกติ</p> <p>- โดยอ้างอิงเกณฑ์ของประเทศแคนาดาที่กำหนดให้ต้องทำ EIA ปกติ ทั้งนี้ประเทศญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป ใช้เกณฑ์ที่ยืดหยุ่นกว่านี้</p> <p><u>ญี่ปุ่น :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • มีโรงถลุงเหล็กอันดับ ๒ ของโลก • ไม่ได้ใช้ HIA เป็นกฎหมาย แต่ใช้เพียงประกอบการพิจารณา • มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รอบอ่าวโตเกียว ซึ่งมีประชากรหนาแน่นสูงสุด มีโรงงานรวม ๒๐ ล้านตัน/ปี (เกือบ ๖๐,๐๐๐ ตัน/วัน) <p><u>สหภาพยุโรป :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำ EIA เฉพาะโรงเหล็กครบวงจรต้นน้ำถึงปลายน้ำ • สำหรับโรงงานหลอมหรือถลุง ที่มีการหล่อแบบต่อเนื่องและผลิตเหล็กรีดร้อน ให้พิจารณาเป็นกรณีๆ ไป <p><u>แคนาดา :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ๕,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป <p>- การดำเนินการที่ผ่านมา เคยมีกรณีโรงถลุงแร่เหล็กขนาดใหญ่มาก (มากกว่า ๕,๐๐๐ ตัน/วัน) ที่บางสะพาน มีผลกระทบ เช่น การปรับพื้นที่ทำให้น้ำใต้ดินของชุมชนแห่งพื้นที่นี้เป็นพื้นที่แหล่งอาหารและเป็นพื้นที่สำคัญด้านแหล่งวางไข่ของปลาหู</p> <p>- โรงงานสหวิริยา มีขนาดประมาณ ๒๐,๐๐๐ ตัน/วัน</p> <p>- อีกทั้ง โรงถลุงแร่เหล็ก ขนาด ๕,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป จัดเป็นขนาดที่ค่อนข้างใหญ่มาก</p>
	๗.๒ โรงถลุงแร่เหล็กที่มีการผลิตถ่าน coke หรือ ที่มีกระบวนการ sintering	ทุกขนาด	

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนที่ก่อมลพิษมากที่สุดในโรงถลุงแร่เหล็ก คือ กระบวนการผลิตถ่านโค้กและกระบวนการ sintering (การรวมเศษสินแร่ให้เป็นก้อนเพื่อใส่เข้าเตาหลอม) ในที่นี้จึงได้เพิ่มประเภทนี้เป็นลำดับที่ ๗.๒ และได้กำหนดให้เป็น ‘ทุกขนาด’ เพราะเป็นส่วนที่มีมลพิษสูง - ขั้นตอนการถลุงแร่เหล็กเป็นขั้นตอนที่สกปรกและมีมลพิษมากที่สุดในบางประเทศจึงหลีกเลี่ยงกิจกรรมการถลุงในประเทศ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่า หากไม่ถลุงเอง ก็ไม่มีแร่เหล็กที่จะมาทำกำไรในขั้นตอนต่อมาคือ การหลอมและการรีดเหล็ก ปัจจุบันจึงมักทำเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่แบบครบวงจร จึงจะมีกำไรได้ - มีข้อสังเกตว่า แม้จะกำหนดแยกประเด็นระหว่างโรงถลุงแร่และโรงหลอมโลหะออกจากกันเพื่อความชัดเจน แต่แนวโน้มในปัจจุบัน อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้าจะเป็นแบบครบวงจร (integrated iron and steel mill) ด้วยเหตุผลด้านการประหยัดพลังงานและราคาเหล็กที่ต้องนำเข้า ผลกระทบที่เกิดจากอุตสาหกรรมแบบครบวงจรนี้ย่อมแตกต่างจากโรงงานย่อยแต่ละประเภท และโรงงานประเภทนี้และขนาดนี้ จึงมักต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - การกำหนดเป็นปริมาณแร่ป้อนเข้า (input) โดยไม่กำหนดเป็นอัตราการผลิต (output) ในกรณีนี้เป็นเพราะ <ul style="list-style-type: none"> ๑) สัดส่วนหรือร้อยละของตัวแร่ในปริมาณแร่ป้อนแตกต่างกันอย่างมาก เช่น ร้อยละของทองคำในปริมาณแร่ป้อนอาจมีเพียงระดับ ppm ในขณะที่แร่โลหะอื่น อาจมีมากถึงหลายสิบลีเปอร์เซ็นต์ในแร่ป้อน ๒) ปริมาณมลพิษเกิดจากปริมาณแร่ป้อนเข้า มิใช่ปริมาณการผลิต

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
	๗.๓ โรงถลุงแร่ ทองแดง ทองคำ หรือสังกะสี	<p>ขนาดกำลังการผลิต</p> <p>ก. ที่มีปริมาณแร่ป้อน (input) ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ</p> <p>ข. มีการขยายกำลังการผลิตแล้ว มีกำลังผลิตที่มีปริมาณแร่ป้อนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ</p> <p>ค. โรงงานในข้อ ก หรือ ข ที่มี การขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป</p>	<p>- โรงถลุงแร่อื่นๆ หากเป็นโลหะมีพิษ (เช่น ตะกั่ว) ควรต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ในขนาดที่เล็กกว่าโรงถลุงเหล็ก</p> <p>- โรงถลุงแร่ดีบุกแห่งเดียวของไทยที่ผ่านมา (๔๕ ปี) ไม่พบว่า มีผลกระทบต่อชุมชน และไม่มีประวัติทำให้ชาวบ้านเจ็บป่วย</p> <p>- โรงถลุงแร่ดีบุกไม่ใช้น้ำ (ไม่มีน้ำเสีย) มี SO₂ NO_x น้อย เพราะไม่ใช้ถ่านหิน (ใช้ไฟฟ้า, ก๊าซหุงต้ม LPG, น้ำมันดีเซล, น้ำมันเตา) อีกทั้ง ฝุ่นที่เกิดก็คือดีบุก (ร้อยละ ๕๐-๖๐) ต้องดักจับเอามาใช้อีก เพราะเป็นสินค้าขายได้</p> <p>- คณะอนุกรรมการ HIA เสนอให้กำหนด โรงถลุงหรือหลอมตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียม ‘ทุกขนาด’ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง อย่างไรก็ตาม เมื่อปรึกษาหารือร่วมกับคณะอนุกรรมการรับฟังฯ และดูจากเหตุผลข้างต้นแล้ว สรุปได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • โรงถลุงหรือหลอมโลหะปรอท แคดเมียม โครเมียม ไม่มีในอุตสาหกรรมนี้ (เช่น ปรอท หากนำมาหลอมก็จะเป็นไอออกสู่บรรยากาศหมด) • โรงถลุงตะกั่วมีข้อยุติ กำหนด ‘ทุกขนาด’ (ดูลำดับที่ ๗.๔) เนื่องจากตะกั่วเป็นสารที่อันตรายกว่าโลหะอื่นๆ • โรงหลอมตะกั่ว ดูในลำดับที่ ๗.๖ • การกำหนดขนาด ๑,๐๐๐ ตัน/วัน (ในลำดับที่ ๗.๓) นั้น พิจารณาจากข้อมูลของโรงถลุงโลหะต่างๆ ของประเทศในปัจจุบันเป็นฐานคิด ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่มีขนาดใหญ่กว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วัน
	๗.๔ โรงถลุงแร่ตะกั่ว	ทุกขนาด	

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
	๗.๕ โรงหลอมโลหะ (ยกเว้นเหล็กและอลูมิเนียม)	ขนาดกำลังการผลิต (output) ก. ตั้งแต่ ๕๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ ข. มีการขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - การหลอมเหล็กหรือโลหะอลูมิเนียม เป็นการรีไซเคิลโดยการนำเศษโลหะมาหลอม(ซึ่งควรส่งเสริมให้กิจกรรมนี้)ด้วยความร้อนและไม่มีกระบวนการทางปฏิกิริยาเคมีรวมทั้งไม่ใช่ถ่านหิน (เนื่องจากไม่คุ้มทุน) ปัญหามลพิษจึงต่ำ จึงควรได้รับการยกเว้น - ในประเทศไทยยังไม่พบผลกระทบจากโรงงานหลอมเหล็กอย่างชัดเจน อีกทั้ง สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าตรวจวัดได้ออกซิน พบว่าต่ำกว่ามาตรฐานมาก - โรงงานหลอมเหล็กขนาด ๑๐๐ ตัน/วัน ต้องทำ EIA ปกติอยู่แล้ว - โรงงานหลอมโลหะขนาด ๕๐ ตัน/วัน เท่ากับขนาด EIA ปกติ แต่เนื่องจากมีปัญหาต่อชุมชนโดยรอบได้ จึงกำหนดให้ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ด้วย
	๗.๖ โรงหลอมตะกั่ว	ขนาดกำลังการผลิต (output) ก. ตั้งแต่ ๑๐ ตัน/วัน ขึ้นไป หรือ ข. มีการขยายกำลังการผลิตแล้ว มีกำลังผลิตรวมตั้งแต่ ๑๐ ตัน/วัน ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - โรงงานหลอมโลหะตะกั่วบางแห่ง พบการปนเปื้อนตะกั่วในสิ่งแวดล้อมในระยะ ๕๐ ม. สูงมาก ต้องห่างไปเป็นระยะถึง ๒๐๐ ม. จึงจะลดลงมาเป็นระดับธรรมชาติ - ในประเทศไทย โรงหลอมตะกั่วขนาดเล็กที่สุด คือ ประมาณ ๑๖ ตัน/วัน จึงกำหนดที่ขนาดตั้งแต่ ๑๐ ตัน/วัน ขึ้นไป ซึ่งเข้มงวดกว่าลำดับ ๗.๕ เพราะตะกั่วเป็นสารที่อันตรายกว่ามาก - ทั้งนี้ ไม่กำหนดเป็น ‘ทุกขนาด’ เพราะโรงหลอมตะกั่วขนาดเล็กมาก (ระดับห้องแถว) ยังมีอยู่ หากบังคับให้ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ก็จะไม่มีผลในทางปฏิบัติ
๘	การผลิต หรือ กำจัด หรือปรับแต่ง สารกัมมันตรังสี ยกเว้น ในส่วนของโรงพยาบาล โรงพยาบาลสัตว์ การวิจัยและพัฒนา ในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัย	ทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘การผลิต หรือ กำจัด หรือปรับแต่ง สารกัมมันตรังสี’ ทุกขนาด - รายการนี้ไม่อยู่ในรายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ - การกักเก็บ หรือขนส่ง สารกัมมันตรังสี อาจทำให้เกิดการสัมผัสสารกัมมันตรังสีปริมาณมาก จนทำให้เสียชีวิต ป่วยด้วยโรคพิษรังสีเฉียบพลัน หรือเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งในอวัยวะหลายระบบ - ผลกระทบจากกากกัมมันตรังสีสามารถคงอยู่เป็นระยะเวลานาน และปัจจุบันยังไม่มีทางออกที่ดี จึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ - อย่างไรก็ตาม ต้องมีข้อยกเว้นในส่วนที่จำเป็น แต่ไม่ใช่คำว่า “ยกเว้นเพื่อใช้ในกิจการ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
๙	โรงงานฝังกลบหรือเผาของเสียอันตราย ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ยกเว้น การเผาในหม้อเผาซีเมนต์ที่ใช้ของเสียอันตรายเป็นวัตถุดิบทดแทน หรือเป็น เชื้อเพลิงเสริม	ทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘โรงบำบัดหรือกำจัดหรือรีไซเคิลกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมและขยะอันตรายจากอุตสาหกรรม ทุกขนาด’ ต้องทำตาม มาตรา ๖๗ วรรคสอง - เนื่องจากเป็นวัตถุอันตราย และมีเหตุร้องเรียนเป็นที่ประจักษ์ (เจนโก้, เบตเตอร์เวิลด์ กรีน, โพรเฟสชันแนลเวสต์) มีความขัดแย้งในชุมชน และปัญหายังคงอยู่ในปัจจุบัน จึง ควรมีการดูแลเป็นพิเศษ - กากของเสียมีความหลากหลายมาก และมีลักษณะหรือสมบัติไม่เหมือนกัน (จึงไม่ควร กล่าวแบบ ‘เหมารวม’ เป็นเรื่องเดียวกัน และไม่ควรถัดการด้วยวิธีเดียวกัน) - ในที่นี้พิจารณาเฉพาะของเสียอันตรายที่มาจากโรงงานอุตสาหกรรม - ปัจจุบัน ในประเทศไทยมีผู้ให้บริการจัดการขยะ/กากของเสียอันตราย แบบหลุมฝังกลบ ๔ ราย, เตาเผา ๑ เตา (กรอ.) ที่นิคมบางปู, เตาเผาปูนซีเมนต์ ๙ เตา (๓ ราย), การรีไซเคิลมีผู้ให้บริการประมาณ ๑๐๐ ราย - เตาเผากากของเสียอันตรายเป็นการเฉพาะมีเพียง 1 เตา (ใหญ่) ของ กรอ. เริ่ม ดำเนินการเมื่อปี ๒๕๕๑ มีกำลังการเผาเพียง ๕๐ ตัน/วัน (ไม่พอ) ใช้เทคโนโลยีจาก ยุโรป รับเผากากของเสียอันตรายทุกประเภท (รวมสารเคมี) ยังไม่มีกรณีปัญหา กับ ชุมชน (บางปู) <p>กรณีหลุมฝังกลบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เริ่มแห่งแรกในปี ๒๕๔๐ ตามแผนเดิมบริษัทรับกำจัดของเสียอันตรายควรตั้งอยู่ใน พื้นที่ด้านนอกนิคมฯ มาบตาพุด แต่ถูกต่อต้านจนต้องย้ายเข้ามาอยู่ในนิคมฯ (ทำให้ ขยายพื้นที่ได้ยากขึ้น) รองรับของเสียเกือบทุกชนิด (เว้นของเหลว) - มีเรื่องร้องเรียนเป็นที่ประจักษ์ (๓ ใน ๔ แห่งของหลุมฝังกลบของเสียอันตรายที่มีอยู่ใน ปัจจุบันมีเรื่องร้องเรียนอย่างต่อเนื่อง ในด้านกลิ่นและสุขภาพ และคุณภาพน้ำ) - มีการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน และปัญหาเรื่องกลิ่น ก่อปัญหาทั้งทางสุขภาพและสังคม

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>- ประชาชนเกิดความเครียดอันเนื่องมาจากความกังวลและความหวาดระแวง เกิดความขัดแย้งในชุมชน เกิดปัญหาแทรกแซงจากการเมือง</p> <p>- ปัญหาอยู่ที่การดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน ต้องมีบ่อบำบัดน้ำเสีย และต้องมีขั้นตอนการคัดแยกของเสีย เพื่อไม่ให้หลุมเต็มเร็ว</p> <p><u>กรณีเตาเผา</u></p> <p>- มีสารพิษ, มลพิษอากาศ ซึ่งยังกำกับดูแลได้ไม่ดี</p> <p>- มีไดออกซิน ซึ่งยังควบคุมให้ได้มาตรฐานไม่ได้ หรือได้ยาก</p> <p>- มีเถ้าที่ยังเป็นสารอันตราย ที่ยังต้องหาทางกำจัดต่อไป</p> <p>- ชุมชนเกิดความกลัวและกังวล (ปัญหาด้านสุขภาพจิต)</p> <p>- อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าโอกาสที่จะมีผู้ลงทุนในเตาเผา นี้มีน้อยมาก เนื่องจากกฎระเบียบที่เข้มงวด (โดยเฉพาะไดออกซิน) และบรรยากาศการไม่ยอมรับของชุมชน ดังจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันมีโรงงานเตาเผา ดังกล่าวนี้อยู่เพียงแห่งเดียวที่สมุทรปราการเป็นของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งนั่นหมายความว่าโอกาสการนำขยะอันตรายไปลักลอบทิ้งจะสูงขึ้น มีผลกระทบต่อชุมชนมากขึ้น</p> <p>- เหตุผลที่ยกเว้น ‘การเผาในหม้อเผาซีเมนต์ที่ใช้ของเสียอันตรายเป็นวัตถุดิบทดแทนหรือเป็นเชื้อเพลิงเสริม’ เนื่องจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> • เป็นการนำของเสียอันตรายมาใช้ประโยชน์เป็นแหล่งพลังงาน มิฉะนั้นต้องนำไปกำจัดในรูปแบบอื่น อาจมีผลกระทบต่อชุมชนได้ เช่น การลักลอบทิ้งหรือเผาที่อุณหภูมิต่ำ (เกิดมลพิษอากาศและไดออกซิน) • เป็นเทคโนโลยีที่ใช้กันทั่วโลก อีกทั้งมาตรฐานการระบายมลพิษอากาศจากหม้อเผาซีเมนต์ เข้มงวดกว่าเตาปูนฯ ธรรมดา • เป็นการรีไซเคิล ลดใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ • เป็นการเผาที่อุณหภูมิสูงมาก (๑,๔๕๐ °ซ) เป็นการเผาโดยสมบูรณ์ ไม่เกิดไดออกซิน

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> • การนำขยะอันตรายจากอุตสาหกรรมมาใช้เป็นเชื้อเพลิงเสริมในหม้อเผาซีเมนต์มีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๓ ของเชื้อเพลิงทั้งหมดเท่านั้น • การเผาในหม้อซีเมนต์ไม่มีกากของเสียหลงเหลืออยู่อีก (เป็นการกำจัดแบบสมบูรณ์) ถ้าไปอยู่ในเนื้อปูนซีเมนต์ • ไม่มีการเผาขยะติดเชื้อ (หากจะยกเว้น ก็ต้องเขียนให้ชัดเจนว่า “ไม่มีการเผาขยะติดเชื้อ”) • ไม่มีการเผาสารกัมมันตรังสี (หากจะยกเว้น ก็ต้องเขียนให้ชัดเจน) • ไม่มีการเผาสารกำจัดศัตรูพืช (หากจะยกเว้น ก็ต้องเขียนให้ชัดเจน) • อย่างไรก็ตาม หากใช้เผาวัสดุที่ไม่ต้องการ จะมีผลต่อคุณภาพปูนซีเมนต์ • ที่ผ่านมายังไม่มีปัญหาเรื่องคุณภาพอากาศจากปล่อง <p>ไม่กำหนด ‘โรงงานรีไซเคิลของเสียอันตราย’ ให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ด้วยเหตุผลดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรีไซเคิลในประเทศไทยปัจจุบันก็นำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ และใช้เป็นพลังงานทดแทน - มิฉะนั้น ต้องนำไปฝังหรือเผา ซึ่งมีปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนตามมาได้อีกมาก - การรีไซเคิลช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ - กากของเสียส่วนใหญ่ที่นำมารีไซเคิลได้ ส่วนใหญ่เป็นน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว หรือทินเนอร์ ซึ่งมีใช้อยู่ทั่วไปในสังคมเมืองและชนบท ซึ่งไม่ใช่วัตถุอันตรายร้ายแรง - การรีไซเคิลเป็นระบบที่ทั่วโลกส่งเสริมและสนับสนุน ประเทศไทยก็ควรดำเนินการในลักษณะเดียวกันนี้ - การรีไซเคิลเพื่อนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ เป็นการดำเนินการที่ยาก (เพราะขีดจำกัดที่อยู่อย่างกระจัดกระจาย, ต้องมากพอ, ต้องมีเทคโนโลยีดีพอ) เช่น ตัวทำลายอินทรีย์ (เช่น ทินเนอร์), น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว (กรองมาใช้ใหม่), เรซิน, โพลีเมอร์, สีเคลือบผิว (ใช้แบบเกรด ๒) ในขณะที่ของเสียที่อันตรายสูง ยังไม่อนุญาตให้รีไซเคิล

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>ข้อสังเกตและเหตุผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรีไซเคิลเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน มีมานานแล้ว เช่น น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว, ของเสียอุตสาหกรรมที่เป็นของเหลวและติดไฟได้ ปัญหาคือ ของเสียเหล่านี้ไม่อยู่ในพื้นที่ กำกับดูแลของ กรอ. จึงควบคุมได้ยาก - ข้อมูลจากผู้ประกอบการ/ตัวอย่างโรงงานรีไซเคิล <ul style="list-style-type: none"> • โรงรีไซเคิลน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วมาทำสีน้ำมัน (เหมือนกับโรงงานสี โรงงานแล็กเกอร์) • โรงรีไซเคิลตัวทำละลาย (เหมือนกับโรงงานเคมีทั่วไป) • โรงซ่อมหรือล้างบรรจุภัณฑ์ (เหมือนกับโรงงานผลิตภาชนะบรรจุ) • โรงบด/ล้างผลิตภัณฑ์แก้ว (เหมือนโรงงานแก้วทั่วไป) <p>ข้อสังเกต</p> <ul style="list-style-type: none"> - กากของเสียอันตราย และ ชยะอันตราย เป็นสิ่งอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน หากไม่มีการจัดการที่ดี จะมีผลเสียมาก - ปัญหาในเรื่องผลกระทบต่างๆ เกิดจากการลักลอบทิ้ง การปฏิบัติงานของรายเล็กรายน้อย (ไม่ใช่เทคโนโลยีที่ดี) - ปัญหามักเกิดจากหลุมขยะ มากกว่าโรงแยกตัวทำละลาย (solvent) - ชยะอันตรายหลายชนิด ใช้เป็นแหล่งพลังงานได้ และทั่วโลกกำลังผลักดัน 3R - หากประเทศไทยจัดการกากอันตรายไม่ดี อาจมีปัญหาส่งสินค้าชายข้ามชาติ <p>ขณะนี้ ให้ยกเว้น หรือไม่กำหนด ‘การขนส่ง ขนย้าย ของเสียอันตราย’ ไว้ก่อน ด้วยเหตุผลดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หากขนส่ง ขนย้าย ไม่ได้ การรีไซเคิลก็เกิดไม่ได้ และหากหลุมฝังกลบขยะอันตราย (หรือเตาเผา) เป็นโครงการตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ก็ต้องทำ EHIA ซึ่งรวมการขนส่งไว้ด้วยแล้ว หากบังคับใช้เฉพาะกับการขนส่งโดยเฉพาะ จะมีปัญหาในทางปฏิบัติ (การทำ HIA) ได้มาก - ปริมาณกากของเสียอันตรายมีน้อยกว่าปริมาณวัตถุอันตรายมาก (หากกำหนดการขนส่ง

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<p>_____</p> <p>- การขนส่งกากของเสียอันตรายไม่ต่างไปจากการขนส่งสารเคมี/วัตถุอันตราย กล่าวคือใช้มาตรฐานเดียวกัน และจากการศึกษาพบว่าเกิดเหตุบ่อยมากถึงปานกลาง ซึ่งเท่ากับการขนส่งสารเคมีอื่นๆ (กรอ., ตค.๒๕๕๒)</p>
๑๐	เตาเผาขยะติดเชื้อ	ทุกขนาด	<p>- ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) ไม่กำหนด เตาเผาขยะติดเชื้อ และไม่อยู่ในรายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ</p> <p>- ข้อมูลปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> • โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นของราชการ ๔๕๐ แห่ง เป็นของเอกชน ๓๒๒ แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชน ๒๕๑ แห่ง และคลินิกเอกชนรวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่มีเตียงรับคนไข้ กว่า ๑๕,๐๓๙ แห่ง • การริเริ่มมีเตาเผาฯ (ทั้งเล็กและใหญ่) ก็เพื่อแก้ปัญหาและจัดการกับขยะติดเชื้อ • แต่มีปัญหาในการใช้งานเตาเผาไม่ได้อุณหภูมิสูงพอ เกิดปัญหาไดออกซิน (สารพิษ) และมลพิษอากาศอื่นๆ ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้งานเตาเผาแล้ว (ร้อยละ ๗๐-๘๐) • ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขถ่ายโอนให้เป็นภารกิจของ อปท. ในการจัดการกับขยะติดเชื้อ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า อปท. ยังมีศักยภาพไม่พอ และไม่ประสงค์จะจัดการกับปัญหานี้ • ปัจจุบัน มีเอกชนรับจ้างขนส่งไปเผา ณ เตาเผาขยะ ซึ่งไม่ได้ออกแบบไว้เป็นการเฉพาะ • ปัจจุบันไม่ต้องทำ EIA เพราะไม่อยู่ในรายการประเภทที่ต้องทำ EIA (ยกเว้นใช้เตาเผาเพื่อผลิตไฟฟ้าตั้งแต่ ๑๐ เมกกะวัตต์ ซึ่งไม่มีในเชิงปฏิบัติจริง เพราะขยะติดเชื้อส่วนใหญ่มีความชื้นสูง)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> • การใช้เตาเผาที่เป็นแบบ ‘รวมศูนย์’ จะมีปัญหาเรื่องการขนส่งระยะไกล จึงควรต้องกระจาย ‘เตารวมศูนย์’ นี้ให้ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค • ขณะนี้ ไม่มีผู้ประสงค์ลงทุนเตาเผาขยะติดเชื้อ และขยะอันตรายจากอุตสาหกรรม เพราะแรงต้านจากชุมชนสูงมาก และความคุ้มทุนยังไม่มี <p>- คณะอนุกรรมการ HIA อ้างว่า เป็นที่ประจักษ์ว่าเตาเผาขยะติดเชื้ออาจก่อผลกระทบต่อรุนแรงด้านสุขภาพต่อประชาชน</p> <p>- หากกำหนดให้เตาเผาขยะติดเชื้อเฉพาะขนาดใหญ่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ก็เกิดการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตาม โดยเลี่ยงไปทำเตาเผาขนาดเล็ก</p> <p>- อย่างไรก็ตาม หากกำหนดให้เตาเผาขยะติดเชื้อ ‘ทุกขนาด’ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง โรงพยาบาลขนาดเล็ก คลินิกเอกชน ห้องปฏิบัติการเฉพาะกิจ โรงพยาบาล สัตว์ ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงฆ่าสัตว์ ก็ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เพราะงบลงทุนมีไม่พอ บางส่วนจึงถูกลักลอบทิ้ง อาจมีโรงพยาบาลและสถานพยาบาลขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล และจำเป็นต้องกำจัดขยะติดเชื้อโดยเตาเผา ก็เกรงว่าอาจทำให้ต้องปฏิบัติโดยผิดกฎหมาย</p> <p>- ทางออกคือต้องมีการจัดทำเตาเผาแบบรวมศูนย์ขนาดใหญ่ แล้วรับขยะจากหลายแห่งมาเผาด้วยกัน ดังนั้น เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชุมชน จึงต้องกำหนดให้เป็นนโยบายของรัฐที่จะต้องดูแลให้เกิดเตาเผาและระบบจัดการขยะติดเชื้อแบบรวมศูนย์และต้องสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการด้วย</p> <p>- คำว่า ‘ทุกขนาด’ ในที่นี้ จึงหมายรวมเฉพาะขนาดรวมศูนย์ที่รัฐต้องสนับสนุนไปโดยปริยาย</p> <p>- โดยทั่วไปผู้ประกอบการเตาเผาขยะติดเชื้อจะเป็นผู้ขนส่งขยะเอง และ สผ.จะกำหนดให้ต้องมีมาตรการป้องกันและผลกระทบจากการรวบรวม-ขนส่งรวมอยู่ในการประเมิน EIA ปกติอยู่แล้ว</p> <p>- อนึ่ง เห็นสมควรแก้ไขกฎหมายให้สามารถใช้เตาเผาของเสียอุตสาหกรรม หรือของเสีย</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	อสังเกตและเหตุผล
๑๑	สนามบิน และสนามบินที่มีการขยายทางวิ่ง	ที่มีความยาวทางวิ่งตั้งแต่ ๑,๑๐๐ เมตรขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘สนามบิน รวมการขยายทางวิ่ง ทุกขนาด’ - ส่วนรายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ กำหนด ‘การก่อสร้างหรือขยายสนามบิน หรือที่ขึ้นลงชั่วคราวเพื่อการพาณิชย์ ความยาวทางวิ่งตั้งแต่ ๑,๑๐๐ เมตร ขึ้นไป’ - สนามบินในปัจจุบัน <ul style="list-style-type: none"> • สนามบินของกรมการบินพาณิชย์ เช่น อุดรฯ, อุบลฯ, นครราชสีมา, ฯลฯ • สนามบินของ ทอท. ได้แก่ สุวรรณภูมิ, ดอนเมือง, ภูเก็ต, เชียงใหม่, หาดใหญ่, เชียงราย • สนามบินทหาร - โครงการอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินสูง มีปัญหาเรื่องเสียง การย้ายถิ่นฐานและการเวนคืน รวมทั้งก่อให้เกิดการรอนสิทธิของประชาชนบริเวณเขตความปลอดภัยทางอากาศ คือ ไม่สามารถก่อสร้างอาคารสูงเกินข้อกำหนดของสนามบินได้ - หากกำหนดขนาดสนามบินเล็กเกินไปหรือทุกขนาด จะครอบคลุมไปถึงที่ขึ้นลงชั่วคราว รวมทั้งการขึ้นลงของเฮลิคอปเตอร์ ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดเล็กมาก ผลกระทบน้อย ซึ่งไม่ควรทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - ผลกระทบด้านเสียงมาจาก <ul style="list-style-type: none"> • ขนาดของเครื่องบิน (ซึ่งควบคุมได้จากขนาดความยาวของทางวิ่งขึ้นลง) • ความถี่ของการขึ้นลง (ซึ่งขึ้นกับปริมาณผู้โดยสาร ในปัจจุบันปัญหาในประเทศไทยมีเพียงน้อยแห่ง) • เวลาการขึ้นลง (กลางวัน/กลางคืน) ซึ่งนี่คือผลกระทบเชิงประจักษ์ที่ตรวจวัดได้จริง แต่การควบคุมในทางปฏิบัติ (มิให้ขึ้นลงในเวลากลางคืน) เป็นไปได้ยาก • แนวเส้นทางบิน ขึ้น/ลง ถ้าผ่านชุมชนก็มีผู้ได้รับผลกระทบด้านเสียงมากกว่า แนวเส้นทางที่ไม่ผ่านชุมชนหรือมีชุมชนน้อย

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>- ผลกระทบอื่น ได้แก่ การจราจร, ความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ, การใช้ที่ดิน, การเวนคืน, การรอนสิทธิ, ฯลฯ</p> <p>- การขยาย (เพิ่มจำนวนผู้โดยสาร) ทำได้โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มความยาวของทางวิ่งเพื่อรองรับเครื่องบินที่ใหญ่ขึ้น หรือ • เพิ่มจำนวนเที่ยวบิน (วิธีนี้ง่ายกว่ามาก) <p>- เหตุผลของผู้กีดเคียงในห้องประชุมที่ให้กำหนดจำนวนเที่ยวต่อวัน ฯลฯ ด้วย ยังไม่หนักแน่นพอ เช่น ให้กำหนด ๔๐,๐๐๐ เที่ยวบินต่อวัน นั้น มากเกินไป แทบจะไม่มีสนามบินใดในต่างจังหวัดในปัจจุบัน ที่มีปริมาณจราจรขนาดนั้น</p> <p>- เครื่องบินบางขนาด เช่น Boeing 737 ธรรมดาต้องการทางวิ่งขนาด ๒,๔๐๐-๒,๕๐๐ ม. แต่สามารถขึ้น/ลงในทางวิ่งขนาด ๑,๕๐๐ ม. ได้โดยอาศัยการลดน้ำหนัก แต่ปัญหามลพิษเสียงยังคงอยู่</p> <p><u>ข้อสังเกต</u></p> <p>- สนามบินต่างจังหวัดส่วนใหญ่ยังใช้ไม่เต็มขีดความสามารถ (บินไม่กี่เที่ยว/วัน) จึงมักไม่มีปัญหาเรื่องเรียนและสนามบินยังไม่ต้องขยาย</p> <p>- สนามบินใหม่ในจังหวัดใหม่มีโอกาสเกิดน้อย โอกาสเกิดผลกระทบต่อชุมชนจึงคาดว่ายังไม่มี</p> <p>- ที่มีปัญหาเรื่องเรียน ได้แก่ สุวรรณภูมิ (๔,๐๐๐ ม.) ภูเก็ต เชียงใหม่ (๓,๐๐๐ ม.) ฯลฯ (เสียงดังและใกล้ชุมชน)</p> <p>- เดิมคณะอนุฯ รับฟัง เสนอขนาดความยาวทางวิ่งตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ม. ขึ้นไป (ตาม ICAO Code 4) แต่คณะอนุฯ HIA ขอเสนอที่ขนาดความยาวทางวิ่งตั้งแต่ ๑,๒๐๐ ม. ขึ้นไป (ตาม ICAO Code 3) แต่มีข้อยุติร่วมกันที่ขนาดทางวิ่ง ๑,๑๐๐ ม. ด้วยเหตุผลดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปัญหาของสนามบินคือผลกระทบด้านเสียงของชุมชนที่เคยมีปัญหาที่ผ่านมา และไม่ได้รับการดูแลจากภาครัฐ จนเป็นที่ไม่ไว้นิ่งเชื่อใจ และทำให้เป็นข้อกังวลว่ามีสนามบินใกล้บ้านแล้ว ปัญหาจะไม่ได้รับการดูแล

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> • ปัญหานี้จึงเป็นที่สนใจและห่วงใยจากภาคประชาชนเป็นพิเศษ • การกำหนดตาม ICAO Code 3 หรือ 4 นั้นไม่ต่างกันในทางปฏิบัติ เพราะการสร้างสนามบินในปัจจุบันจะไม่มีขนาดที่เล็กกว่า Code 4 อยู่แล้ว • อย่างไรก็ตามยังไม่ประกาศ ‘ทุกขนาด’ เพราะจะทำให้สนามบินที่มีขนาดความยาวทางวิ่งต่ำกว่า ๑,๑๐๐ ม. ที่ไม่ต้องทำ EIA แต่กลับต้องทำ EHIA
๑๒	<p>ทำเทียบเรือ</p> <p>๑๒.๑ ที่มีความยาวหน้าท่าที่เรือเข้าเทียบได้ (berth length)</p> <p>๑๒.๒ ที่มีพื้นที่หน้าท่า</p> <p>๑๒.๓ ที่มีการขุดลอกร่องน้ำ ยกเว้นการขุดลอกร่องน้ำเพื่อการบำรุงรักษา</p> <p>๑๒.๔ ที่มีการขนถ่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีวัตถุอันตรายหรือกากของเสียอันตราย (ตามรายการท้ายประกาศ) เป็นส่วนประกอบ</p>	<p>ตั้งแต่ ๓๐๐ เมตร ขึ้นไป</p> <p>ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตร.ม. ขึ้นไป</p> <p>ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป</p> <p>ขนาดรวมกันปริมาณตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตัน/เดือน ขึ้นไป หรือรวมกันทั้งปีตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ ตัน ขึ้นไป</p> <p>(‘ตัน’ ที่ว่านี้ ให้หมายถึง สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่มีวัตถุอันตรายหรือของเสียอันตรายเป็นส่วนประกอบ มิจำกัดเฉพาะวัตถุอันตรายอย่างเดียวย่อยละ ๑๐๐)</p>	<p>- ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนดไว้</p> <p>ก) รับเรือขนาดตั้งแต่ ๕๐๐ ตันกรอสขึ้นไป หรือ</p> <p>ข) ที่มีความยาวหน้าท่าที่ตั้งฉากหรือเอียงทำมุมกับตลิ่ง (effective range) ตั้งแต่ ๑๐๐ เมตรหรือพื้นที่รวม หรือ</p> <p>ค) พื้นที่รวมตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตร.ม.ขึ้นไป หรือ</p> <p>ง) ที่ขนถ่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นวัตถุอันตราย ของเสียอันตรายหรือกากของเสียอันตราย (ไม่บอกขนาด)</p> <p>หมายเหตุ : ก) ข) ค) ต้องทำ EIA ปกติอยู่แล้ว ซึ่งกรมเจ้าท่าก็ยังไม่เห็นด้วย</p> <p>- ผลกระทบ :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต่อระบบนิเวศและการไหลเวียนของน้ำ (เกิดจากขนาดเรือที่ทำเทียบเรือต้องรองรับ รวมทั้งปริมาณสินค้าที่ขนถ่าย ทำให้ต้องมีการขุดร่องน้ำ) • เรื่องการกัดเซาะ หากท่าเรือมีลักษณะเป็นท่าเทียบ • คุณภาพน้ำในบริเวณท่าเลเวล ทั้งระหว่างและหลังก่อสร้าง โดยเฉพาะเรื่องความขุ่นของน้ำขณะขุดลอกร่องน้ำ และการไหลเวียนของน้ำที่ไม่เหมือนเดิมหลังจากก่อสร้างเสร็จ • ขัดขวางการไหลเวียนและการเคลื่อนตัวของน้ำบริเวณชายฝั่ง (หากเป็นท่าเทียบหรือวางเสาถ้ำเกินไป จะเกิดการตกตะกอน และการกัดเซาะท้ายน้ำ) • ความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ เช่น การชนกันของเรือ เรือชนท่าเนื่องจากคลื่น

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
	<p>หมายเหตุ :</p> <p>๑. ส่วนประกอบดังกล่าวไม่หมายรวมถึงส่วนประกอบที่เป็นสิ่งแปลกปลอม (impurity)</p> <p>๒. รายการสารเคมี ๓๙ ชนิด ตามท้ายประกาศนี้</p>	<p>(รายการสารเคมี ๓๙ ชนิด เทียบเคียงมาจาก World Bank guideline, US EPA และ HAPs)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • กีดขวางการสัญจรทางน้ำ การทำมาหากินของประมงชายฝั่ง การปิดกั้นไม่ให้ชาวบ้าน เข้ามาจับปลาในพื้นที่เดิม • อาจต้องมีการขุดร่องน้ำ (๑-๒๐ กม.) อาจต้องขุดใหม่ทุก ๓ - ๕ ปี • ปัญหาน้ำมันปนเปื้อนแหล่งน้ำและแหล่งประมง • ความเสี่ยงจากวัตถุอันตราย <p><u>ข้อมูลและข้อสังเกต</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำเทียบเรือจัดเป็นสาธารณูปการพื้นฐานอย่างหนึ่งของประชาชน - ขนาดเรือ ความยาวหน้าท่า และพื้นที่ท่าเทียบเรือ อาจไม่สะท้อนความรุนแรงของผลกระทบของท่าเทียบเรือ (หมายเหตุ: หากออกแบบไว้สำหรับ ๕๐๐ ตันกรอส เรือที่มีขนาดใหญ่กว่านี้จะเทียบไม่ได้ เพราะจะรับแรงกระแทกไม่ได้ หรืออาจเกยตื้น) - ทำเทียบเรือของชาวบ้านขนาด ๑๐๐ ม. หรือ ๑,๐๐๐ ตร.ม. (ตามขนาดกำหนดไว้เดิม) มีในประเทศมากมาย นานกว่า ๒๐ ปี ชาวบ้านใช้สอยในชีวิตประจำวัน ขนส่งสินค้า การท่องเที่ยว การประกอบอาชีพทั่วไป ฯลฯ หากประกาศทั่วไปท่าเทียบเรือของชาวบ้านจะได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก - ท่าที่มีปัญหาในอดีตและปัจจุบันเป็นท่าขนาดเล็ก เช่น ท่าประมงที่ก่อสร้างและดำเนินการโดย อปท. - ท่าเทียบ ถือเป็นภาระมลพิษ ซึ่งต้องพิจารณาประเภทโครงการลำดับที่ ๒ ควบคู่กันไปด้วย - ญี่ปุ่น :- ทำเทียบเรือที่ต้องทำ EIA ปกติ ต้องขุดหรือถมเกิน ๑,๘๐๐ ไร่ - เกาหลีใต้ :- ทำเทียบเรือความยาวหน้าท่า ๓๐๐ ม., พื้นที่หน้าท่า ๑๐,๐๐๐ ตร.ม., ขุดลอกเกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลบ.ม.ต้องทำ EIA ปกติ - สหภาพยุโรป :- ทำเทียบเรือที่รับเรือขนาด ๑,๓๕๐ ตันกรอส ต้องทำ EIA ปกติ - คานาดา :- ไม่กำหนดให้ทำเทียบเรือต้องทำ EIA - ผลกระทบส่วนใหญ่เกิดระหว่างก่อสร้าง ซึ่งขึ้นกับขนาดท่า - ความรุนแรงของผลกระทบหลังการก่อสร้างควรพิจารณาที่กิจกรรมบนท่าเทียบเรือและ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<ul style="list-style-type: none"> - ขนาดตามลำดับที่ ๑๒.๑, ๑๒.๒, ๑๒.๓ ในที่นี้กำหนดตามผลกระทบระหว่างก่อสร้างเป็นหลัก - ส่วนขนาดตามลำดับที่ ๑๒.๔ ในที่นี้กำหนดตามลักษณะการใช้งานท่าฯ เป็นหลัก - การขออนุญาตก่อสร้างท่าเทียบเรือ ต้องบอกวัตถุประสงค์ในการขออนุญาต หากไม่ได้ขออนุญาตขนส่งวัตถุอันตรายจะขนไม่ได้ (ตามกฎหมาย) - แต่การบังคับใช้กฎหมาย ยังเป็นที่เคลือบแคลง (อาจนำไปใช้ขนวัตถุอันตราย แม้ไม่ได้ขออนุญาต) - บทลงโทษมีเพียงระงับการใช้ท่า เช่น เพื่อขนสารก่อมะเร็ง ฯลฯ (หากไม่ได้ขออนุญาตไว้) แต่ขนส่งอย่างอื่นต่อไปได้เป็นปกติ ซึ่งเป็นแรงบีบบังคับที่มีสัมฤทธิ์ผลต่ำ - ขนาด ๒๕๐,๐๐๐ ตัน/ปี (สำหรับท่าที่ขนถ่ายสินค้า ที่เป็นวัตถุอันตราย) เป็นไปตามกฎหมายของคานาดา (ซึ่งกำหนดให้เป็นเพียง EIA ปกติ) และขนาดดังกล่าวเหมาะสมเชิงพาณิชย์ - กำหนดเป็น ๒๕,๐๐๐ ตันต่อเดือน หรือรวมทั้งปีตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ ตัน (เพราะหากกำหนดต่อปีแต่เพียงอย่างเดียว บางวันหรือบางสัปดาห์อาจขนปริมาณมากในบางช่วงได้ ซึ่งอาจมีผลกระทบสูงได้) - วัตถุอันตราย หมายถึง สินค้า/ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นวัตถุอันตราย หรือกากของเสียอันตราย หรือที่มีวัตถุอันตราย/กากของเสียอันตรายตามรายการท้ายประกาศเป็นส่วนประกอบ - หากส่วนประกอบที่เป็นวัตถุอันตรายนั้น เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจให้เป็นส่วนประกอบของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ (ดู EU directives) ก็ให้ถือว่าส่วนประกอบส่วนนั้นเป็นสิ่งแปลกปลอม (impurity) <p>หมายเหตุ</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - ควรปรับปรุงเกณฑ์ใหม่เมื่อมีข้อมูลมากพอ หรือเร่งทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงเกณฑ์
๑๓	เชื้อนเก็บกักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ ๑๓.๑ ปริมาตรเก็บกักน้ำ ๑๓.๒ พื้นที่เก็บกักน้ำ	ตั้งแต่ ๑๐๐ ล้าน ลบ.ม.ขึ้นไป ตั้งแต่ ๑๕ ตร.กม. ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้คงตามร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) - ขนาดเท่าโครงการที่ต้องทำ EIA ปกติ ทั้งนี้ขนาดของโครงการที่ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ควรไม่เล็กกว่าขนาดที่ต้องทำ EIA ปกติ - เป็นขนาดใหญ่ที่มีผลต่อชุมชนได้มาก - ผลกระทบต่อป่า, ระบบนิเวศ, สัตว์ป่า, การอพยพคน, คุณภาพชีวิต, โรคใหม่ ฯลฯ - มีผู้เสนอให้เป็นทุกขนาด แต่การกำหนดทุกขนาด จะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาและชลประทานขนาดเล็กระดับชุมชน ซึ่งมีผลทาง HIA ในอีกรูปแบบหนึ่ง - ถ้ากำหนดต่ำกว่าขนาดที่ต้องทำ EIA ก็ไม่มีข้อมูลรายงาน EIA มาประกอบการพิจารณาขององค์การอิสระ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
๑๔	การชลประทาน	ที่มีพื้นที่การชลประทานตั้งแต่ ๘๐,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้คงตามร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) - ขนาด EIA ปกติ คือ ๘๐,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป ทั้งนี้ ขนาดของโครงการที่ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ควรไม่เล็กกว่าขนาดของโครงการที่ต้องทำตาม EIA ปกติ - ผลกระทบต่อการเวนคืนที่ดิน, การปนเปื้อนของสารเคมี, น้ำท่วมขังในดิน, หอยเชอรี่ และ หอยก้อโรคอื่น ๆ, การแพร่กระจายความเค็ม กรณีมีดินเค็มอยู่ด้านล่าง ฯลฯ - มีผู้เสนอให้เป็นทุกขนาด แต่การกำหนดทุกขนาด จะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาชลประทานขนาดเล็กระดับชุมชน - ถ้ากำหนดต่ำกว่าขนาดที่ต้องทำ EIA ก็ไม่มีข้อมูลรายงาน EIA มาประกอบการพิจารณาขององค์การอิสระ
๑๕	โรงไฟฟ้า ๑๕.๑ โรงไฟฟ้าถ่านหิน	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๑๐๐ เมกกะวัตต์ ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด 'โรงไฟฟ้าทุกประเภท ขนาดกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ ๑๐๐ เมกกะวัตต์ขึ้นไป' - รายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ กำหนดเป็นโรงไฟฟ้าพลังความร้อนขนาดตั้งแต่ ๑๐ เมกกะวัตต์ ขึ้นไป - โรงไฟฟ้าขนาด ๑๐๐ เมกกะวัตต์ถือเป็นขนาดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบค่อนข้างสูง โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพอากาศซึ่งขึ้นกับการใช้ชนิดของเชื้อเพลิงเป็นหลัก อีกทั้งอาจเกิดปัญหาการระบายน้ำที่มีอุณหภูมิสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม - โรงไฟฟ้าถ่านหิน โดยทั่วไปหากนำเข้าถ่านหิน จะต้องมีการสร้างท่าเทียบเรือสำหรับขนถ่ายถ่านหินด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม โครงการท่าเทียบเรือ ก็ต้องอยู่ในขอบข่าย (TOR) ของการทำ EHIA ของตัวท่าฯ เองด้วยอยู่แล้ว - ขนาด ๑๐ เมกกะวัตต์ (EIA ปกติ) เล็กเกินไป จนไม่มีโอกาสทางธุรกิจ - กำหนดใช้ ๑๐๐ เมกกะวัตต์ตามร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) - ขนาดโรงไฟฟ้าถ่านหิน ๑๐๐ เมกกะวัตต์นี้จะใช้เป็น benchmark สำหรับการเทียบการ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
	๑๕.๒ โรงไฟฟ้าชีวมวล	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๑๕๐ เมกกะวัตต์ ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณการระบายมลพิษอากาศของโรงไฟฟ้าชีวมวลเทียบกับโรงไฟฟ้าถ่านหิน ๑๐๐ เมกกะวัตต์ที่ใช้เป็น benchmark จะมีขนาดประมาณ ๑๙๐ เมกกะวัตต์ - ขนาด ๑๙๐ เมกกะวัตต์ สำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวลถือได้ว่าเป็นโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ - ปัจจุบัน โรงไฟฟ้าชีวมวลที่ดำเนินการในปัจจุบันส่วนใหญ่ขนาดไม่เกิน ๑๐ เมกกะวัตต์ - เคยมีแนวคิดที่จะสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวลขนาดใหญ่ (ประมาณ ๓๐๐ เมกกะวัตต์) ใน - แต่การที่ไม่กำหนดขนาดเล็ก (๑๐ เมกกะวัตต์) นี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการใช้ชีวมวลเป็นแหล่งพลังงานเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนแทนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล - โรงไฟฟ้าขนาด ๑๐ เมกกะวัตต์ ขึ้นไป ดูแลโดย EIA ปกติ - ดังนั้น คณะอนุกรรมการรับฟังฯ เห็นว่าขนาดของโรงไฟฟ้าชีวมวลที่ควรกำหนดใน
	๑๕.๓ โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๗๐๐ เมกกะวัตต์ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - โรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่ใช้ก๊าซธรรมชาติขนาด ๗๐๐ เมกกะวัตต์จะใช้น้ำและปล่อย NOx เป็นสองเท่า แต่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยกว่าสามเท่าของโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด ๑๐๐ เมกกะวัตต์¹¹⁾
	๑๕.๔ โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติที่ใช้ระบบพลังความร้อนร่วมชนิด combined cycle หรือ cogeneration	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ ๑,๐๐๐ เมกกะวัตต์ขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมชนิด combined cycle และ cogeneration มีประสิทธิภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าต่อปริมาณเชื้อเพลิงที่เท่ากันมากกว่าประเภทอื่น รวมทั้งมีการ recycle ความร้อนกลับมาใช้ (ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน) จึงกำหนดขนาดให้ใหญ่กว่า ๗๐๐ เมกกะวัตต์ - ผู้ประกอบการทำการศึกษาด้วยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ SCREEN3 เพื่อประเมินขนาดของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมที่ยังสามารถระบาย NO_x อยู่ในเกณฑ์ค่า

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<p><u>ข้อสังเกต</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • เมื่อใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ SCREEN3 ศึกษาเพิ่มเติม พบความเป็นไปได้ที่ขนาดโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม อาจมีได้ตั้งแต่ ๑,๑๗๔ เมกกะวัตต์ (กรณีไม่ควบคุม NO_x และ ๓,๗๙๔ เมกกะวัตต์ (กรณีใช้ Lean-Premix/Dry Low NO_x)^[3] • การประเมินขนาดโรงไฟฟ้าดังกล่าว หมายถึง ขนาดกำลังผลิตไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าทั้งหมดที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ไม่ใช่แต่ละโรง • อย่างไรก็ตาม แบบจำลอง SCREEN3 เป็นแบบจำลองที่ทำนายกรณีเลวร้ายที่สุดในความเป็นจริง ผลการตรวจวัดจริงมักพบค่าที่ต่ำกว่าการคาดการณ์ด้วยแบบจำลองเกือบทุกครั้ง <p>- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตวิเคราะห์ขนาดโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมด้วยค่าอัตราการระบาย NO_x จากโรงไฟฟ้าที่จะนะ (เป็นตัวแทน) หาขนาดโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมที่ยังสามารถระบาย NO_x อยู่ในเกณฑ์ค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ ได้ผลสรุปเป็นขนาดประมาณ ๑,๙๑๐ เมกกะวัตต์^[4]</p> <p><u>ข้อสังเกต</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • เมื่อทดลองใช้ค่าอัตราการระบายจากโรงไฟฟ้าราชบุรี (ค่าเฉลี่ยในปี ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๘) วิเคราะห์ขนาดโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมด้วยวิธีการเดียวกัน ได้ผลสรุปเป็นขนาด ๑,๑๘๐ และ ๘๕๔ ตามลำดับ^[3] • เห็นได้ว่าอัตราการระบายมลพิษมีความแตกต่างกันในแต่ละโรงไฟฟ้า (และเทคโนโลยี) <p>- อีกทั้งหน่วยผลิตไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมใหม่ๆ จะมีขนาดไม่น้อยกว่า ๘๐๐ เมกกะวัตต์</p> <p>- สรุป คณะอนุกรรมการรับฟังฯ จึงกำหนดโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมที่ขนาด ๑,๐๐๐</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
	๑๕.๕ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์	ทุกขนาด	<p><u>เอกสารอ้างอิง</u></p> <p>[1] ศุภกิจ นันทะวรการ. ๒๕๕๓. การวิเคราะห์โครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติและชีวมวลที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๖๗. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.publicconsultation.opm.go.th/rubfung67/doc82.pdf. เข้าถึงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓.</p> <p>[2] บริษัท กัลฟ์ เจพี จำกัด. ๒๕๕๓. ความสัมพันธ์อัตราการระบายมลพิษทางอากาศจากปล่องและขนาดของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (SCREEN3). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.publicconsultation.opm.go.th/rubfung67/doc76-4.pdf. เข้าถึงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓.</p> <p>[3] โสภ ชินเวชกิจวานิชย์. ๒๕๕๓. การใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ SCREEN3 ประเมินอัตราการระบาย NOx และขนาดของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.publicconsultation.opm.go.th/rubfung67/doc83.pdf. เข้าถึงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓.</p> <p>[4] การไฟฟ้าฝ่ายผลิต. ๒๕๕๓. เอกสารประกอบการชี้แจง โครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติไม่ เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อชุมชน ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ วรรคสอง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.publicconsultation.opm.go.th/rubfung67/doc84.pdf. เข้าถึงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓.</p> <p>- โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขนาดเล็กกว่า ๒,๐๐๐ เมกะวัตต์ แทบจะไม่มี การกำหนดเป็นทุกขนาดจึงหมายถึงขนาดใหญ่อยู่แล้ว</p> <p>- เหตุการณ์ในอดีตที่หนักแน่น ทำให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้สาธารณะไปแล้วว่า โครงการประเภทนี้ควรเป็นโครงการที่อาจส่งผลกระทบรุนแรง ถึงแม้จะมีเทคโนโลยีที่ดี มีมาตรการลดผลกระทบและสามารถฟื้นฟูได้ก็ตาม (เป็นผลกระทบด้าน SIA และ HIA</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<p>- ผลกระทบจากกากกัมมันตรังสีที่เหลือจากโรงไฟฟ้า สามารถคงอยู่เป็นระยะเวลานาน และปัจจุบันยังไม่มีทางออกที่ดี จึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ</p>
๑๖	<p>การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำหลัก* หรือ การผันน้ำระหว่างประเทศ ยกเว้น กรณีภัยพิบัติหรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ที่เป็นการดำเนินการชั่วคราว</p>	<p>ทุกขนาด</p> <p><u>หมายเหตุ</u></p> <p>* ลุ่มน้ำหลักให้หมายถึง ลุ่มน้ำหลัก ๒๕ ลุ่มน้ำ ตามการกำหนดของคณะกรรมการลุ่มน้ำ</p>	<p>- ☐ ร่างเดิม (๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนด ‘การผันน้ำในลุ่มน้ำหลัก หรือข้ามลุ่มน้ำหลัก หรือลุ่มน้ำนานาชาติ, ทุกขนาด’</p> <p>- การผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน ยังไม่กำหนดให้อยู่ในประเภทโครงการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง เนื่องจากผลกระทบน้อย เพราะอยู่ในระบบนิเวศเดียวกัน และส่วนใหญ่ใช้เพื่อประโยชน์ของการระบายน้ำและการชลประทานเป็นหลัก ซึ่งเป็นผลดีต่อชุมชน ทั้งนี้ ถ้าการผันน้ำนั้นมีความใหญ่มากพอที่จะไปเข้าข่ายประเภทโครงการชลประทานที่ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง อยู่ดี</p> <p>- ไม่รวมคลองลัด เพราะถ้าคลองลัดนั้นมีเพื่อวัตถุประสงค์การระบายน้ำข้ามลุ่มน้ำก็เป็น การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำและต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง อยู่แล้ว</p> <p><u>ข้อคิดเห็นและข้อมูล</u></p> <p>- ไม่ควรรวมลุ่มน้ำขนาดเล็ก เพราะอาจมีความจำเป็นเฉพาะที่</p> <p>- กรมทรัพยากรน้ำปฏิบัติงานนอกพื้นที่ชลประทาน (ซึ่งเป็นพื้นที่ของกรมชลประทาน)</p> <p>- การผันน้ำมี ๒ ลักษณะ คือ แบบท่อปิด และคลองหรือรางเปิด</p> <ul style="list-style-type: none"> • ท่อปิด (ตามเส้นทางท่อ) <ul style="list-style-type: none"> - มักไม่ต้องเวนคืนที่ดิน - ไม่เสียพื้นที่เพาะปลูกด้านบน - ไม่ได้หมายความว่า ไม่มีผลกระทบด้านนิเวศที่ปลายทาง หากเป็นการผันข้ามลุ่มน้ำ(อันอาจมีผลต่อชุมชน และวิถีชีวิต) • คลอง/รางเปิด (ตามเส้นทางราง) <ul style="list-style-type: none"> - อาจย้ายคนบ้าง ซึ่งชาวบ้านอาจไม่พอใจ - อาจเสียพื้นที่ทำกินบ้าง แต่ชาวบ้านพอใจ (ได้น้ำ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>ข้อสังเกตและเหตุผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจมีผลกระทบต่อทางนิเวศที่ปลายทาง - การสูญเสียน้ำระหว่างทางสูง (ร้อยละ ๑๐-๒๐) กว่าระบบท่อบีบ - ปกติจะดึงน้ำ (ผันน้ำ) เฉพาะเมื่อต้นน้ำมีเหลือใช้ และทำในช่วงหน้าน้ำ - การมีน้ำเหลือใช้ที่ต้นน้ำในปัจจุบัน ไม่ได้หมายความว่าน้ำที่เหลือใช้ในอนาคต - การผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน อาจไม่มีผลเชิงนิเวศมาก (น้ำเดียวกัน) แต่อาจมีปัญหาการแย่งน้ำ ถ้าเป็นแม่น้ำที่ยาวมาก ผันน้ำในแม่น้ำเดียวกันก็อาจเป็นคนละจังหวัด หากไกลมาก อาจมีปัญหาด้านนิเวศที่ปลายทาง (เป็นคนละน้ำ) แต่หากเป็นแม่น้ำเดียวกัน ใช้วิธีให้ไหลไปตามแม่น้ำ (โดยไม่ผันน้ำ) จะราคาถูกลงกว่า - การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำนานาชาติ มีผลกระทบต่อทางลบดังกล่าวข้างต้น ผลกระทบทางบวกได้แก่ ประเทศไทยอาจได้ผลประโยชน์จากการใช้น้ำมากกว่าผลเสีย - ผลกระทบจากการผันน้ำ <ul style="list-style-type: none"> • เปลี่ยนอุทกวิทยาของ ‘ลุ่มน้ำธรรมชาติ’ เป็น ‘ลุ่มน้ำประดิษฐ์’ • โอกาสสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำท้องถิ่น เช่น โครงการราศีไสล ทำให้พื้นที่ชุ่มน้ำ (ป่าบุง-ป่าทาม) สูญหาย ๑ แสนไร่ • ทำลายระบบการจัดการน้ำดั้งเดิมของชุมชน • ปรับเปลี่ยนแบบแผนการผลิตของเกษตรกร (จากตามฤดูกาลเป็นตลอดปี) • เปลี่ยนวิถีชีวิตซึ่งมีผลต่อสุขภาพทางสังคม <p>หมายเหตุ : ร่างเดิมรวมเอาการผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกันไว้ด้วย แต่ได้ปรับเป็นว่ายังไม่กำหนดการผันน้ำในลุ่มน้ำย่อยที่อยู่ในลุ่มน้ำหลักเดียวกัน เนื่องจากไม่สามารถกำหนดขนาดได้ (แม่น้ำหลายสายในประเทศมีคลองอ้อมมาหลายร้อยปีแล้ว) และเกณฑ์ที่จะใช้กำหนดขนาด(หากจะกำหนดให้ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง) ก็ยังไม่ชัดเจน และยังไม่มีความที่ไปหรือเหตุผลประกอบเพียงพอ เช่น อาจใช้งบประมาณ (โครงการขนาด ๑ พันล้านบาทขึ้นไป) หรืออาจใช้สัดส่วนปริมาณน้ำที่ผันต่อปริมาณน้ำในลุ่มน้ำนั้น เป็นเกณฑ์</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
๑๗	<p>สิ่งก่อสร้างกั้นขวางการไหลของน้ำในแม่น้ำสายหลัก*</p> <p>*คำว่า “แม่น้ำสายหลัก” ให้ใช้นิยาม ๒๕ ลุ่มน้ำสายหลักของคณะกรรมการลุ่มน้ำ</p>	ทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นข้อเสนอใหม่จากการรับฟังความเห็น ชื่อเดิมที่เสนอคือ “ประตูระบายน้ำที่กั้นแม่น้ำสายหลัก ทุกขนาด” - ใช้คำว่า “สิ่งก่อสร้างกั้นขวางการไหลของน้ำ” แทนการเรียกชื่ออื่นที่อาจมีได้หลายแบบ เช่น เขื่อน ฝาย ประตูระบายน้ำ - ผลกระทบเป็นที่ประจักษ์ชัด - รบกวนและเปลี่ยนวิถีชีวิต, วิถีทำกินของท้องถิ่น - ปัญหาคมนาคม/ขนส่ง - ปัญหาการประมงและวงจรชีวิตของสิ่งมีชีวิตในน้ำ - ตัวอย่าง :- ที่ปากแม่น้ำบางปะกง : ปัญหานิวต ๓ น้ำ กับ ๒ น้ำ, น้ำเน่า, ตลิ่งพัง
๑๘	การสูบน้ำเกลือใต้ดิน	ทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นข้อเสนอใหม่จากการรับฟังความเห็น - ชั้นน้ำเกลือใต้ดินอยู่ที่ระดับ ๖๐-๒๐๐ ม. - ปัจจุบันโรงงานสูบน้ำเกลือทำการสูบน้ำที่ละลายเกลือในดินชั้นบน ๆ (ระดับ ๖๐-๑๕๐ ม.) มาต้มหรือตากให้เป็นเกลือ - มักอยู่ในเขตอีสาน เป็นธุรกิจของชาวบ้านธรรมดาจนถึงผู้ลงทุนรายเล็ก ๆ อาจมีปัญหาการบังคับควบคุม เพราะกิจการมีกระจายอยู่ไปทั่ว - เป็นสาเหตุให้เกิดหลุมยุบ เพราะดึงน้ำออกจากชั้นดินจนเกิดโพรง และทำให้ดินยุบตัวลง ก่อปัญหาต่อสังคมและชุมชนท้องถิ่น - มีข้อขัดแย้งในชุมชนระหว่างกลุ่มทำนา (ใช้น้ำจืด) และกลุ่มทำเกลือ (ทำให้น้ำจืดเค็ม) โดยการทำเกลือทำให้มีการปนเปื้อนของเกลือเข้าสู่นาข้าว ส่งผลให้การทำนาข้าวได้ผลผลิตลดลง - การสูบน้ำเกลือไม่เหมือนกับเหมืองใต้ดิน (ที่ดึงเกลือขึ้นมา โดยทำแบบ solution mining ซึ่งมีการออกแบบให้มีการค้ำยันและไม่เกิดการทรุด)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>– การสูบน้ำเกลือจึงเป็นคนละเรื่องกับเหมืองเกลือใต้ดินหรือเหมืองใต้ดิน (ที่อาจยุบหรือไม่ยุบ)</p> <p>– เหมืองเกลือที่โคราช ได้ใช้งานมานานหลายปี โดยไม่มีรายงานการยุบตัวของชั้นดิน</p> <p>– การขออนุญาตดำเนินการสูบน้ำเกลือ ใช้ พรบ.โรงงานอุตสาหกรรม ผ่านหน่วยงาน กพร. ซึ่งเป็นผู้ให้ใบอนุญาต</p> <p>– มีข้อสังเกตว่า การผลิตเกลือสินเธาว์จากน้ำเกลือใต้ดินนั้น จะทำให้ได้เกลือที่ขาดแร่ธาตุ ไอโอดีน อาจส่งผลกระทบต่อนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการส่งเสริมให้คนไทยกินเกลือที่มีไอโอดีน เพราะเกลือจากน้ำเกลือใต้ดินแบบนี้ ไม่สามารถควบคุมคุณภาพหรือควบคุมให้มีการเติมไอโอดีนได้</p> <p>สรุป มีข้อยุติระหว่างคณะกรรมการรับฟังฯ และคณะกรรมการ HIA เห็นควรกำหนดตามที่กำหนดไว้ในตารางนี้</p> <p>– แต่คณะกรรมการรับฟังฯ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • โครงการประเภทนี้ไม่ต้องทำ EIA (แม้แต่ EIA ปกติ) • กระทรวงอุตสาหกรรมประกาศ กำหนดพื้นที่ ที่อนุญาตให้ตั้งโรงงานทำเกลือสินเธาว์และสูบน้ำเกลือขึ้นมาจากใต้ดินได้ ในปี ๒๕๓๔ จำนวน ๕ จังหวัด • แต่ในปี ๒๕๔๘ ครม. มีมติไม่ให้มีการขยายพื้นที่เพิ่ม หรืออนุญาตประกอบการรายใหม่ ทำให้โรงงานเกลือสินเธาว์ปัจจุบันจะมีเฉพาะรายเดิมหรือที่มีการต่ออายุ • ในปัจจุบัน ศาลปกครองนครราชสีมา มีคำพิพากษาให้ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าว (เฉพาะจังหวัดนครราชสีมา) เป็นการประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ไม่ใช่ในมิติของสิ่งแวดล้อม) และให้เพิกถอนใบอนุญาตทั้ง ๑๐ ราย ที่อยู่ในพื้นที่ • ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษากับศาลปกครองสูงสุด ผลเป็นอย่างไรจะใช้บังคับอีก ๔ จังหวัดที่เหลือด้วย <p>– ปัญหาที่อาจเกิดตามมา เมื่อกำหนดให้การสูบน้ำเกลือใต้ดินเป็นประเภทโครงการที่ต้อง</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	เหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> • การสูบน้ำเกลือใต้ดิน ทำเป็นโครงการขนาดใหญ่ไม่ได้ เพราะศักยภาพในการผลิตน้ำเกลือ (yield) ของแต่ละพื้นที่ทำได้แต่ขนาดเล็ก ทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นแต่รายย่อย • ตามมติ ครม. ๒๕๔๘ ทำให้ไม่สามารถมีผู้ประกอบการรายใหม่ การประกาศให้การสูบน้ำเกลือใต้ดินอยู่ในประเภทโครงการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง นี้ ถ้าใช้บังคับได้ ก็จะบังคับได้เฉพาะรายเดิม • ในระหว่างที่การพิจารณาของศาลยังไม่สิ้นสุด (เรื่องการประกาศเขตพื้นที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย) ผู้ประกอบการ(เดิม)ยังสามารถดำเนินการต่อได้ด้วยใบอนุญาตดำเนินการที่มีอยู่แล้ว การประกาศฯ ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งของชุมชนในปัจจุบัน • ถ้าศาลปกครองสูงสุดเห็นต่างจากศาลปกครองจังหวัดนครราชสีมา คือ ประกาศให้เขตพื้นที่ดังกล่าวยังสามารถใช้ดำเนินการต่อไปได้ ผู้ประกอบการ(เดิม)ก็สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วยใบอนุญาตที่มีอยู่ การกำหนดให้ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ไม่มีผลบังคับใช้ย้อนหลัง ในขณะที่ผู้ประกอบการรายใหม่ไม่มีเพิ่มเนื่องด้วยมติครม. เท่ากับว่า การกำหนดให้อยู่ในประเภทรายการนี้ไม่ได้แก้ปัญหาผลกระทบที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือในอนาคตก็ตาม • ถ้าศาลปกครองสูงสุดประกาศยืนยันผลการพิพากษาตามศาลปกครองจังหวัดนครราชสีมา ว่าการประกาศเขตพื้นที่ดังกล่าวนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ใบอนุญาตเดิมที่มีอยู่จะถูกยกเลิก โครงการทำเกลือสินเธาว์ทั้งหมดต้องกลับไปเริ่มต้นใหม่หมด ตั้งแต่การประกาศกำหนดพื้นที่ขึ้นใหม่ และขออนุญาตดำเนินการใหม่ทั้งหมด ๑๐ รายในจังหวัดนครราชสีมา และส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังประกาศในพื้นที่อื่น ๆ อีก ๔ จังหวัด ซึ่งจะมีผู้ประกอบการรวมทั้งหมดจำนวน ๒๙๕ รายที่จะได้รับผลกระทบ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> • อย่างไรก็ตาม การต้องเริ่มต้นใหม่หมดนั้น จะทำให้การกำหนดประเภทกิจการสูบน้ำเกลือใต้ดินให้ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง มีผลบังคับใช้ เพราะถือเป็นโครงการใหม่ ผู้ประกอบการรายเดิม (ขนาดระดับชาวบ้านและขนาดเล็กอื่นๆ) ที่มีอยู่ ๒๙๕ รายจะได้รับผลกระทบด้วยต้องเข้าสู่กระบวนการตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง จึงเป็นปัญหาใหญ่มากของประเทศในอีกรูปแบบหนึ่งได้ • ผู้ประกอบการรายเดิม ๒๙๕ ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ไม่มีศักยภาพพอที่จะทำ EHIA หรือไม่คุ้มทุนในการทำ • อย่างไรก็ตาม ความเป็นไปได้ที่จะเกิดการรวมกลุ่มเพื่อทำ EHIA ไปด้วยกัน แต่การรวมกลุ่มนั้นต้องขึ้นกับพื้นที่ด้วยว่าแหล่งสูบน้ำเกลือของแต่ละรายย่อยอยู่ใกล้กันพอที่จะรวมกลุ่มกันได้หรือไม่ และสามารถทำความเข้าใจในกลุ่มได้หรือไม่ • มีข้อสังเกตว่า ถึงแม้จะมีการรวมกลุ่มกันได้ แต่ยังไม่ชัดเจนว่าจะประมาณในการทำ EHIA จะคุ้มกับการทำโครงการ (แบบรวมกลุ่ม) หรือไม่ <p>- มีข้อสังเกตว่า การกำหนดให้การสูบน้ำเกลือใต้ดินต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง จะไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาที่มีอยู่ เพราะผู้ประกอบการเป็นรายย่อย หลบเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายได้ง่าย เจ้าหน้าที่รัฐไม่กำลังเพียงพอที่จะติดตามตรวจสอบและยับยั้งได้ทั่วถึง</p> <p>- ถึงแม้ว่าก่อนการดำเนินการ ชุมชนจะมีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับกิจการ(ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๖๗ วรรคสอง)ก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่าช่วยป้องกันหรือลดผลกระทบได้ เพราะไม่สามารถป้องกันการลักลอบทำกิจการ หรือทำเกินกว่าที่ได้ขออนุญาตจากผู้ประกอบการรายเล็ก ๆ จนถึงระดับชาวบ้านเหล่านี้ได้</p>

หมายเหตุ : รายชื่อโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงฯ นี้ ควรมีการทบทวนทุก ๒ ปี หรือแล้วแต่กรณี

รายการท้ายประกาศ

รายการสารเคมี ๓๙ ชนิดสำหรับร่างโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ (ปรับแก้ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓) ลำดับที่ ๑๒ ทำเทียบเรือ

1. Phosgene
2. Chlorine
3. Hydrogen fluoride
4. Sulphur trioxide
5. Acrylonitrile
6. Hydrogen cyanide
7. Carbon disulphide
8. Bromine
9. Ammonia (anhydrous or as solution containing more than 50% by weight of ammonia)
10. Hydrogen
11. Ethylene oxide
12. Propylene oxide
13. tert – Butyl peroxyacetate
14. tert – Butyl peroxyisobutylate
15. tert – Butyl peroxy maleate
16. tert – Butyl peroxy isopropyl carbonate
17. Dibenzyl peroxydicarbonate
18. 2,2 – Bis (tert – butylperoxy) butane
19. 1,1 - Bis (tert – butylperoxy) cyclohexane
20. Di – sec – butyl peroxydicarbonate
21. 2,2 – Dihydroperoxy propane
22. Di – n – propyl peroxydicarbonate
23. Methyl ethyl ketone peroxide
24. Sodium chlorate
25. Liquid oxygen
26. Nitrocellulose compounds
27. Ammonium nitrates
28. Arsenic compounds (A)
29. Asbestos (A)
30. Benzene (A)

31. Benzidine (A)
32. Vinyl chloride (A)
33. Nickel compounds (A)
34. Bis (Chloromethyl) ether (A)
35. Coke oven emissions (A)
36. Chloromethyl methyl ether (A)
37. Beryllium compounds (B1)
38. Cadmium compounds (Cd) (B1)
39. Formaldehyde (B1)

หมายเหตุ : US.EPA Cancer Classification :

(A) สารที่ก่อให้เกิดมะเร็งชัดเจน (Human Carcinogen)

(B1) สารที่อาจก่อให้เกิดมะเร็ง โดยมีผลการวิจัยแล้ว (Probable Human Carcinogen)

อ้างอิง : World Bank. Guidelines for Identifying Analysing and Controlling Major Hazard Installations in Developing Countries 1985, Office of Environmental and Scientific Affairs, Washington, DC. 1985

โครงการหรือกิจการที่เสนอใหม่ แต่ไม่กำหนด จำนวน ๑๘ ประเภท (สรุปเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
๑	ขุดลอกร่องน้ำในทะเล (ไม่รวมการซ่อมบำรุง)	- การขุดลอกน้ำจะควบคู่ไปกับการมีท่าเทียบเรือ และการขุดลอกร่องน้ำถูกระบุแล้วในประเภทโครงการ “ท่าเทียบเรือ”
๒	ขุดลำน้ำโขง	- ดูในประเภท “คูทรายในลำน้ำ”
๓	คูทรายในลำน้ำ (ไม่ระบุขนาด)	- เป็นกิจการของคนในพื้นที่ อาจเป็นผู้นำในท้องถิ่น/ผู้มีอิทธิพลระดับชาวบ้าน - เป็นกิจการที่ไม่ต้องทำ EIA ปกติ และไม่อยู่ในอำนาจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ - ปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดจากการลักลอบคูทรายอยู่ทั่วไป ซึ่งควบคุมได้ยาก - ปกติต้องขออนุญาตจากกรมการกำกับการคูทรายประจำจังหวัด - ยากในการบังคับใช้มาตรา ๖๗ วรรคสอง - ควรรอไว้ประกาศในอนาคต (หากจำเป็น) - หมายเหตุ : รวมความถึง ‘การขุดแม่น้ำโขง’ ที่มีคนเสนอเพิ่มด้วย
๔	โครงการข้ามพรมแดน (เช่น เชื้อน การรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ฯลฯ) รับซื้อไฟฟ้าจากตปท.)	- ตัวอย่าง เช่น เชื้อน การรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ฯลฯ - เหตุผลของการเสนอ เนื่องจาก ชายแดนที่ติดกัน ระบบนิเวศเกี่ยวเนื่องกัน ผลกระทบสามารถมีถึงกันและกันได้ - แต่ประเด็นยังไม่ชัดเจน จะทำให้เกิดปัญหาในเชิงปฏิบัติ/บังคับใช้กฎหมาย - ยังไม่ชัดว่าเป็นโครงการใดบ้าง และต้องขออนุญาตจากหน่วยงานใด
๕	สวนผลไม้/เกษตรขนาดใหญ่ (ไม่ระบุขนาด)	- ยังระบุขนาดไม่ได้ แต่ผลกระทบอาจมีได้จาก การใช้สารเคมี, การแย่งน้ำจากชุมชน, คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ, ดินเสื่อม, การจราจร/ขนส่งสินค้ารบกวนท้องถิ่น - กิจการนี้ไม่ต้องขออนุญาต - มีปัญหาในการบังคับใช้มาตรา ๖๗ วรรคสอง - ควรรอไว้ประกาศในอนาคต (หากจำเป็น)
๖	สายส่งไฟฟ้าแรงสูง (ไม่ระบุขนาด)	- กฟผ. เป็นผู้ศึกษาและทำโครงการขั้นต้น โดยเข้าสำรวจ และจัดทำแนวทางเลือก ๓-๔ ทางเลือก ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น (แต่ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นคือ ไม่สามารถสอบถามทุกรายเพราะมีจำนวนมาก) แล้วประเมินเลือกแนวทางที่ดีที่สุด - แจ้งแนวทางเลือกให้กับ กกพ. (Regulator) เพื่อเป็นผู้พิจารณาประกาศแนวสายส่ง รวมทั้งแจ้งเจ้าของที่ดินให้รับทราบ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
		<p>- ทั้งนี้ กกพ. เป็นผู้พิจารณาค่าทดแทน (กฟผ. ไม่มีอำนาจกำหนดค่าทดแทน เพราะเป็นอำนาจของ กกพ. ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐) โดยในทางปฏิบัติจะตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดดำเนินการโดยอิงกฎหมายเวนคืน (หมายเหตุ : หากหน่วยงานอื่น เช่น ปตท. จะมาใช้พื้นที่รอนสิทธินี้ด้วย ปตท. ต้องจ่ายค่ารอนสิทธิเพิ่มอีก)</p> <p>- ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเวนคืนที่ดิน, ราคาเวนคืน และปัญหาค่าทดแทนเพื่อการรอนสิทธิ ซึ่งบางคนอาจยังไม่พอใจ</p> <p>- เดิมค่าทดแทนจ่ายร้อยละ ๑๐๐ ของราคาซื้อขาย (ไม่ใช่ราคาประเมิน) ในส่วนเฉพาะพื้นที่เสา (เพราะบริเวณนี้เจ้าของที่ไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่) ส่วนอื่นจ่ายอยู่ในระดับร้อยละ ๕๐-๙๐</p> <p>- แต่ปัจจุบันจ่ายถึงร้อยละ ๙๐ ของราคาซื้อขาย (ซึ่งเป็นราคาจริง ณ ขณะนั้น) ซึ่งเจ้าของที่ดินยังถือโฉนด (ยังเป็นเจ้าของ) การนี้จึงเป็นเพียงการรอนสิทธิ มิใช่การยกเลิกสิทธิ และเจ้าของก็ได้รับการชดเชยในสิทธินั้นไปแล้วในราคาที่ตนเองพอใจ และที่ผ่านมา กฟผ. จ่ายค่าทดแทนในงวดเดียว ไม่ได้ผ่อนจ่าย</p> <p>- ถ้าไม่พอใจค่าทดแทนเจ้าของที่ดิน มีสิทธิอุทธรณ์ และถ้าอุทธรณ์แล้วยังไม่พอใจ มีสิทธิฟ้องศาลปกครองให้คุ้มครอง</p> <p>- ยังไม่เคยมีกรณีศาลตัดสินให้โครงการสายส่งไฟฟ้าแรงสูงส่งผลกระทบต่อสุขภาพ</p> <p><u>สถานการณ์</u></p> <p>- สายส่งมีเป็นหมื่นกิโลเมตร</p> <p>- สายส่งใหม่ อาจจะมีอีกประมาณ ๒,๐๐๐ กม. ทั้งประเทศ แต่แยกเป็นส่วนย่อยในแต่ละภูมิภาค (๕๐-๑๐๐ กม.)</p> <p>- สายเก่า (๕๐ ปี) ต้องปรับปรุงใหม่ (จะใช้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อประสิทธิภาพสูงขึ้น)</p> <p><u>การอุทธรณ์ / การฟ้องศาล</u></p> <p>- หากเจ้าของที่ดินอุทธรณ์แล้วยังไม่พอใจ มีสิทธิฟ้องศาลปกครองให้คุ้มครอง</p> <p>- ในขณะที่คุ้มครอง กฟผ. สามารถ (ตามกฎหมาย) เอาเงินค่าทดแทนไปวางไว้ที่ธนาคาร และ เข้าดำเนินการในพื้นที่ได้ (คล้ายกับการบังคับซื้อ ซึ่งเป็นไปตามวิธีการของการเวนคืนตามกฎหมาย)</p> <p>หมายเหตุ :</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) การเวนคืนต้องทำไปเพื่อประโยชน์ของมหาชน (ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนไม่ได้) ๒) ปัจจุบันก็มีการอุทธรณ์ / ฟ้องร้องอยู่บ้าง ๓) ศาลยังไม่เคยตัดสินสั่งจ่ายค่าชดเชย

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
		<p><u>การทำ EIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการสายส่งไฟฟ้าแรงสูงไม่ต้องทำ EIA ปกติ หากผ่านไปในพื้นที่ทั่วไป (เช่น พื้นที่เกษตร, ชุมชน ฯลฯ) - แต่ถ้าหากผ่านป่า (C) ต้องทำ IEE - หากผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1B ต้องทำ EIA ปกติ และต้องขอ ครม. เห็นชอบก่อน
๗	โครงการที่ใช้หรือผลิตวัตถุอันตราย แต่อยู่บนโครงสร้างที่ไม่ใช้เสาเข็ม	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เสนอมีความเห็นว่า โครงการประเภทนี้อาจเกิดผลกระทบในเรื่องของการหลุดตัว ท่อแตกรั่ว สารเคมีกระจาย - ผลกระทบดังกล่าว กินความกว้างมาก และไม่ใช้ผลกระทบเฉพาะของโครงการประเภทนี้เท่านั้น - ความแข็งแรงของโครงสร้างไม่ได้ขึ้นกับการตอกหรือไม่ตอกเสาเข็ม - ความแข็งแรงของโครงสร้างเป็นความรับผิดชอบของวิศวกรโดยตรง - มีหน่วยงานผู้อนุญาตกำกับดูแล ตรวจสอบและออกใบอนุญาต และมีสภาวิศวกรควบคุมวิศวกรอยู่แล้ว - หากประกาศไปก็บังคับใช้ทางกฎหมายไม่ได้ - การกำหนดงานเช่นนี้กินขอบเขตงานกว้างขวางมาก จึงไม่มีผลทางปฏิบัติ
๘	กิจกรรมการทดสอบใช้เครื่องจักรในโรงงาน (ในช่วงเปิดดำเนินการ)	<ul style="list-style-type: none"> - ในช่วงการทดสอบนี้ (แปลว่ายังไม่เริ่มกิจการเต็มรูปแบบ) มาตรการด้านความปลอดภัย และเตือนภัยยังไม่เต็มร้อย - รถไฟไปสุวรรณภูมิ เป็นกรณีทดสอบที่ใช้เวลานานมาก - หากประกาศออกไป มีปัญหาในทางปฏิบัติและบังคับใช้อย่างมาก - หากประกาศออกไป ทุกโรงงานทุกขนาดและทุกประเภทเข้าข่ายหมด - การทดสอบจะมีระบบการตรวจสอบความปลอดภัยก่อนอยู่แล้ว และหน่วยงานผู้อนุญาตกำกับดูแล
๙ ๙.๑	<p>ประเด็นพื้นที่อ่อนไหว</p> <p>พื้นที่ที่กำหนดไว้เป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ที่พักอาศัย - เกษตรกรรม - พื้นที่อนุรักษ์ชนบทเกษตรกรรม - พื้นที่โล่งเพื่อการอนุรักษ์รักษาสีงแวดล้อม - พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ 	<p>ได้มีข้อเสนอแนะว่าให้บังคับใช้โดยอาศัยมาตรการ ‘เขตผังเมืองเฉพาะ’ และให้ข้อเสนอนี้กำกับดูแลโดย พรบ. ผังเมือง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลอยู่แล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ - ที่พักอาศัย - ไม่กำหนด เพราะกินความและกินพื้นที่ทั่วประเทศ หากประกาศไปจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ - เกษตรกรรม - ไม่กำหนด เพราะกินความและกินพื้นที่ทั่วประเทศ หากประกาศไปจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ ☐ - พื้นที่อนุรักษ์ชนบทเกษตรกรรม - ไม่กำหนด เพราะมีอยู่ทั่วประเทศ หากประกาศไปจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ ☐ - พื้นที่โล่งเพื่อการอนุรักษ์รักษาสีงแวดล้อม - ไม่กำหนด เพราะกินความและกินพื้นที่ทั่วประเทศ หากประกาศไปจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
	<p>-พื้นที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม</p> <p>-พื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม</p>	<p>☐ -พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ - รวมอยู่แล้วในลำดับ ๑</p> <p>☐ -พื้นที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม - รวมอยู่แล้วในลำดับ ๑</p> <p>☐ -พื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - ไม่กำหนด เพราะจะมีพื้นที่ที่ต้องดูแลมากไป หากประกาศไปจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ</p>
๙.๒	พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายกำหนดและพื้นที่ที่เตรียมประกาศ	<p>- แต่มีการกำหนดประเภทโครงการถมทะเล (ให้ดูลำดับที่ ๒), สิ่งก่อสร้างกันคลื่น (ให้ดูลำดับที่ ๓), ที่อยู่ในพื้นที่ฯ ดังกล่าว ให้เป็นโครงการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง แล้ว</p> <p>- ยังไม่กำหนด</p> <p>- อาจเพิ่มในภายหลัง เมื่อองค์การอิสระมีความพร้อมมากขึ้น และมีหลักฐานหรือเหตุผลมาสนับสนุนว่าควรกำหนด</p>
๙.๓	เขตควบคุมมลพิษ	<p>- เขตควบคุมมลพิษที่ประกาศแล้วมีหลายแห่ง</p> <ul style="list-style-type: none"> • เมืองพัทยา, หมู่เกาะพีพี, จังหวัดสงขลา (อ. หาดใหญ่, อ. เมือง) • ภูเก็ต, สมุทรปราการ, ปทุมธานี, นนทบุรี • สมุทรสาคร, นครปฐม, ประจวบคีรีขันธ์ (อ. ปราณบุรี) • เพชรบุรี (อำเภอบ้านแหลม, อำเภอเมือง, อำเภอท่ายาง, อำเภอชะอำ) • และสระบุรี (ตำบลหน้าพระลาน) <p>- มีต้นเหตุมลพิษต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> • ท่องเที่ยว: น้ำมันและขยะมูลฝอยจากธุรกิจท่องเที่ยว (เรือ, โรงแรม, ร้านอาหาร), โรคจากนักท่องเที่ยว, ฯลฯ • อุตสาหกรรม: ฝุ่น, VOC (บางชนิด), NOx, SOx, TSP, น้ำเสีย, ฯลฯ <p>- การกำหนดเขตควบคุมมลพิษ กำหนดเพราะ carrying capacity ของสารมลพิษบางชนิด ใกล้จะเต็มหรือเต็มแล้ว</p> <p>- วิธีที่ได้มาของ carrying capacity ของแต่ละเขตควบคุมมลพิษแตกต่างกัน (เช่น ท่องเที่ยว-พัทยา, มลพิษจากอุตสาหกรรม-มาบตาพุด, มลพิษจากชุมชน) มาตรการบังคับใช้จะแตกต่างกัน ถ้าประกาศใช้เป็นทั่วไป จะบังคับใช้กฎหมายและปฏิบัติได้ยาก</p> <p>- อาจมีการประกาศเขตฯ มากขึ้นในอนาคต ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม (กรุงเทพฯ ก็มีโอกาที่จะถูกประกาศเขตฯ เช่นกัน)</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
		<p>- ข้อคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> • การประกาศเขตควบคุมมลพิษ เพื่อให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในเขตฯ และของบประมาณตาม พรบ. (สิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕) • การบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาทำได้หลายทาง เช่น ลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่มีอยู่เดิม (ชุมชน, เกษตรกรรม, อุตสาหกรรม) หรือ/และ มีมาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่จะเข้าไปใหม่ • โครงการใหม่ที่จะเกิดขึ้นจะไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจาก คชก. อยู่แล้ว ถ้าจะมีผลกระทบเพิ่มเติมมลพิษที่มีปัญหาคัญภาพในการรองรับมลพิษเฉพาะในเขตควบคุมมลพิษนั้น ๆ • เขตควบคุมมลพิษมีอยู่หลายแห่งและประกาศโดยหลากหลายเหตุผลทั้งในแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน และอุตสาหกรรม • หากโครงการไม่มีผลกระทบกับชนิดของมลพิษที่ต้องควบคุมในเขตนั้น ๆ ก็ไม่มีเหตุผลที่ต้องกำหนดเป็นประเภท “อาจรุนแรง” ซึ่งจะทำให้การพัฒนาพื้นที่เป็นเรื่องลำบาก ลื่นเป็ลือง และล่าช้า ตัวอย่าง เช่น ทำเทียบเรือ, รอดักทราย, เขื่อนกันคลื่น, ตึกสูงตั้งแต่ ๒๓ ม., โรงพยาบาลขนาดตั้งแต่ ๖๐ เตียง, คอนโดมิเนียมหรือโรงแรมหรือหอพักตั้งแต่ ๘๐ ห้อง ฯลฯ อาจไม่จำเป็นต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษที่สระบุรี ทั้งนี้เป็นต้น <p>- มีข้อเสนอให้ประกาศเลือกเฉพาะบางประเภทโครงการที่อยู่ในเขตควบคุมมลพิษหนึ่ง ๆ ให้ต้องปฏิบัติตาม มาตรา ๖๗ วรรคสอง แต่มีข้อแย้งถึงปัญหาในการเลือกประเภทโครงการให้เหมาะสมกับเขตควบคุมมลพิษที่แตกต่างกันในแต่ละเขต</p> <p>- อาจประกาศเพิ่มเติมในภายหลัง เมื่อมีข้อมูลสนับสนุนมากพอ และควรประกาศเป็นเฉพาะพื้นที่หนึ่ง ๆ ไม่ควรประกาศครอบคลุมทุกพื้นที่แบบเหมารวม</p>
๙.๔	เขตผังเมืองเฉพาะ	<p>- ปัจจุบันมีผังเมืองรวม</p> <p>- ปัจจุบันยังประกาศผังเมืองเฉพาะไม่ได้ เพราะความขัดแย้งในชุมชนเอง</p> <p>- ถ้าประกาศเขตผังเมืองเฉพาะได้ กิจกรรมต่าง ๆ ก็จะถูกกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติ/ดำเนินการโครงการได้เป็นการเฉพาะตามประกาศอยู่แล้ว</p> <p>- จึงไม่จำเป็นต้องพึงพิงกลไกตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง</p>
๙.๕	พื้นที่ต้นน้ำที่จำเป็นต่อระบบนิเวศ เพื่อ - การเกษตร	<p>- พื้นที่ต้นน้ำอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ แล้ว</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
	<ul style="list-style-type: none"> - การบริโภค - ที่อยู่อาศัย 	
๙.๖	พื้นที่ที่ อปท. ประกาศหรือวางผังเมืองไว้เป็นการเฉพาะ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้เป็นหน้าที่ของ อปท. ในการประกาศหรือวางผังเมืองไว้เป็นการเฉพาะให้สอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งสามารถระบุขอบเขตและมาตรการกำกับดูแลได้อยู่แล้ว - ดู ๙.๔ ประกอบ
๙.๗	ลุ่มน้ำชั้น ๑ ๒ และ ๓	<ul style="list-style-type: none"> - ลุ่มน้ำชั้น ๑ ถูกกำหนดอยู่ในประเภทลำดับที่ ๑ แล้ว ส่วนลุ่มน้ำชั้น ๒ และ ๓ ไม่กำหนดเนื่องจากจะทำให้มีขอบเขตพื้นที่ที่ต้องดูแลกว้างขวางมาก จนไม่มีผลทางปฏิบัติ
๙.๘	พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะ	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ดังกล่าวควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษและเร่งด่วน - รวมทั้ง ยังไม่มีการกำหนดประกาศชัดเจนว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะ (หากประกาศไปก็จะปฏิบัติไม่ได้) - ควรรอประกาศเพิ่มเติม เมื่อมีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ
๙.๙	พื้นที่ป่าชายเลนที่เสี่ยงต่อการถูกทำลาย	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ดังกล่าวเป็นพลวัตร จึงไม่มีขอบเขตพื้นที่ชัดเจน รวมทั้งบางแห่งเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว
๑๐	การขนส่งของไหลที่เป็นวัตถุอันตรายทางท่อ และผ่านพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - หากอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ มีส่วนที่ดูแลอยู่แล้ว (พื้นที่อ่อนไหวในลำดับที่ ๑) หากอยู่ในพื้นที่เกษตร ผลกระทบต่ำมาก ปัญหาจึงอยู่ที่พื้นที่ชุมชน (เช่น ท่อก๊าซธรรมชาติทางท่อนั้นจะเป็นระบบปิด และไม่มีกระบวนการผลิตใดๆ) - มีกระบวนการทำ EIA เป็นปกติ - อย่างไรก็ตาม การวางท่ออาจทำให้เกิดการรอนสิทธิ์ นอกจากการซื้อที่ดินหรือใช้ที่ดินของรัฐ - ในพื้นที่ชุมชนนั้น การขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อนั้นจะเป็นระบบปิด และไม่มีกระบวนการผลิตใดๆ - ของไหลในท่อ (ที่ประเทศไทย) มีแต่ “น้ำมัน และก๊าซ” อีกทั้ง การวางท่อต้องฝังลึกอย่างน้อยประมาณ ๒ เมตร มีระบบตรวจสอบและควบคุมอัตโนมัติ ๒๔ ชั่วโมง และมีสถานีควบคุมก๊าซที่สามารถสั่งปิดการขนส่งก๊าซทางท่อโดยอัตโนมัติ - รวมถึงมีระบบป้องกันการผุกร่อนของท่อ ระบบวาล์วตัดแยกทุก ๑๖ กม. และที่จุดจ่ายก๊าซรวมทั้งจุดที่สำคัญ และกำหนดจุดระบายก๊าซออกไกลจากชุมชน - การขนส่งก๊าซโดยรถยนต์อันตรายกว่าการขนส่งทางท่อ หากจำเป็นต้องใช้ก๊าซในชุมชน ควรส่งเสริมให้ขนถ่ายในทางท่อมากกว่าการขนทางรถบรรทุก - ในต่างประเทศทั่วโลก มีระบบท่อจ่ายก๊าซไปตามถนน และเข้าสู่บ้านเรือนประชาชนมากมาย อันเป็นเครื่องยืนยันถึงความปลอดภัย ไม่เกิดปัญหาผลกระทบรุนแรงต่อชุมชน

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
		<ul style="list-style-type: none"> - แต่เคยมีประวัติ อุบัติเหตุจากความผิดพลาดของมนุษย์ (ขับรถแบคโฮไปขุดโดนท่อที่แหลมฉับ) - ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับก๊าซธรรมชาติ หรือก๊าซ CNG <ul style="list-style-type: none"> • ก๊าซ CNG คือ ก๊าซธรรมชาติอัด (ความดัน) คือก๊าซมีเทน ที่พบได้ทั่วไป แม้แต่ในบ่อเกรอะในบ้าน ในน่าน้ำขัง ในท่อระบายในเมือง • หากรั่วไหล จะลอยขึ้นด้านบนสู่บรรยากาศ (เพราะตัวมันเองเบากว่าอากาศ) ความรุนแรงจึงไม่ควรมาก - หากเป็นก๊าซ LPG อาจมีปัญหามากกว่า เพราะ LPG หนักกว่าอากาศ (LPG คือก๊าซหุงต้ม มีใช้กันทุกครัวเรือน เป็นก๊าซที่ถูกปรับสภาพให้เป็นของเหลวเพื่อประหยัดค่าขนส่ง) - เคยมีอุบัติเหตุจากรถชนก๊าซ LPG ที่ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ กทม. คนตายหลายคน LPG จึงอันตรายกว่า CNG ในแง่มุมนี้ เหตุการณ์นั้นเป็นเพราะรถขนส่งผลิตไม่ได้มาตรฐาน โดยหลีกเลี่ยงกฎหมาย - ขณะนี้มีการขนส่ง “น้ำ” ทางท่ออยู่ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชน (หมายเหตุ น้ำเป็นของไหลชนิดหนึ่ง)
๑๑	สนามบินน้ำ (ทุกขนาดโดยเฉพาะที่ใช้พื้นที่ใกล้ชายฝั่งทะเล)	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เป็น ‘สนาม’ จริงๆ - เครื่องบินเป็นขนาดเล็กๆ เครื่องบินลงบนผิวน้ำ ขึ้นจากน้ำ ทำได้ทุกที่ที่มีน้ำ จึงไม่มีจุดกำหนดตายตัว - ยากในการบังคับใช้ตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - ผลกระทบ (จากข้อมูลเดิม) ยังไม่มาก ผลกระทบจากเจ็ตสกี, เรือกล้วย ฯลฯ มีมากกว่า
๑๒	พื้นที่ที่มีศักยภาพแร่ตะกั่ว เนื่องจากเป็นพื้นที่มีพิษ	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ถูกประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติลำเขาสูงเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ไปแล้ว เข้าข่ายโครงการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ในลำดับที่ ๑ อยู่แล้ว
๑๓	ท่าเทียบเรือมารีนา ทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - รายการประเภทที่ต้องทำ EIA ปกติ กำหนดท่าเทียบเรือสำราญ กีฬา (๕๐ ลำ) - ประเภทท่าเทียบเรือ มีดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ก - การท่องเที่ยว ข - การขนส่งสินค้า/คน ค - การประมง ง - การกีฬา จ - มารีนา (เรือราคาแพง) - ผลกระทบของท่ามารีนา ไม่น่าจะแตกต่างจากท่าเทียบเรือชนิดอื่น ๆ ได้แก่ กระทบแหล่งประมง ภูญาทะเล นิเวศ คุณภาพ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	งเขตและเหตุผล
		<ul style="list-style-type: none"> - ผลกระทบรวมถึงจากการขุดลอกร่องน้ำ - ทำเทียบเรืออาจเป็นแบบโปรง (น้ำไหลได้) - หรือเป็นแบบทึบ (กันคลื่นลม) ถือเป็นสิ่งก่อสร้างในทะเล - ทำมารีนาบางแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ (โหนด) เอกชน โดยขุดเข้าไปจอดเรือในพื้นที่เอกชน - เหตุผลที่ไม่กำหนดเพราะถูกควบคุมผ่าน โครงการประเภททำเทียบเรืออยู่แล้ว
๑๔	โรงแยกก๊าซทุกขนาด	<ul style="list-style-type: none"> - โรงแยกก๊าซที่มีในปัจจุบัน ๓ แห่ง ไม่มีผลกระทบต่อชุมชน เช่น <ul style="list-style-type: none"> : ที่มาบตาพุด ที่ผ่านมา ๒๕ ปี ไม่มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ผลที่มีปัจจุบันเป็นจากกิจกรรมอื่น : ที่ชนอม ที่ผ่านมา ๑๔ ปี ไม่มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง : ยกเว้น โรงแยกก๊าซที่จะนะ ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับประเด็นพื้นที่วากัฟ ไม่ใช่ผลกระทบจากกิจกรรมแยกก๊าซ (เกิดจากการโครงการไปตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ถกเถียงว่าเป็นพื้นที่วากัฟ ซึ่งหมายถึงเป็นพื้นที่ที่ชุมชนมุสลิมมอบให้เป็นสาธารณะกุศล จะซื้อขายแลกเปลี่ยนไม่ได้ ทั้งนี้ สำนักจุฬาราชมนตรี มีหนังสือทางการยืนยัน ๒ ครั้ง ว่าพื้นที่ดังกล่าวไม่ใช่พื้นที่วากัฟ ปัญหาดังกล่าวจึงไม่ใช่เกิดจากกิจกรรมการแยกก๊าซ แต่เป็นปัญหาเชิงพื้นที่) - กระบวนการแยกก๊าซธรรมชาติเป็นการแยกองค์ประกอบของสารไฮโดรคาร์บอนที่มีอยู่ในก๊าซธรรมชาติตามคุณสมบัติทางกายภาพ (Physical Properties) มิใช่การผลิตสารประกอบไฮโดรคาร์บอนชนิดใหม่ขึ้นมาโดยผ่านกระบวนการผลิตทางเคมี (Chemical Processing) - ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่มีมลพิษน้อย จัดอยู่ในกลุ่มอะลิฟาติก (aliphatic HC) ไม่ใช่ aromatic HC ; จึงไม่ใช่สารก่อมะเร็ง - ไม่มี VOCs และสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ - พรอทในก๊าซแยกออกก่อนแล้วที่แทนผลิตในทะเลและที่โรงแยกก๊าซ - ควรรอไว้ประกาศเพิ่มเติม หากมีหลักฐานสนับสนุนเพียงพอ และเมื่อองค์การอิสระมีความพร้อมเพิ่มขึ้น
๑๕	การขนส่งกากของเสียอันตรายและขยะอันตราย	<ul style="list-style-type: none"> - หมายรวมถึงโครงการเตาเผาขยะติดเชื้อด้วย - หากขนส่ง ขนย้าย ไม่ได้ การรีไซเคิลหรือการกำจัดก็เกิดไม่ได้ - มีระบบควบคุม(manifest)จากต้นทางถึงปลายทางอยู่แล้ว

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
		<ul style="list-style-type: none"> - การขนส่งกากของเสียอันตรายไม่ต่างไปจากการขนส่งสารเคมี/วัตถุอันตราย กล่าวคือ ใช้มาตรฐานเดียวกัน และจากการศึกษาพบว่าเกิดเหตุบ่อยมากถึงปานกลาง ซึ่งเท่ากับการขนส่งสารเคมีอื่นๆ (กรอ. ตุลาคม ๒๕๕๒) - หลุมฝังกลบขยะอันตรายและเตาเผาฯ ถูกเสนอให้เป็นโครงการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ก็ต้องทำ EHIA ซึ่งรวมการขนส่งไว้ด้วยแล้ว - หากต้องการกำหนด ควรนำไปเพิ่มเติมในบัญชีรายชื่อฯ ในภายหลัง
๑๖	พื้นที่ที่ปิดอ่าวเพื่อการประมง	<ul style="list-style-type: none"> - ขอบเขตพื้นที่มีการประกาศชัดเจน - แต่โครงการ/กิจกรรมอื่นๆ ในพื้นที่นี้ (ยกเว้นการประมง) ไม่น่าจะมี - หากประกาศฯ จะมีผลกระทบทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่งต่อชุมชน - การปิดอ่าวฯ ไม่ได้ปิดเป็นการถาวรและไม่ได้ปิดตลอดทั้งปี หากมีโครงการฯ (ซึ่งต้องมีการดำเนินการต่อเนื่องระยะยาว) เกิดขึ้นได้จริงในพื้นที่นี้ ก็จะถูกกระทบอย่างมาก - หากต้องการกำหนด ควรนำไปเพิ่มเติมในบัญชีรายชื่อฯ ในภายหลัง
๑๗	พื้นที่ที่เป็นแหล่งมั่นคงทางอาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ขอบเขตพื้นที่ไม่ชัดเจน - คำจำกัดความยังไม่ชัดเจน - หากต้องการกำหนด ควรนำไปเพิ่มเติมในบัญชีรายชื่อฯ ในภายหลัง
๑๘	เหมืองแร่หินอุตสาหกรรมและการระเบิดหิน	<ul style="list-style-type: none"> - แร่หินอุตสาหกรรมมี ๓ ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑) หินเพื่อการก่อสร้างอันรวมถึง หินปูน หินแกรนิต และหินบะซอลท์ ๒) หินปูนเพื่อการผลิตปูนซีเมนต์ และ ๓) หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมเคมี, อุตสาหกรรมปูนขาว, อุตสาหกรรมฟอกหนัง ฯลฯ <u>คณะอนุกรรมการรับฟังฯ มีมติ</u> - ควรปรับเปลี่ยนแนวคิดเดิม โดยรวมหินชนิดอื่น ๆ ที่ใช้ในอุตสาหกรรมด้วย เช่น หินแกรนิต หินบะซอลต์ เป็นชื่อประเภท “เหมืองแร่หินอุตสาหกรรม” และ ไม่กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง โดยให้จัดทำรายงาน EIA ปกติตามที่ สผ. กำหนด และหากเกิดปัญหาผลกระทบให้ใช้กระบวนการวินิจฉัย (ข้อ ๑.๒ ของประกาศ ทส) หรือ มาตรา ๖๗ วรรคสาม - โดยมีทางเลือกดังนี้

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
		<p>๑. ยังไม่ประกาศรวมในรายการนี้ ให้ใช้กระบวนการผ่านคณะอนุวินิจฉัยข้อร้องเรียนฯ เป็นผู้วินิจฉัยเป็นกรณีๆไป (มีผู้ท้วงติงว่า จะเป็นการผลักภาระให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบต้องเดือดร้อนไปร้องเรียนเอง อีกทั้งยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัย)</p> <p>๒. กำหนดเฉพาะโครงการประเภทเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมที่อยู่ใกล้ชุมชนในระยะไม่เกิน....กิโลเมตรขึ้นไปเป็นโครงการที่ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง (อย่างไรก็ตาม มีผู้ท้วงติงว่า เหมืองแร่หินอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ใกล้กับถนนเพื่อการขนส่งหิน ซึ่งจะทำให้เกือบทุกโครงการไม่ว่าขนาดเล็กหรือใหญ่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง)</p> <p>๓. ให้ประกาศโครงการประเภทเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมนี้ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง แต่ยกเว้นเหมืองที่อยู่ในพื้นที่ที่ถูกประกาศเป็นแหล่งหินอุตสาหกรรม (มีผู้ท้วงติงเช่นกันว่า เหมืองแร่หินอุตสาหกรรมเกือบทุกเหมืองทำในพื้นที่ที่ถูกประกาศเป็นแหล่งหินอุตสาหกรรมอยู่แล้ว เท่ากับว่าจะไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง)</p> <p><u>ประเด็นของการระเบิดหิน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบเรื่องเสียงสั่นสะเทือน สะเก็ดหิน ฝุ่น อาจไปไกลถึง ๕๐๐ เมตร • โครงการการระเบิดหินต้องทำ EIA แต่การระเบิดหินอย่างเดียวเป็นธุรกิจไม่ได้ ต้องมีโรงม่ โรงย่อยหินตามมา ซึ่งการม่ การย่อยหิน ส่งผลกระทบต่อเรื่องฝุ่น • ข้อเท็จจริง : การม่ การย่อยหินไม่ต้องทำ EIA แต่ทำควบไปกับกิจการระเบิดหิน (ซึ่งอยู่คนละกฎหมาย) คือ <ul style="list-style-type: none"> - การระเบิดหิน ขออนุญาตจาก กพร. โดย พรบ. แร่ - การม่ การย่อยหินขออนุญาตจาก กพร. แต่โดย พรบ. กรมโรงงานฯ <p>- หินเป็นผลผลิต ต้องการเอาไปขาย ไม่ต้องการให้กระเด็นไปนอกบริเวณ</p> <p>- หากใช้ good practice ก็จะไม่เกิดปัญหามลพิษ (ตัวอย่างมีให้เห็นที่ทุ่งสง, สระบุรี ฯลฯ) แต่ปัญหา คือ ผู้ประกอบการไม่รับผิดชอบ และไม่ปฏิบัติตามมาตรการ EIA</p> <p>- การขนส่งออกนอกบริเวณบนถนนที่ไม่ลาดยาง หรือไม่ใช่ถนนคอนกรีตเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหาฝุ่น</p> <p>- ข้อดีของหิน :- ก่อสร้างบ้านพักอาศัย (ไม่มี, สร้างไม่ได้) ทุกคนทุกบ้านใช้หิน, ลดการใช้ไม้ (ป่าไม้), ใช้สร้างถนนคอนกรีต (ลดฝุ่นได้ ซึ่งเป็นปัญหาที่กลับข้างกับฝุ่นจากการระเบิดหิน)</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ข้อสังเกตและเหตุผล
		<p>- ข้อเสีย: - ภูเขาหายแล้ว หายเลย เอาคืนมาไม่ได้ ผลกระทบจึงถาวร</p> <p>- ประเภทโครงการ/กิจการนี้ มีความเกี่ยวเนื่องกับประเภทโครงการ “เหมืองแร่หินอุตสาหกรรม”</p> <p>ดูข้อสังเกตและเหตุผล ในลำดับถัดไป</p> <p><u>คณะอนุกรรมการ HIA</u> มีมติ ให้กำหนด ทุกขนาด เหตุผลเพราะ</p> <p>ยังควรคำนึงผลกระทบต่อสุขภาพจากการสัมผัสฝุ่นซิลิกา เช่น โรค silicosis และควรกำหนดให้อยู่ห่างจากชุมชนอย่างน้อย ๑๐ กิโลเมตรตามระยะทางที่ฝุ่น PM10 แพร่กระจายได้</p>

โครงการหรือกิจการที่เคยอยู่ในร่างเดิม แต่ไม่กำหนด หรือชะลอการกำหนดไว้ก่อน จำนวน ๒ ประเภท (สรุปเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
๑	<p>เกษตร GMOs เชิงพาณิชย์ที่มีการปลดปล่อย ออกสู่สิ่งแวดล้อม [ไม่รวมการใช้เกษตร GM เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารคนและอาหารสัตว์ หรือการใช้เป็นยา ซึ่งไม่ได้มีการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม]</p>	ยังไม่ยุติ	<p>ข้อสังเกต คือ ‘การทำเกษตรกรรมเชิงการค้าเกี่ยวกับวัตถุดิบ การผลิตอาหารที่เกี่ยวข้องกับ GM (genetically modified)’</p> <ul style="list-style-type: none"> - GM หมายถึงสิ่งมีชีวิต (พืช สัตว์ จุลินทรีย์) ที่ได้จากการปรับแต่งหรือตัด แปรสารพันธุกรรมโดยใช้เทคนิคการตัดต่อยีนทางพันธุวิศวกรรมเพื่อให้ได้สิ่งมีชีวิตที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ <p>ผู้ที่คัดค้านการประกาศฯ มีเหตุผลว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยังไม่มีผลการวิจัยที่พิสูจน์ถึงผลกระทบของการใช้ GMOs อย่างชัดเจน - หากประกาศเป็นกิจกรรมตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง จะสร้างปัญหาทางจิตวิทยาสังคม ทำให้สังคมเห็นว่า GMOs เป็นสิ่งที่จะเกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง และทำให้นักวิจัยขาดแรงจูงใจที่จะทำการศึกษา ซึ่งเป็นการปิดโอกาสการพัฒนาของประเทศ - นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำของประเทศรวมกว่า ๑๐๐ คน มีหนังสือยืนยันถึงความรอบคอบและการดูแลเพื่อความปลอดภัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในการใช้ GMOs - มีเอกสารยืนยันว่ามีหลายประเทศทั้งประเทศพัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนาที่หันมาใช้ผลิตภัณฑ์จาก GMOs ในประเทศของตนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ - มีเอกสารยืนยันว่าจำนวนประเทศและขนาดพื้นที่ทำเกษตร GM ในแต่ละประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมากในอัตราก้าวกระโดด - ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ GMOs จำหน่ายอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานแล้ว - หากประกาศออกไป จะมีเกษตรกรรายย่อยเดือดร้อนจำนวนมาก และเขาเหล่านั้นไม่มีกำลังทรัพย์หรือความรู้พอที่จะทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - เนื่องจากจะมีกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพออกมาบังคับใช้ (ซึ่งมีขั้นตอนเหมือนกันกับมาตรา ๖๗ วรรคสอง ยกเว้น ยังไม่มีองค์การอิสระมาเกี่ยวข้องใน พรบ.นี้) สามารถใช้กฎหมายดังกล่าวเพื่อรองรับการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ได้ และให้องค์การอิสระสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เสนอความเห็นประกอบต่อคณะกรรมการกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพได้

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p><u>ผู้ที่สนับสนุนการประกาศฯ</u> มีเหตุผลว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยังไม่มีผลการวิจัยที่พิสูจน์อย่างชัดเจนว่าการใช้ GMOs มีผลปลอดภัยในระยะยาว - มีงานศึกษาวิจัยในหลายประเทศที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของ GMOs ต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ - หากปลดปล่อย GMOs สู่อากาศและสิ่งแวดล้อม และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จะเป็นปัญหาที่แก้ไขเยียวยาได้ยากมาก จึงต้องมีกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบและรอบด้านตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง - ควรใช้หลักการ precaution principle เพื่อป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น - แม้ว่าตามกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ จะมีขั้นตอนตรวจสอบพิสูจน์ความปลอดภัยของ GMOs ก่อนจะอนุญาตให้ปลดปล่อยต่อสิ่งแวดล้อม แต่การปลดปล่อย GMOs สู่อากาศก็อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงได้ เช่น ผลกระทบจากการปนเปื้อนระหว่าง พืช/สัตว์ GMOs กับพืช/สัตว์ที่เพาะปลูกในระบบเกษตรอินทรีย์ ผลกระทบเรื่องความขัดแย้งทางสังคมระหว่างสมาชิกในชุมชนที่ต้องการใช้ GMOs กับผู้ที่ไม่ต้องการใช้ GMOs ฯลฯ - การปฏิบัติตาม มาตรา ๖๗ วรรคสอง ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการวิจัย หรือการใช้ประโยชน์ GMOs - การให้องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้ความเห็นประกอบก่อนการอนุมัติให้ปลดปล่อย GMOs สู่อากาศจะช่วยทำให้สังคมมีความเชื่อถือ มั่นใจต่อการปลดปล่อย GMOs สู่อากาศ และไม่ได้สร้างความล่าช้า เนื่องจากองค์การอิสระฯ ต้องให้ความเห็นประกอบภายใน ๖๐ วัน <p><u>เดิม</u> มีข้อเสนอให้กับคณะกรรมการ ๔ ฝ่าย โดยมี ๔ แนวทางเลือก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ยังไม่ประกาศเป็นกิจกรรมตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ในขณะนี้ ๒. ให้ประกาศเป็นกิจกรรมตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง พร้อมกับการประกาศร่าง ๑๘ ประเภทที่กำลังดำเนินการอยู่ ๓. หากกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพผ่านการพิจารณาของรัฐสภา ให้ประกาศกำหนดให้

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ข้อสังเกตและเหตุผล
			<p>๔. หากกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพผ่านการพิจารณาของรัฐสภา ให้มีการพิจารณาอีกครั้งว่า ควรประกาศกำหนด “<u>เกษตร GMOs เชิงพาณิชย์ที่มีการปลดปล่อย ออกสู่สิ่งแวดล้อม</u>” เป็นกิจกรรมตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง หรือไม่ (โดยประเด็นที่ควรสนใจและหาข้อสรุปให้ได้ด้วย คือ ใครจะเป็นผู้ปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง เช่น เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือ เกษตรกรที่รับไปปลูก หรือ ทั้งสองฝ่าย)</p> <p>- คณะอนุฯ รับฟัง และคณะอนุฯ HIA ประชุมหาข้อยุติ และเห็นพ้องต้องกันเพื่อให้ <u>ชะลอการประกาศ</u> โดยยังมีความเห็นแตกต่างและทางเลือกดังนี้</p> <p><u>ทางเลือกที่ ๑</u> คณะอนุกรรมการรับฟังฯ (อ.สุทิน เป็นประธาน ๓๑ พค ๕๓) มีมติให้ “ชะลอการประกาศ” แต่มีเงื่อนไข ว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> • หากกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพผ่านการพิจารณาของรัฐสภา ให้มีการพิจารณาอีกครั้งว่า ควรประกาศกำหนด “<u>เกษตร GMOs เชิงพาณิชย์ที่มีการปลดปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม</u>” เป็นกิจกรรมตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง หรือไม่ (โดยประเด็นที่ควรสนใจและหาข้อสรุปให้ได้ด้วย คือ ใครจะเป็นผู้ปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง เช่น เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือ เกษตรกรที่รับไปปลูก หรือ ทั้งสองฝ่าย)” <p><u>ทางเลือกที่ ๒</u> คณะอนุกรรมการ HIA มีมติ “ไม่มีข้อยุติ” แต่มีเงื่อนไข ว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> • หากกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพผ่านการพิจารณาของรัฐสภา ให้ประกาศกำหนดให้ “<u>เกษตร GMOs เชิงพาณิชย์ที่มีการปลดปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม</u>” เป็นกิจกรรมตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง” โดยทันที <p><u>ข้อมูลเพิ่มเติม</u></p> <p>- ถ้ามีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ชัดเจน เช่น จากองค์การอนามัยโลก ว่า GM อันตรายต่อสุขภาพ ก็</p>

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศอินเดียมีประสบการณ์เคยใช้แต่ได้ยกเลิกการใช้ GM (มะเขือเปราะ) ไปแล้ว - NAS (2010) มีข้อมูลเรื่องผลกระทบที่ยังเป็นลักษณะ case by case - ในขณะนี้ การดำเนินการเกี่ยวกับ GMOs ในประเทศไทย ไม่สามารถดำเนินการได้ แม้แต่ในขั้นตอนการทดลองในแปลงเนื่องมาจากมติ ครม. ยังไม่ต้องกล่าวถึงการดำเนินการในเชิงพาณิชย์ - แต่มติ ครม. สามารถปรับเปลี่ยนให้มาดำเนินการเชิงพาณิชย์ได้ในอนาคต - เพื่อให้เกิดความรอบคอบปลอดภัย จึงได้มีการดำเนินการร่างกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ โดยกระทรวงทรัพยากรฯ ตามข้อกำหนดของ CODEX และ UN เพื่อให้สามารถควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับ GMOs ได้อย่างรอบคอบและปลอดภัย - ดังนั้น จึงมีความคาดหวังว่า เมื่อร่างกฎหมายนี้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว การดำเนินการเกี่ยวกับ GMOs จะเริ่มเกิดขึ้นได้ (ในขณะนี้ยังทำไม่ได้) - จึงเป็นข้อเห็นพ้องต้องกันของคณะอนุฯ ทั้ง ๒ คณะ ที่สามารถชะลอการประกาศออกไปได้ เพราะยังไม่มียุทธศาสตร์เกิดขึ้นจากการดำเนินการในขณะนี้ค่อนข้างแน่นอน <p><u>ความเห็นเพิ่มเติมของคณะอนุกรรมการรับฟังฯ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการรับฟังฯ เห็นว่าเรื่องของ GMOs ควรเป็นการพิจารณาระดับนโยบายของประเทศว่าต้องการส่งเสริม หรือไม่ต้องการให้มี GMOs ในประเทศไทย - กฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพมีขั้นตอนเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องการนำ GMOs ไปใช้ในเชิงวิจัยภาคสนามและในธุรกิจอยู่แล้ว - การกำหนดให้เป็นโครงการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ควรระบุให้ชัดเจนว่าจะใช้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกฎหมายใด (ประกาศของกระทรวงทรัพยากรฯ หรือกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ) หรือต้องทำตามทั้ง ๒ กฎหมาย - ในกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ ไม่ได้กล่าวถึงการให้องค์การอิสระมีส่วนร่วมในการให้

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	งเกิดและเหตุผล
			<ul style="list-style-type: none"> - ในการพิจารณากฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ ในร่างฯ ปัจจุบัน มีมาตราขกเว้นความรับผิดชอบ ต่อผู้เกี่ยวข้องที่ใช้ GMO ไปด้วย จึงเสนอให้นำมาตรานี้ ออกจากร่างกฎหมาย เพราะขัดกับเหตุผลของ ผู้คัดค้านที่ว่า GMO ปลอดภัย ดังนั้นจึงไม่ควรออกกฎหมายไว้คุ้มครองผู้ที่มีมั่นใจว่าปลอดภัย - มีข้อสังเกตที่ว่า หน่วยงานดำเนินการเกี่ยวกับ GMOs ในประเทศไทย อาจเป็นหน่วยงานเดียวกันหรือ เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอนุญาต ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความโปร่งใสของการบังคับใช้กฎหมายความ ปลอดภัยทางชีวภาพ
๒	สนามกอล์ฟ	ให้ถอดออก จากร่างเดิม	<ul style="list-style-type: none"> - เดิม (ร่าง ๑๙ ประเภท, ๒๕๕๑) กำหนดสนามกอล์ฟตั้งแต่ ๙ หลุมมาตรฐานขึ้นไป ด้วยเหตุผลเป็น โครงการที่ใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ (ที่มีขอบเขตรั้วชัดเจน ไม่ใช่พื้นที่สาธารณะ) - มีลักษณะการใช้ที่ดิน น้ำและใช้สารเคมีสำหรับการกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมาก คล้ายคลึงกับกิจการ เกษตรขนาดใหญ่ประเภทอื่นๆ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ - อย่างไรก็ตาม กิจกรรมนี้มักไม่ระบายน้ำทิ้งออกเพราะน้ำเป็นทรัพยากรที่ขาดแคลน และปัจจุบัน สนาม กอล์ฟส่วนใหญ่จะมีแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้หมุนเวียนอยู่ภายในสนาม - มีความเป็นไปได้ที่อาจมีการแย่งน้ำกับชุมชน - กิจกรรมนี้ ไม่ต้องทำ EIA หรือ IEE ทส. จึงไม่มีมาตรการบังคับใช้กฎหมาย - กิจกรรมรวมทั้งการก่อสร้างอาคาร ต้องขออนุญาตจาก อปท. - ยังไม่มีเรื่องร้องเรียนจากชุมชนที่รุนแรงขนาดขอให้หยุดกิจการ - คนงานที่ทำงานในสนามกอล์ฟ ยังไม่ปรากฏว่ามีการป่วยจากสารเคมี - เป็นพื้นที่สีเขียวของชุมชน สนามกอล์ฟบางแห่งยังจัดสรรให้มีบ้านพักอาศัยอยู่ภายในบริเวณสนาม - จากรายงาน ‘การศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการสนามกอล์ฟและ สนามฝึกซ้อมกอล์ฟ’ ของกรมอนามัย พบว่า <ol style="list-style-type: none"> ๑. พื้นที่ทั้งหมด (รวมส่วนอื่นๆ ที่มีใช้สนามกอล์ฟ) เฉลี่ย ๗๒๘ ไร่/แห่ง ๒. พื้นที่เฉพาะส่วนสนามกอล์ฟเฉลี่ย ๒๘๖ ไร่/แห่ง ๓. ยาฆ่าแมลง, ยาฆ่าหญ้า ฯลฯ เช่น คาร์บาเมต, ออร์กาโนฟอสเฟตมีการใช้ในระดัปล่าง

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	
			<p>๔. การใช้น้ำเฉลี่ย ๑,๓๐๐ ลบ.ม./วัน-แห่ง (เทียบเท่าประมาณ ๖,๐๐๐ คน) สูงสุด ๖,๘๕๐ ลบ.ม./วัน-แห่ง (เทียบเท่าประมาณ ๒๘,๐๐๐ คน)</p> <p>๕. การตรวจสอบสารตกค้าง (Chlorpyrifos, Cypermethrin, Carbaryl, โกลโฟเสท, AMPA) ในหญ้า ดิน และน้ำในสนามกอล์ฟ ๕ แห่ง พบในปริมาณต่ำ</p> <p>๖. Cholinesterase activity ในคนสวน, แคดดี้, ชาวบ้านใกล้เคียง อยู่ในระดับปลอดภัย</p> <p>๗. สารหนูบริเวณกรีนและแฟร์เวย์ ๐.๒-๖.๑ มก./กก. ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานคุณภาพดินสำหรับที่อยู่ อาศัยและพื้นที่การเกษตรของกรมควบคุมมลพิษ (๓.๙ มก./กก.) แต่ต่ำกว่าระดับพื้นฐานที่พบ ได้ทั่วไปในประเทศ (๓๓ มก./กก. จากผลการศึกษาของกองประมงประมงวิทยา กรมวิชาการเกษตร ๒๕๕๑)</p> <p>๘. ตะกั่วบริเวณกรีนและแฟร์เวย์ ๒.๔-๒๔ มก./กก. ต่ำกว่ามาตรฐาน (๔๐๐ มก./กก.) และ ระดับพื้นฐาน (๕๕ มก./กก. จากผลการศึกษาของกองประมงประมงวิทยา กรมวิชาการเกษตร ๒๕๕๑)</p> <p>- คณะอนุกรรมการ HIA มีความเห็นว่าสนามกอล์ฟได้รับการกำหนดเป็นกิจการอันตรายต่อสุขภาพ ตามพรบ.การสาธารณสุขแล้วเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๘ (ปรับแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. ๒๕๕๖) แสดงให้เห็นว่าเป็น กิจการที่อันตรายและอาจก่อผลกระทบต่อชุมชนรุนแรงได้ จึงควรปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ดังนั้น อปท.ควรไปดูแล เช่น ถ้ามีแหล่งน้ำของตนเอง หรือไม่ได้ใช้พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตร ก็ ไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง (แต่กระบวนการอนุญาตก็อาจไม่สามารถลดผลกระทบได้)</p> <p>- คณะอนุกรรมการ HIA เห็นว่า การที่สนามกอล์ฟได้รับการกำหนดเป็นกิจการอันตรายต่อสุขภาพตาม พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ แสดงให้เห็นว่าเป็นกิจการที่อันตรายและอาจก่อผลกระทบต่อ ชุมชนรุนแรงได้ จึงควรปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง</p> <p>- ในเรื่องนี้มีข้อท้วงติงว่า การใช้เหตุผลว่าเป็น ‘กิจการอันตรายต่อสุขภาพตาม พรบ.การสาธารณสุข’ มากำหนดให้ต้องทำตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง จะทำให้กิจการอื่น ๆ ที่อยู่ในรายการเดียวกัน เช่น สปา หรืออื่น ๆ อีกมากมาย ถูกตั้งคำถามได้ว่า ทำไมไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง เช่นเดียวกัน</p>

ข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

อันสืบเนื่องจาก การจัดทำร่างประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง
ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ

(หรือประเภทโครงการ หรือกิจการ ที่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญไทย)

(๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓)

1. สิ่งมีชีวิตตัดแต่งพันธุกรรม (GMO) กับ กฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ

ในปัจจุบันการทดลองระดับภาคสนามและการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ที่เป็น GMO ในเชิงพาณิชย์
ยังไม่สามารถดำเนินการเนื่องจากข้อกำหนดตามมติคณะรัฐมนตรี และยังต้องมีการจัดทำพระราชบัญญัติ
ความปลอดภัยทางชีวภาพเพื่อการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์จาก GMOs อย่างรอบคอบ ซึ่งขณะนี้
กฎหมายดังกล่าวกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ พ.ศ. .... ฉบับที่
คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการ พบว่ามีข้อบัญญัติในมาตรา 86 (2) ในหมวด 8 (เรื่องความ
รับผิดชอบและการชดใช้ความเสียหาย) ที่กำหนดเงื่อนไขข้อยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบและชดใช้ความเสียหาย
จากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ GMOs หาก “เป็นการกระทำตามคำสั่งที่สั่งการตามอำนาจหน้าที่ตาม
กฎหมายของทางราชการหรือเจ้าพนักงานของรัฐ” ข้อกำหนดดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้
องค์กรภาคประชาชนไม่เห็นด้วยอย่างมากกับร่างกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากตามร่างกฎหมายฉบับนี้
การปลดปล่อย GMOs ออกสู่สิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับคำสั่งอนุญาตจากหน่วยงานภาครัฐ การมี
ข้อกำหนดข้อยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นคำสั่งของหน่วยงานภาครัฐจึงเป็นช่องโหว่ในการบังคับใช้
กฎหมายเป็นอย่างมาก จึงสมควรที่จะต้องปรับแก้ข้อบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้มีผู้รับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น
และเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับภาคประชาชนและชุมชน

2. GMO กับ การปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง

ในขณะนี้ คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย เห็นว่ายังมีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับข้อดีข้อดีของการประกาศให้ประเภทโครงการ
GMO ต้องปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง เพราะมีข้อโต้แย้งในเชิงทั้งสนับสนุนและคัดค้าน
(รายละเอียดดูได้ในลำดับที่ 1 ของร่างประกาศ “โครงการหรือกิจการที่เคยอยู่ในร่างเดิม แต่ไม่กำหนด
หรือชะลอการกำหนดไว้ก่อน, มิถุนายน 2553”)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเด็น GMO เป็นที่สนใจของทั้งภาคประชาชน ผู้ประกอบธุรกิจ รวมทั้ง
นักวิจัยในวงกว้าง รัฐบาลจึงควรนำประเด็นเรื่องการประกาศกำหนดประเภทโครงการ GMO ตาม

3. นโยบาย GMO

ในปัจจุบัน นโยบายเกี่ยวกับเรื่อง GMO ยังไม่ได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนและจริงจัง ข้อถกเถียงกันที่ผ่านมามีแนวโน้มว่าจะเป็นเรื่องการทดลองในระดับภาคสนามหรือการใช้ GMOs ในเชิงการค้า นับเป็นเรื่องปลายเหตุ เพราะระดับนโยบายซึ่งเป็นสาเหตุต้นทางยังไม่มี ความชัดเจน

ดังนั้น รัฐบาลจึงควรจัดให้มีกระบวนการเทคนิคพิจารณา (Technical Hearing) และการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อนำมาพิจารณากำหนดนโยบายด้าน GMO ที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นนโยบายในเชิงสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนการให้มี GMO ในประเทศ เมื่อมีความชัดเจนในระดับนโยบายแล้ว ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะสามารถดำเนินการในสิ่งที่ควรทำต่อไปได้โดยไม่เกิดความล่าช้า และไม่เกิดประเด็นข้อถกเถียงเรื่องความสูญเสียโอกาสในการพัฒนา

4. GMO กับร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ และข้อกำหนดตาม ม. 67 วรรคสอง

ร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การทำ EIA และ HIA ตลอดจนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นต่อรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพก่อนที่จะนำ GMO ไปใช้ในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นกลไกที่สอดคล้องกับเงื่อนไขข้อกำหนดตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อที่แตกต่างกันระหว่างร่างกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพกับมาตรา 67 วรรคสอง คือ การที่ต้องส่งรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพให้องค์การอิสระสิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้ความเห็นประกอบ (โดยมีข้อกำหนดว่าต้องให้ความเห็นประกอบภายในเวลาไม่เกิน 60 วันนับแต่ที่องค์การอิสระฯ ได้รับรายงานนั้น) ซึ่งเป็นข้อบัญญัติในรัฐธรรมนูญแต่ไม่มีอยู่ในร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ

สิ่งที่เป็นข้อกังวลของภาควิจัยและพัฒนา และภาคผู้ประกอบการ คือ หากประกาศกำหนดให้ GMO อยู่บัญชีรายการโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญมาตรา 67 วรรคสอง จะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ทำให้ GMO ดูเสมือนเป็นสิ่งอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน จึงไม่ประสงค์ที่จะมีรายการ GMO อยู่ในรายการโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง แต่ทั้งภาควิจัย

ดังนั้น ทางออกในเรื่องนี้ คือ การปรับปรุงเนื้อหา ร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ โดยเพิ่มข้อกำหนดให้ส่งรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพไปยังองค์การอิสระสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อให้ความเห็นประกอบก่อนการพิจารณาอนุญาตปลดปล่อย GMOs สูสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้ครบขั้นตอน กระบวนการ รวมทั้งเจตนารมณ์ของมาตรา 67 วรรคสอง โดยไม่ต้องมีการประกาศกำหนดให้ GMO เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง

5. การสูบน้ำเกลือใต้ดิน

แม้ว่าประเภทโครงการนี้ถูกจัดอยู่ในร่างโครงการที่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- กรมพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นผู้ให้ใบอนุญาตโดยอาศัยพรบ.โรงงาน
- ในปี พ.ศ.2534 กระทรวงอุตสาหกรรมได้ประกาศกระทรวงกำหนดพื้นที่ขึ้นเป็นการเฉพาะที่จะสามารถอนุญาตให้สูบน้ำเกลือขึ้นมาจากใต้ดิน(ไม่ใช่เหมืองเกลือใต้ดิน) และตั้งโรงงานทำเกลือสินเธาว์ได้ในพื้นที่ 5 จังหวัด
- ในปี พ.ศ.2548 ครม.มีมติห้ามขยายพื้นที่ และห้ามอนุญาตแก่ผู้ทำเกลือรายใหม่
- โครงการประเภทนี้ไม่ต้องทำ EIA (ปกติ)
- ปัจจุบันศาลปกครองนครราชสีมา คำพิพากษาให้ประกาศกระทรวงดังกล่าว(เฉพาะจ.นครราชสีมา) เป็นประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ในประเด็นขั้นตอนการประกาศไม่ใช่ในมิติของสิ่งแวดล้อม) และให้เพิกถอนใบอนุญาต 10 รายในพื้นที่
- ขณะนี้กระทรวงอยู่ในขั้นตอนอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษากับศาลปกครองสูงสุด ผลเป็นอย่างไรจะใช้บังคับกับอีก 4 จังหวัดที่เหลือด้วย
- หากศาลปกครองสูงสุดเห็นต่างจากศาลปกครองจังหวัดนครราชสีมา ผู้ประกอบการรายเดิมยังสามารถดำเนินการต่อได้โดยใช้ใบอนุญาตเดิม ขณะที่ผู้ประกอบการรายใหม่ก็มีเพิ่มขึ้นไม่ได้ ซึ่งหมายความว่า การประกาศให้ประเภทโครงการนี้ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง ไม่สัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติ
- หากศาลปกครองสูงสุดเห็นด้วยกับศาลปกครองจังหวัดนครราชสีมา ใบอนุญาตเดิมรวมทั้งสิ้น 295 รายใน 5 จังหวัด จะถูกยกเลิก และต้องเข้าสู่กระบวนการเริ่มต้นใหม่หมด รวมทั้งต้องเข้าสู่กระบวนการและขั้นตอนตามมาตรา 67 วรรคสอง ด้วย

- ปัญหาคือ ผู้ประกอบการเหล่านี้เป็นผู้ประกอบการรายเล็ก(ด้วยขีดจำกัดของ yield ของบ่อน้ำเกลือ) ซึ่งไม่สามารถทำตามมาตรา 67 วรรคสอง ได้
- หรือหากรวมกลุ่มกันได้ (ยังเป็นที่สงสัยว่าจะสามารถรวมกลุ่มได้หรือไม่ เพราะด้วยขีดจำกัดทางธรณีวิทยาและปริมาณน้ำเกลือ การรวมกลุ่มนี้จะต้องเป็นการรวมกลุ่มเฉพาะผู้ที่มีพื้นที่อยู่ใกล้หรือติดกันเท่านั้น) ก็ยังอาจมีปัญหาด้านงบประมาณและความรู้ของชุมชนระดับชาวบ้าน
- หากภาครัฐจะใช้ผลตัดสินของศาลปกครองสูงสุดมาประกอบการพิจารณาสำหรับการประกาศร่างประเภทนี้ด้วย ก็มีเหตุอันควรที่จะกระทำได้

6. เขตควบคุมมลพิษกับมาตรา 67 วรรคสอง

เขตควบคุมมลพิษมักเป็นเขตที่ขีดความสามารถในการรองรับมลพิษเต็มหรือใกล้เต็มแล้ว เขตนี้จึงควรได้รับการประกาศเป็นพื้นที่อ่อนไหว (ในลำดับที่ 1 ของการประกาศประเภทโครงการที่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง) อย่างไรก็ตาม เขตควบคุมมลพิษแต่ละแห่งมีที่มาหรือเหตุผลแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ การประกาศเขตฯให้เป็นพื้นที่อ่อนไหวในลำดับที่ 1 ดังกล่าวจะมีผลเสียต่อกิจกรรมหรือโครงการที่ไม่ใช่สาเหตุของปัญหาด้วย

แนวทางที่เป็นไปได้ คือ กำหนดประเภทโครงการหรือกิจการให้ตรงกับความเป็นจริงหรือสภาพปัญหาของพื้นที่เขตควบคุมมลพิษหนึ่ง ๆ เป็นการเฉพาะ และประกาศเป็นเงื่อนไขไปพร้อมกับการประกาศให้โครงการนั้น ๆ ในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษนั้นต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง ซึ่งสามารถประกาศเขตควบคุมมลพิษในลักษณะนี้เป็นการจำเพาะเฉพาะแห่งเพิ่มได้ (หากจำเป็น) ในโอกาสต่อไป

7. การใช้มาตรการตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับการประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ

ปัจจุบันพื้นที่มาบตาพุดได้ถูกประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นภาระหน้าที่หลักของหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการจัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษ อย่างไรก็ตาม หากพบว่าแผนปฏิบัติการมาตรการลดและขจัดมลพิษที่ดำเนินการอยู่ไม่สามารถป้องกันปัญหาแก่ชุมชนได้ มีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที

รัฐควรเข้าดำเนินแก้ไขปัญหาดูโดยใช้อำนาจตามมาตรา 45 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้โครงการหรือกิจกรรมใดในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษมาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงที่อยู่ในเขตควบคุมมลพิษต้องดำเนินการตามมาตรา 67 วรรคสอง แม้ว่าโครงการหรือกิจกรรมนั้นจะไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำตามมาตรา 67

8. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับมลพิษในภาพรวมของพื้นที่

ปัจจุบันการทำรายงาน EIA ของแต่ละโครงการไม่สามารถศึกษาในภาพรวมของพื้นที่ที่มีโครงการหรือกิจการที่หลากหลายหรือจำนวนมากได้ เพราะเกินขอบเขตความรับผิดชอบตามกฎหมายของบริษัทนั้น ๆ

จึงต้องถือเป็นหน้าที่รัฐที่ต้องศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของแต่ละพื้นที่(ทั่วประเทศ)ไว้ล่วงหน้า

พื้นที่มาบตาพุดเป็นพื้นที่ที่ต้องจัดลำดับความสำคัญไว้เป็นลำดับที่หนึ่ง และต้องศึกษาครอบคลุมทั้งประเด็นมลพิษอากาศปกติ และไวโอซี ตลอดจนปริมาณและคุณภาพน้ำ รวมทั้งการประมง ฯลฯ ในพื้นที่ด้วย

9. เต่าเผาขยะติดเชื้อ

ปัจจุบันพระราชบัญญัติการสาธารณสุข และพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การอิสระ กำหนดให้การจัดการเรื่องสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งยังไม่พร้อมทั้งด้านวิชาการ บุคลากร และงบประมาณ

ปัจจุบันเต่าเผาขยะติดเชื้อทุกขนาดถูกกำหนดในร่างฯนี้ให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรค 2

โรงพยาบาลขนาดเล็ก คลินิกเอกชน โรงพยาบาลสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ ฯลฯ แต่ละแห่งจะไม่สามารถดำเนินการตาม ม.67 นี้ได้ เพราะขาดแคลนด้านงบประมาณ และความรู้

จึงสมควรที่ต้องมีเต่าเผาขยะติดเชื้อในระดับ “รวมศูนย์” ซึ่งถึงแม้จะเป็นเต่าใหญ่ในระดับนี้ก็ยังมีโอกาสเกิดเป็นธุรกิจได้น้อยมาก เนื่องจากลงทุนสูงและการไม่ยอมรับของชุมชน (NIMBY syndrome)

ภาครัฐจึงควรถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องจัดการให้มีระบบเต่าเผาขยะติดเชื้อแบบรวมศูนย์ขึ้น โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณ องค์ความรู้ และบุคลากรแก่ อปท. มิฉะนั้นจะเกิดการลักลอบทิ้งขยะติดเชื้อ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนได้อย่างมาก

เนื่องจากการจัดสร้างเต่าเผาขยะติดเชื้อจำเป็นต้องมีการรวบรวมและขนส่งขยะติดเชื้อจากหลายแห่ง และจากหลายจังหวัด ผลกระทบจึงอาจเกิดขึ้นกับชุมชนในวงกว้างได้ จึงสมควรดำเนินการตาม มาตรา 67 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตาม การประกาศให้ประเภทโครงการเตาเผาขยะติดเชื้อต้องปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง นั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐด้วย ว่าประสงค์และมีความพร้อมเพียงใดในการที่จะสนับสนุนอปท.ในด้านนี้อย่างจริงจังและสม่ำเสมอตลอดไป

10. เตาเผาของเสียอันตราย กับการเผาขยะติดเชื้อ

ปัจจุบันปัญหาขยะติดเชื้อเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังแก้ไม่ตก ในขณะที่เตาเผาขยะติดเชื้อยังไม่เกิดขึ้นหรือที่มีอยู่ก็ใช้งานไม่ได้ จึงยังมีการลักลอบทิ้งตามสถานที่สาธารณะ หรือที่เอกชนอยู่ทั่วไป

ในขณะเดียวกัน นิคมอุตสาหกรรมหรือโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งมีเตาเผาของเสียอันตราย และ/หรือของเสียอุตสาหกรรม ซึ่งยังมีขีดความสามารถเหลืออยู่พอที่จะนำมาใช้เผาขยะติดเชื้อได้

แต่ในทางปฏิบัติ ทำไม่ได้ ด้วยติดกฎหมายว่าเป็นของเสียคนละประเภท และนำมาเผาข้ามประเภทไม่ได้

จึงสมควรแก้กฎหมายในส่วนนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาขยะติดเชื้อในช่วงระยะสั้นนี้ได้

11. มาตรฐานและวิธีการตรวจสอบวีไอซีในบรรยากาศ

มาตรฐานวีไอซีในบรรยากาศบางค่าของประเทศไทย เช่น เบนซีน, 1-3 บิวทาไดอิน มีความเข้มงวดกว่าประเทศส่วนใหญ่ในโลก แม้กระทั่งประเทศที่พัฒนาแล้วและร่ำรวยกว่าประเทศไทย เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อังกฤษ ก็ยังมีมาตรฐานที่ไม่เข้มงวดเท่าของไทย

ประเทศเหล่านี้ใช้วิธีการกำหนดมาตรฐานโดยดูจากอันตรายของสารวีไอซี(VOC)หนึ่ง ๆ ประกอบกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (practicality) ที่จะทำได้ตามมาตรฐานนั้น ๆ

นอกจากนี้ วิธีการตรวจสอบระดับวีไอซีในประเทศไทยก็ยังมีวิธีการมาตรฐานที่แตกต่างไปจากสากล จึงเห็นสมควรจะศึกษาเพื่อปรับปรุงมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศ โดยยังต้องดูแลสุขภาพของชุมชนไปในเวลาเดียวกันด้วย

ในเวลาเดียวกัน ควรศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดมาตรฐานวีไอซีอื่น ๆ ที่ยังมีได้ประกาศ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ทั้งผู้ประกอบการ ภาคประชาชน และภาครัฐ ต่อไปด้วย

12. มาตรฐานเกลือในน้ำทิ้งกับการนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่

ปัจจุบันน้ำเป็นทรัพยากรที่ขาดแคลนในบางพื้นที่ เช่น พื้นที่จ.ระยอง หรือจ.ลำพูน ฯลฯ ในขณะเดียวกันน้ำทิ้งจากภาคอุตสาหกรรมก็สามารถนำมาบำบัดให้สะอาดจนนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งจะเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและลดความขัดแย้ง(ด้านการแย่งน้ำ)ในพื้นที่ได้มาก เทคโนโลยี(ระบบ RO หรือระบบ membrane อื่น ๆ) นี้มีอยู่หรือจัดหาได้ไม่ยาก

ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เทคโนโลยี แต่อยู่ที่กฎระเบียบของทางราชการ กล่าวคือ ปัจจุบันมาตรฐานน้ำทิ้งของกรมโรงงานอุตสาหกรรมและกรมควบคุมมลพิษ มีข้อกำหนดที่ทำให้การนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่ไม่ได้ (กำหนดให้ค่าเกลือแร่ หรือ TDS หรือ Total Dissolved Solids ไม่เกิน ..... มก./ลิตร)

การนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่ต้องมีกระบวนการละเอียด หรือการลด TDS ในน้ำทิ้งให้น้ำนั้นเป็นน้ำคุณภาพสูงก่อนนำไปใช้ ทั้งนี้การลด TDS ดังกล่าวเป็นกระบวนการกรองเพื่อลด TDS ในน้ำส่วนหนึ่ง (ที่จะนำไปใช้ใหม่) ขณะเดียวกัน TDS ที่ถูกกรองออกนี้จะไปเพิ่ม TDS ในน้ำอีกส่วนหนึ่งที่เรียกว่าน้ำเกลือ (brine) ซึ่งต้องทิ้งออกไปเป็นน้ำทิ้งสุดท้าย และไปติดที่กฎระเบียบของทางราชการอยู่ในขณะนี้ดังที่กล่าวมาแล้ว ทั้งๆที่ในเชิงวิทยาศาสตร์แล้วปริมาณเกลือหรือ TDS ที่ระบายลงสู่สิ่งแวดล้อมไม่ได้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด (เพราะเป็น TDS ปริมาณเดียวกัน, เพียงแต่แยกออกจากน้ำส่วนหนึ่งไปสู่น้ำอีกส่วนหนึ่ง) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจึงไม่มากหรือแทบไม่มี โดยเฉพาะหากพื้นที่ดังกล่าวอยู่ริมทะเล

จึงควรมีการปรับปรุงมาตรฐานในส่วนนี้ เพื่อให้การรีไซเคิลสามารถดำเนินการได้ต่อไป

ทั้งนี้หากมีการปรับปรุงมาตรฐานนี้แล้ว ยังทำให้สามารถนำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืดเพื่อการบริโภคอุปโภคได้ด้วย (ปัจจุบันติดกฎเกณฑ์ด้าน TDS ในน้ำเกลือที่ต้องถูกระบายทิ้งเช่นเดียวกัน)

13. การอ้างประกาศประเภทโครงการหรือกิจการที่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง (18 ประเภท)

เพื่อไม่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง

บางโครงการในพื้นที่มาบตาพุดในปัจจุบันต้องดำเนินการตามมาตรา 67 วรรคสอง ตามคำสั่งศาล (ที่ยึดร่าง 19 ประเภทฯ เดิม) และบางโครงการไต่ยื่นตีรื้อร่วมเข้าทำโดยสมัครใจ แต่ก็มีบางโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา 67 วรรคสอง แต่อย่างใด

เมื่อมีการประกาศประเภทโครงการหรือกิจการที่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสองออกมาแล้ว และการณ์ปรากฏว่ามีบางโครงการในกลุ่มโครงการเหล่านั้นหลุดออกจากบัญชีรายการตามประกาศใหม่นี้ จึงเกรงกันว่า ผู้ประกอบการบางรายอาจอ้างประกาศฯ ดังกล่าวเพื่อไม่ต้องทำตามมาตรา 67 วรรคสอง ซึ่งไม่ใช่จุดประสงค์และเจตนารมณ์ดั้งเดิมของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อย่างไรก็ตาม ตัวแทนของผู้ประกอบการในคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ได้แสดงเจตจำนงค์มาโดยตลอด ในการดำเนินงานของกรมการฯว่าจะดำเนินการตามมาตรา 67 วรรคสอง

ดังนั้น กรรมการจึงอนุมานว่า ผู้ประกอบการดังกล่าวจะดำเนินการดังที่แจ้งไว้ และยึดถือมาตรการและขั้นตอนที่กรมการฯกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างจริงจังต่อไป

14. โครงการทุกประเภท ทุกขนาด ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1

ในประกาศของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดประเภทและขนาดของโครงการซึ่งต้องจัดทำรายงาน EIA (ประกาศ ณ วันที่ 16 มิถุนายน 2552) กำหนดให้โครงการลำดับที่ 34 “โครงการทุกประเภทที่อยู่ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น 1 - ทุกขนาด” ต้องจัดทำรายงาน EIA ในชั้นขออนุมัติโครงการ

ข้อความข้างต้นสามารถตีความได้ว่าโครงการขนาดเล็กมาก แม้กระทั่งฝายขนาดเล็กของชาวบ้านในพื้นที่ หรือศาลาวิด หรือป้อมยาม ฯลฯ ก็ต้องจัดทำรายงาน EIA ซึ่งเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ

จึงควรที่จะมีการปรับแก้ประกาศฉบับนี้ให้มีความเป็นไปได้ และเหมาะสมกับความเป็นจริง เช่น ตัดลำดับที่ 34 นี้ออกจากประกาศของทส.(ลว.16 มิ.ย.2552)เลยโดยตรง หรือกำหนดขนาดให้เหมาะสมสำหรับกิจกรรมหรือโครงการแต่ละประเภทที่เข้าไปอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 นี้

15. อายุของรายงาน EIA หรือ EHIA

ปัจจุบันรายงาน EIA เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคชก.แล้ว จะสามารถใช้ได้ตลอดไป ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งสภาพทางสังคมย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย การยึดโยงกับรายงาน EIA ที่ล้าสมัยจึงก่อให้เกิดปัญหาในระดับชุมชน เช่น เกิดการต่อต้านโครงการ ฯลฯ ขึ้นได้

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน หน่วยงานราชการได้ตระหนักในปัญหานี้แล้ว และกำลังอยู่ในกระบวนการปรับปรุงแก้ไขอยู่ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ก็ยังประสงค์จะเสนอให้มีการเร่งรัดเพื่อกำหนดอายุของรายงาน EIA หรือ EHIA ด้วย

16. การทบทวนรายชื่อประเภทโครงการหรือกิจการที่ต้องดำเนินการตามมาตรา 67 วรรค 2

เนื่องจากร่างประเภทโครงการหรือกิจการดังกล่าวยังอาจมีความไม่รอบคอบรัดกุมเนื่องจากเป็นงานที่ริเริ่มขึ้นใหม่ต่อการปฏิบัติงานในประเทศ รวมทั้งองค์การอิสระที่จัดตั้งขึ้นยังเป็นหน่วยงานใหม่ ยังมีความพร้อมในขีดจำกัดในปัจจุบัน แต่สามารถมีความพร้อมมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

จึงเห็นสมควรต้องมีการทบทวนรายการประเภทโครงการหรือกิจกรรมฯนี้ทุก 2 ปี หรือแล้วแต่กรณี